4545 W. 63-RD ST.,
CHICAGO, ILL. 60629
U.S.A.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (974) RUGSĖJO - SEPTEMBER 26 • 1968 LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368-6813

Užbaigta vaga

Šį savaitgalį Kanadoje užbaigiama dar viena lietuviškojo gyvenimo vaga. Toronte susirenka naujai išrinktoji KLB krašto taryba. Trejus metus vadovavusi šio krašto lietuvių gyvenimui KLB krašto valdyba baigia savo kadenciją. Jinai jau pačioje pradžioje turėjo ryžtis neeiliniams uždaviniams. Išrinkta pirmojo Kanados lietuvių jaunimo kongreso metu, tuoj pat turėjo eiti į talką organizuojant pirmąjį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Nors pagrindinės to kongreso vietos buvo Dainava ir Čikaga, tačiau Kanados Lietuvių Bendruomenei, kaip artimiausiam ir pajėgiausiam JAV kaimynui, teko atlikti daug pagalbinio darbo, ypač pasaulio lietuvių jaunimo stovykloje Dainavoje. Tą darbą pasiaukojančiai atliko šios krašto valdybos įkurtoji jaunimo sekcija. Kanadoje buvo suaukota ir proporcingai nemaža suma Jaunimo Metų reikalams.

Atėjo Kanados šimtmečio sukaktis. Kanados federacinės valdžios sudarytoji šimtmečiui minėti komisija, operavusi didelėmis pinigų sumomis, leido tų pinigų nuotrupomis pasinaudoti ir šio krašto tautinėms grupėms. Pasinaudojimas buvo ribotas sąlyga, kad pašalpos gali tikėtis tik pajėgios ir tą pajėgumą darbu įrodančios tautinės grupės. Keliasdešimties Kanados tautinių grupių tarpe lietuviai nėra gausūs. Tą negausumą visados stengėmės išlyginti kultūriniu pajėgumu. Reikėjo šią tradiciją išlaikyti ir naujomis sąlygomis, o egzaminas tam buvo — paruošti leidinį anglų kalba apie savo tautinę grupę. Tai buvo ne tiek pinigo, kiek tautinės savigarbos klausimas. Krašto valdyba ėmėsi to darbo visu rimtumu. Neatsiradus pakankamam skaičiui akademikų, norinčių į veikalo paruošimą įsijungti, dalis krašto valdybos narių atėjo į talką. Iki šiol tik penkios tautybės šias intelektualines varžybas atlaikė, ir lietuviai yra jų tarpe. Federacinės šimtmečio komisijos pinigais pasinaudojo ir dar viena mūsų kultūrinio gyvenimo sritis — tautiniai šokiai. Hamiltono "Gyvataras" turėjo apmokėtą lėktuvo kelionę į Reginą ir Winnipegą, o iš likučių gavo ir kelionei į Prancūziją bei V. Vokietiją. Ir vėlgi čia buvo ne tik pinigo, bet ir tautinės savigarbos klausimas, nes pvz. į Prancūziją Kanadai atstovauti iš tautinių mažumų buvo parinkti tik lietuviai.

Kanados šimtmečio proga Montrealyje įvyko tarptautinė paroda Expo 67. Krašto valdyba ir iš Montrealio veikėjų sudarytoji parodos komisija labai stengėsi, kad laisvieji lietuviai galėtų šioje pasaulinio garso parodoje atstovauti laisvajai Lietuvai. Deja, po pakartotinų pažadų ir patikinimų svarstyklės pagaliau pakrypo mūsų nenaudai, ir mes buvome į parodą įsileisti labai ribotomis sąlygomis.

Expo 67 turėjo dar ir kitą, žymiai toliau siekiantį įvykį — didelį lietuvių iš okupuotos Lietuvos skaičių, ta proga atvykusį į Kanadą. Montrealyje ir kaikuriose kitose Kanados vietovėse ta proga pabuvojo arti 1000 tautiečių "iš anapus". Daugumas iš jų buvo nuoširdūs patriotai, blaiviomis akimis pažvelgę į laisvųjų brolių gyvenimą šioje Atlanto pusėje. Deja, neišvengiamai su jais atvyko ir šnipų, politrukų. Pastarųjų tikslas buvo užregistruoti mūsų visuomeninio gyvenimo silpnybes ir tuo pasinaudojant pradėti mūsų skaldymą. Šioji pragaištinga akcija nėra pasibaigusi su Expo 67. Įvairiais kanalais ji tebevykdoma ir toliau.

Tretieji ir paskutinieji šios krašto valdybos kadencijos metai yra jubiliejiniai Lietuvos penkiasdešimtmečio metai. Kanados lietuviams šiais metais teko aktyviai įsijungti į didžiuosius jubiliejinius įvykius J. A. Valstybėse: III kultūros kongresą, veiksnių konferenciją Vašingtone, III tautinių šokių šventę ir III PLB seimą. Naujas dalykas šioje eigoje buvo Jungtinio Finansų Komiteto sudarymas. Visos Š. Amerikos mastu ši idėja nelaikoma labai pavykusia, nes surinkta tik apie 25% užsibrėžtos sumos, tačiau Kanadoje jos pasisekimas buvo geras: surinkta netoli $10.000, kurių dalis, pagal susitarimą, teko krašto valdybai. Iš tos sumos paremtas Kanados šimtmečio lietuvių leidinys, o taip pat pradėtas lietuviškųjų skyrių įrengimas Otavos ir Vankuverio muzėjuose.

Užsiėmusi didesniais bėgamaisiais darbai, šios kadencijos krašto valdyba mažiau beturėjo laiko lankyti apylinkes. Kaikurios apylinkės nebuvo aplankytos nė karto. Ir tai yra minusas. Buvo tačiau aplankytos Kanados vakarų apylinkės, užmezgant naujus ryšius su lietuviais ir nelietuviais Calgary, Edmontone ir Vankuveryje.

Prie nebaigtų reikalu tenka priskaityti ir Bendruomenės santykius su Kanados Lietuvių Fondu. Savo naujuoju statutu Lietuvių Fondas yra nuo Bendruomenės beveik atsiskyręs. Tai nėra normali būklė.

Pažvelgus į praeitį, kadencijos pabaigoje tenka mesti žvilgsnį ir į ateitį. Atrodo, kad sekančiai krašto valdybai programa bus žymiai lengesnė. Sekantieji 1969 metai yra PLB seimo paskelbti Lietuviškojo Ugdymo Metais. Teks tad daugiau dėmesio kreipti į vietos reikalus apylinkėse. Iš didžiųjų įvykių sekančiame trimetyje yra užplanuoti du: ketvirtoji dainų šventė ir antrasis pasaulio liet. jaunimo kongresas. Dėl dainų šventės jau yra susitarta, kad ją rengia J. A. Valstybių Lietuvių Bendruomenė, o antrasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas gali tekti Kanadai. Naujosios krašto tarybos nariams, kandidatuojantiems į krašto valdybą, nereiktų nusigąsti: Kanada turi prisiauginusi gražaus ir giliai patriotinio jaunimo, kuris galės, jei bus jam pavesta, kongresą surengti.

G. J. P.

Lietuvos kankinių kryžius Midlande, Ontario, kur kasmet tautiečiai suvažiuoja maldai bei susikaupimui Nuotr. Vyt. Maco

LAIŠKAS IŠ URUGVAJAUS

ČEKOSLOVAKIJA IR LIETUVA

Sovietinių kraštų armijos invazija Čekoslovakijon sukėlė Urugvajuje nemažą audrą. Visuose sluogsniuose kartu su nuostaba ir pasipiktinimu kilo protesto balsai, smerkią sovietinį imperializmą. Buvo prisiminta ypač Vengrijos tragedija, bet nepamirštos ir Baltijos šalys. Vyriausybė, parlamentas, savivaldybės, politinės grupės, švietimo įstaigos, intelektualų ir studentų sambūriai, spaudos ir radijo komentatoriai ir net kaikurie sindikatai nepašykštėjo karčių pareiškimų.

Neįprastas sujudimas

Urugvajus pirmasis iš Pietų Amerikos valstybių pakėlė protesto balsą Jungt. Tautose. Ambasadorius dr. P. Berro nuomone, "dabar pasaulis atsidūrė prieš tamsiausius bei dramatiškiausius šaltojo karo momentus..." Panašų susirūpinimą išreiškė užs. r. min. prof. V. Flores. Atidėjo kelionę į Sov. Sąjungą parlamentarų grupė, pakviesta draugiškumo vizitui. Ir speciali delegacija, turėjusi pasirašyti jau prieš metus sudarytos prekybinės sutarties praplėtimą, savo kelionei į Maskvą laukia patogesnio momento. Sakoma, ryšium su tais susilaikymais ir urugvajiečių laikysena Jungt. Tautose sovietų ambasadorius Kolosovskis pakartotinai lankėsi pas prezidentą Pacheco Areco.— Dėl neatsargaus išsitarimo vienoje senato komisijoje (esą, nereikia perdaug dramatizuoti Čekoslovakijos atvejo, S. Sąjunga turinti teisę savo įtakos sferoje daryti, kas jos saugumui reikalinga...) planavimo ir biudžeto įstaigos direktorius Vegh Villegas turėjo tuojau iš savo ministeriško posto atsistatydinti.

Tačiau reikia pastebėti, kad nevisų protesto balsai skamba nuoširdžiai. Kiti lygiagrečiai smerkia amerikiečių akciją Vietname, dar kiti smerkdami ir teisina. Pekingo linijos marksistai, kaip Montevideo universiteto rektorius, protestuoja blankiai ir tik gavę instrukcijas...

Maskvos šalininkai

Urugvajaus komunistų partija su svarbiausiais savo padaliniais: FIDEL, CNT ir FEUU (Kairysis Išlaisvinimo Frontas, Tautinis Darbininkų Centras, Urugvajaus Universiteto Studentų Federacija) ir šiuo atveju atkakliai laikosi Maskvos linijos. Jos dienraštis "El popular" sistemingai deda TASS ir savo korespondento Maskvoje pranešimus bei straipsnius apie Čekoslovakijos "išlaisvinimą", kuris reiškias smūgį amerikiečių imperializmui, socializmo priešams, pasaulinės taikos išgelbėjimą ir pan. Šio dienraščio idėjinė rodyklė bei instrukcijos yra privalomos visos P. Amerikos sovietiniams "draugams". Urugvajuje jie vyrauja ir vadovauja marksistiniam frontui. Jie kiekviena proga organizuoja triukšmingas, dažnai ir kruvinas, demonstracijas Montevideo gatvėse, tačiau užpuolė ir išardė nedidelės studentų grupės protesto manifestaciją prie sovietų ambasados, kur revolveriais sužeidė vieną studentą ir spaudos reporterį.

Prisiminė Lietuvą

Labai stipriai prieš komunizmą apskritai ir sovietinį imperializmą ypatingai prabilo urugvajiečių spauda. Aštuoni Montevideo dienraščiai diena iš dienos pirmoje eilėje spausdino apie Čekoslovakiją žinias, straipsnius, iliustracijas, karikatūras. Apžvelgiant sovietinio imperializmo istoriją, tarp jo aukų nekartą buvo prisiminta ir Lietuva. Buvo kas jiems parūpina reikiamos medžiagos. "La Manana" rugsėjo 12 įsidėjo Lietuvos laisvinimo veiksnių memorandumo plačia santrauką su ryškiomis antraštėmis: "Laisvųjų lietuvių atsišaukimas. Teroristinis imperializmas-rusifikacija ir eksploatacija".

Antisovietinė banga atrodo nemaža staigmena Urugvajaus sostinėje, kur siaučia jau raudonieji "asfalto partizanai", kur gatvėse iki šiol nesimatė kitokių demonstracijų, kaip marksistų vadovaujamos, kitokių plakatų, kaip komunistiniai, kur raudonasis tvanas atrodė nesulaikomas. K.

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS — C. KAGANAS

Amerikos-Rusijos ašis?

Švedų komunistų ir "naujosios kairės" šalininkų garbei reikia pripažinti, kad šį kartą — Čekoslovakijos okupacijos dienomis — jie pasirodė nuoseklūs ir sovietus puolė su tuo pačiu ryžtingu įnirtingumu, kaip ir amerikiečius už jų politiką Vietname. Iš šitų sluogsnių kylanti kritika ypatingai erzina sovietus. Kaip tik tuo ji įgauna ir savotiško patikimumo. Todėl naudinga ir mums kiek iš arčiau su ja susipažinti. Čia noriu atpasakoti straipsnį, kurį paskelbė savo radikalumu žinomas švedų rašytojas ir kultūrininkas Jan Myrdal (Aftonbladet, 1968. VIII. 25).

Visuotinis okupacijos pasmerkimas, — rašo jis, — žadina pasipiktinimą ir jausmus, drumsčia analizę ir įžvalgą, o tuo būdu paralyžuoja veikimą. Autorius siūlo panagrinėti eilę klausimų, kurie, jo nuomone, liečia okupaciją.

* * *

1. Čekoslovakijos okupacija įeina kaip grandis į bendradarbiavimą tarp Sov. Sąjungos vadovaujančio sluogsnio ir Jungtinių Amerikos Valstybių vadovų. Prieš pasiusdami savo dalinius į Vengriją sovietų vadovai pirma užsitikrino, kad JAV vyriausybė nesikiš ir parodys supratimą "Sovietų Sąjungos saugumo politikos interesams". Tas kontaktas ėjo iš dalies per Švediją ir švedų diplomatus. Toks bendradarbiavimas reiškė "interesų sferų" pripažinimą. JAV galėjo užimti Dominikonų respubliką, o SSSR leido suprasti, kad ji nesipriešins, jei JAV "sutvarkys" Kubą. Taip pat Sov. Sąjunga mėgina padėti Amerikai atsipalaiduoti Vietname. Abi šios galybės bendrai suinteresuotos branduolinio ginklo ir nusiginklavimo kliudymu.

Visa tai joms nekliudo apsišaudyti įprastiniais propagandos žodžiais. Dabar, kai okupacija įvyko, JAV vadovai bus lygiai taip pasipiktinę, kaip jie buvo 1956 m., o ir sovietų vadovai būna pasipiktinę, kai JAV vadovai iškerta šunybę. Todėl Čekoslovakijos okupacija nėra įvadas į "naują įtampą" tarp Sov. Sąjungos ir JAV, bet **įvadas į naują pasitikėjimo bendradarbiavimą taikaus sambūvio ženkle** (m. p. — CK).

* * *

2. Šitas bendradarbiavimas nėra kokios nors technologinės būtinybės išdava. Jo neprimeta branduolinis ginklas. SSSR vadovams atrodo naudinga bendradarbiauti, nes jų interesai sutampa su JAV vadovaujančios klasės interesais. Nevisuose punktuose ir nevisais klausimais jie sutampa. Yra ir skirtingų interesų tarp abiejų galybių, kaip ir kiekvienoje atskiro krašto valdančioje klasėje.

3. Sovietų Sąjunga nėra socialistinė valstybė. Čia vadovaujantis privilegijuotas sluogsnis tapo valdančiąja klase. Formali gamybos priemonių nuosavybės teisė didele dalimi tebėra "liaudies" rankose, bet realiai ta nuosavybe naudojasi valdančioji klasė. Panašiai yra su nuosavybe didelėse akcinėse bendrovėse, kur akcijos priklauso smulkiem taupytojam, bet nuosavybę kontroliuoja monopolinis kapitalas.

Sovietų valdančiosios klasės interesai prieštarauja tiek savo, tiek kitu tautų interesams. Ir tai yra tikrasis pagrindas bendradarbiauti su JAV.

4. Tokiu būdu SSSR viduje smarkiai stiprėja klasių kova. Drauge aštrėja ir tautinės įtampos. nes **valdančioji klasė varo didžiarusių šovinistinę politiką** (m. p. — ČK).

* * *

5. Čekoslovakijos okupacija parodo, kad vidaus konfliktai sovietuose pasiekė tokį laipsnį, jog valdantysis sluogsnis nebesijaučia pajėgus veikti politiškai ir griebiasi karo priemonių.

Okupacija aštrina padėtį sovietų viduje. Tuo būdu valdančioji klasė artėja prie savo galo. Tas galas nebus "laisvėjimas", kuris tik sustiprina naują privilegijuotąjį sluogsnį, bet nauja **revoliucija** (m. p. — CK).

6. Tik revoliucija gali sugniuždyti privilegijuotosios klasės augimą.

7. SSSR ir JAV valdančiųjų sluogsnių bendradarbiavimas atrodo sudaras nenugalimą jėgą. Atrodo, kad atominės ir vandenilinės bombos, raketos ir lėktuvai, armijos ir generaliniai štabai gali apvaldyti pasaulį.

Tai klaidingas požiūris.

* * *

8. Valdančiųjų interesai prieštarauja valdomųjų interesams. Nors kova būtų ilga ir sunki, tačiau laimėtojais joje išeis tik pastarieji.

9. Čekoslovakijos okupacija galutinai diskreditavo tuos, kurie kalbėjo, kad reikia bendradarbiauti ir ieškoti santaros su sovietų vadovais. Tai buvo sąmoningas ar nesąmoningas pasisakymas už pasaulio padalinimą tarp dviejų "didvalstybių". Valdančiųjų ir valdomųjų prieštaravimai Sovietų Sąjungoje yra tokie, kad jų negalima išlyginti kokiu nors dialogu.

10. Smarkūs žodžiai ir didelė propaganda ryšium su Čekoslovakijos okupacija ne tiek išreiškia pasipiktinimą nusikaltimu, kiek **padeda nuslėpti didįjį nusikaltimą** (m. p. — CK).

Pasaulio įvykiai

ČEKOSLOVAKIJOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIS J. Hajakas pasitraukė iš pareigų. Šią ministeriją prez. L. Svoboda laikinai pavedė premjerui O. Černikui. Kremliaus vadų nemalonėn J. Hajakas pateko kaip vienas demokratinės revoliucijos vadų, siekęs glaudaus bendradarbiavimo su Rumunija ir Jugoslavija. Įtakos jo pašalinimui, be abejonės, turėjo JT Saugumo Taryboje pasakyta kalba, sugriovusi sovietų ambasadoriaus A. Maliko argumentą, kad sovietų ir jų sąjungininkų kariuomenės dalinius į Čekoslovakiją kvietė čekoslovakų vyriausybės ir kompartijos vadai. Prisitaikant prie Maskvos reikalavimų, prez. Ł. Svobodai teko atleisti iš pareigų premjero pavaduotoją O. Siką, vidaus reik. min. J. Pavelą, politbiuro narį F. Kriegelį, televizijos vadovą J. Pelikaną ir radijo tinklo direktorių V. Hejzlarą. Šių asmenų pašalinimas, atrodo, tėra "valymo" pradžia. Naujus įsakymus prez. L. Svobodai, kompartijos vadui A. Dubčekui ir premjerui O. Černikui turėjo duoti Maskvoje numatyta konferencija, bet ji buvo atidėta. Spėjama, jog Kremliuje vyksta ginčas dėl naujo atleistinų asmenų sąrašo. Neoficialiais čekoslovakų kompartijos duomenimis, į šį sąrašą yra įtrauktas A. Dubčekas, kultūros ministeris M. Galuska, švietimo min. V. Kadlecas ir Čekų Tautinės Tarybos pirm. Č. Čisaras. Šių asmenų likimas priklausys nuo Kremliuje padaryto sprendimo. Čekoslovakijos vado A. Dubčeko pakeitimas kitu asmeniu Maskvai yra didelis galvosūkis, nes toks žingsnis gali padaryti daugiau žalos nei naudos, jeigu į jį aštriai reaguotų laisvojo pasaulio didžiosios kompartijos.

Sovietų erdvėlaivis "Zond V", apskridęs 1.210 mylių augštyje aplink mėnulį, buvo grąžintas žemėn ir sėkmingai nusileido Indijos vandenyne, nors jam teko atlaikyti didžiulį karštį, kai kosminiu 36.000 pėdų greičiu į sekundę susidūrė su žemės atmosfera. Sovietų mokslininko Leonido Sedovo teigimu, apsaugai nuo karščio panaudotas naujas skydas. "Zond V" pirmiausia buvo įstatytas orbiton aplink žemės rutulį ir tik po to nukreiptas mėnulio linkme. Erdvėlaivyje šį kartą nebuvo kosmonautų, bet niekas neabejoja, kad pagrindinis šio bandymo tikslas yra pasiruošimas žmogaus kelionei aplink mėnulį. Amerikiečiai taip pat ruošiasi panašiam bandymui, bet juos vėl pralenkė sovietai. Aeronautikos ir erdvių administracijos vadovas James Webb Vašingtone prisipažino, jog skrydis aplink mėnulį ir erdvėlaivio grąžinimas žemėn yra didžiausias ligšiolinis žmogaus laimėjimas erdvių užvaldyme.

Jungtinių Tautų generalinis sekr. U Thant, kalbėdamas JT Korespondentų Sąjungos Dag Hammarskjold stipendijų fondo surengtuose pietuose, pasmerkė Sovietų Sąjungos įsikišimą į Čekoslovakijos reikalus. Jo nuomone, šis sovietų žingsnis buvo skaudus smūgis tarptautinei moralei, sutrukdęs Rytų - Vakarų bendradarbiavimą. Visame pasaulyje vėl jaučiamas nerimas, netikrumas, saugumo stoka. U Thant taipgi palietė Vietnamo karą ir vėl didėjančią įtampą Artimuosiuose Rytuose.

Sovietų dienraščiai "Izvestija" ir "Pravda" paskelbė rašinius, primenančius Jungtinių Tautų čarterio ir Potsdamo konferencijos paragrafus, kurie leistų Sovietų Sąjungai panaudoti jėgą prieš V. Vokietiją. Šią reakciją, matyt, sukėlė vokiečių pastangos sustiprinti Atlanto Sąjungą. Naują grėsmę savo saugumui ir V. Europai vokiečiai mato Čekoslovakijos pasienyje sutelktose sovietų divizijose. V. Vokietijos vyriausybė į "Pravdos" ir "Izvestijos" grasinimus reagavo Atlanto Sąjungos paragrafų citatomis, kad į betkurio nario užpuolimą tuojau pat būtų reaguojama bendru visų sąjungos narių atkirčiu. JAV vyriausybė taipgi įspėjo Sovietų Sąjungą ir jos Varšuvos Sąjungos narius neliesti V. Vokietijos. Jungtinių Tautų čarteris nepateisintų karinio įsikišimo į V. Vokietijos reikalus. "Pravdos" ir "Izvestijos" staiga atrasti paragrafai skelbia, jog Jungtinės Tautos neturi teisės įsikišti į karinius veiksmus, jeigu jie būtų pradėti prieš II D. karą pralaimėjusias fašistines valstybes. Abu rašiniai buvo nukreipti prieš naujuosius nacius ir tariamąjį V. Vokietijos militarizmą, kuris iš tikrųjų egzistuoja tik "Pravdos" ir "Izvestijos" žurnalistų galvose, kai tuo tarpu sovietinis imperializmas jau yra tapęs realybe.

Po galvos operacijos ir širdies smūgio su mirtimi kovoja Portugalijos diktatorius A. Salazaras, oficialiai vadinamas ministeriu pirmininku. Kraštą geležine ranka jis yra valdęs net 36 metus. Tuo tarpu dar nėra paskelbtas jo įpėdinis, nors šį klausimą jau svarstė Portugalijos valstybės taryba. Spėjama, jog pakaitu 79 metų amžiaus A. Salazarui bus išrinktas administracinės teisės prof. Marcelo Caetano, b. švietimo ministeris.

Į naująjį cenzūros įstatymą kaikurių Čekoslovakijos laikraščių redaktoriai vis dar žiūri pro pirštus. Sovietų kariuomenės daliniai dėl cenzūros nesilaikymo pakartotinai užėmė šiaurinėje Slovakijoje leidžiamo laikraščio "Vpred" patalpas. Panašių priemonių jie turėjo griebtis Ostravoje ir Banska Bystritoje, kur laikraščiai taip pat buvo pažeidę cenzūros nuostatus. Garsusis poetas Jaroslavas Seifertas Rašytojų Sąjungos vardu pasakė kalbą per televiziją, pasmerkdamas sovietų laikraščių vykdomus čekoslovakų rašytojų puldinėjimus kaip neturinčius jokio rimto pagrindo. Jo kalbos tekstas buvo išdalintas laikraščių redakcijoms ir perduotas ČTK žinių agentūrai, bet paskutiniu momentu įsikišo cenzūros įstaiga ir jo neleido paskelbti. Kadangi poeto J. Seiferto atkirtį sovietams girdėjo didelis čekoslovakų skaičius, Maskvai turbūt dar labiau sustiprins prieš rašytojus nukreiptus puolimus, o J. Seifertas susilauks "liaudies priešo" vardo.

Pietryčių Britanijos 1.000 kv. mylių plotą nusiaubė liūčių ir vėjų sukeltas potvynis. Nuostoliai jau dabar siekia $15 milijonų, nors apskaičiavimai dar nėra baigti. Vienintelė paguoda — mažas gyvybės auku skaičius. Potvynio metu žuvo tik 4 asmenys. Didžiąją išlaidų dalį padengs draudos bendrovės. Vyriausybė taip pat yra pažadėjusi finansinę paramą nelaimės vietovėse sudarytiems komitetams.

KANADOS ĮVYKIAI

SLAPTI PRANCŪZIJOS AGENTAI

Premjeras P. E. Trudeau griežtai pasmerkė Prancūzijos "slaptų agentų" politiką, sužinojęs, kad prancūzų oficialus pareigūnas P. Rossillon be jokio ryšio su Otava kultūrinės pagalbos reikalais penkias dienas viešėjo Manitoboje ir tarėsi su prancūzų kilmės kanadiečiais. Jis yra specialaus komiteto prancūzų kalbos įtakai ginti ir plėsti vadovas. Prancūzijos užsienio reikalų ministerija teisinasi, kad vizitas buvo grynai asmeninio pobūdžio. Su Kanados federacinės vyriausybės žinia spaudą pasiekė pranešimai apie P. Rossillon dažną viešnagę Kanadoje ir jo ryšius su Kvebeko separatistais. Jis pvz. yra susitikęs su kvebekiete M. Duclos, dalyvavusią suokalbyje susprogdinti amerikiečių Laisvės statulą Niujorke. P. Rossillon taipgi buvo Kvebeke 1964 m., kai ten demonstracijų susilaukė vizito atvykusi karalienė Elzbieta. Jis viešėjo Kanadoje ir Kvebeke praėjusių metų vasarą, kada Prancūzijos prez. De Gaulle paskelbė šūkį "Vive le Quebec libre!" Pagaliau 1967 m. pavasarį tas pats P. Rossillon padėjo suorganizuoti prancūziškai kalbančių kraštų švietimo ministerių konferenciją Gabone, kurioje Kvebekas dalyvavo be Otavos sutikimo, priversdamas Kanados federacinę vyriausybę nutraukti diplomatinius ryšius su Gabonu. Kiti šaltiniai taipgi skelbia, kad P. Rossillon yra prikišęs nagus ir prie Belgijos prancūziškai kalbančių valonų trinties su flamais. Premjeras P. E. Trudeau pakartotinai pasmerkė tokią Prancūzijos vyriausybės praktikuojamą "slaptų agentų" politiką, kurios tikslas esąs sugriauti Kanados vienybę. Prez. De Gaulle tuojau pat Prancūzijos generaliniam konsului Kvebeko mieste Pierre de Menthon suteikė įgalioto ministerio titulą. Atrodo, jog tai buvo ne paprastas sutapimas, bet sąmoningas bandymas "atsilyginti" premjerui P. E. Trudeau. Šis P. Rossillon incidentas turbūt neribotam laikui atidės numatytąjį premjero P. E. Trudeau ir prez. De Gaulle susitikimą. Kvebeko liberalų vadas J. Lesage pritarė premjerui P. E. Trudeau ir viešai pasmerkė D. Johnsono Union Nationale partijos Kvebeko vyriausybę, kurios oficialūs atstovai perdaug laiko skiria nenutrūkstančioms kelionėms į Prancūziją. Dabar ruošiasi skrydžiui į Paryžių ir pats premjeras D. Johnsonas, po ilgesnio poilsio sugrįžęs į Kvebeką. J. Lesage teigimu, jei premjero sveikata tiek pasitaisė, kad jis gali vykti Paryžiun, būtų geriau, jeigu jis atsisakytų šio vizito ir pradėtų ligos nutrauktą darbą pačiame Kvebeke.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"

Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $6, pusmetinė $3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $10

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.

Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.

Deadlinc for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368 - 6813

Lietuviai komunistai smilko Maskvai

Sovietinė Čekoslovakijos okupacija sukrėtė ne tik didžiąsias laisvojo pasaulio kompartijas, bet ir mūsų tautiečius komunistus JAV ir Kanadoje. Smūgio iš tikrųjų būta velniškai skaudaus, nes juk pirmą kartą komunizmo istorijoje Kremliaus vadų įsakymu buvo užimtas komunistinis kraštas, kuriam negrėsė sukilimo pavojus prieš Maskvos priimtą ir patvirtintą čekoslovakų kompartijos vyriausybę. Negausiems lietuviams komunistams JAV ir Kanadoje ausį rėžė visų didžiųjų kompartijų pasisakymas prieš Sovietų Sąjungą, reikalavimas atšaukti okupacinę kariuomenę iš Čekoslovakijos teritorijos. Atrodė, kad ir mūsiškiai komunistai šį kartą bus priversti padaryti rimtą sąžinės sąskaitą. Deja, jie ir vėl nutarė laikytis lietuvių liaudies patarlės, kuri skelbia, jog kuprotą žmogų tegali išlyginti karsto lenta.

Maskvinė informacija

Toronte J. Ylos redaguojamas "Liaudies Balsas" žadą atgavo tik rugpjūčio 30 d. laidoje:

Šiuos žodžius rašant, Čekoslovakijos ir Tarybų Sąjungos ir jos sąjungininkų vadai tebesitaria Maskvoje. Trumpi pranešimai sako tik tiek, kad pasitarimai vyksta atvirai ir draugiškai. Pasitarime dalyvauja ir Čekoslovakijos komunistų lyderis Dubcekas, staiga virtęs visų antitarybinių veiksnių herojum. Kaip jau žinia, Tarybų Sąjungos, Lenkijos, Vengrijos, Bulgarijos ir Rytų Vokietijos ginkluotos jėgos buvo staiga išsodintos Čekoslovakijoje, kad užkirtus kelią kontrrevoliucijai, kuri nuolatos brendo. Jos buvo išsodintos prašant Čekoslovakijos vyriausybės ir komunistų partijos veikėjams. **Tik veikėjai neskelbiami, matyt, kad jiems nesusidarytų pavojus** (mano pabraukta — V. Kst.).

Citatoje, kaip matome, nėra nė žodžio apie A. Dubčeko bei kitų kompartijos vadų suėmimą ir jų, kaip kalinių, atgabenimą į Maskvą tik prez. L. Svobodai pareikalavus. Dėmesio vertas pabrauktasis sakinys, kuris yra aiškus bandymas pateisinti silpniausią sovietinės propagandos vietą. Tų veikėjų pavardės ir šiandien tebėra nepaskelbtos, nors jiems dabar tikrai negresia joks pavojus. Tai, žinoma, liudija, kad sovietų "pagalbos" šaukėsi tik keli nereikšmingi Maskvos pataikūnai, krauju rankas susitepusio stalininko A. Novotny šalininkai.

To negalėjo nuslėpti

Tame pačiame "LB" numeryje skelbiami prokomunistinio Kanados Taikos Kongreso ir Kanados kompartijos komiteto pareiškimai, kuriuose į vatą vyniojami taikos reikalai, socialistinių kraštų vienybės atstatymas ir "užsienio kariuomenių" kiek galint greitesnis atitraukimas iš Čekoslovakijos. Taigi, abi šios organizacijos puse lūpų pasisakė prieš sovietinį imperializmą, nors ir nedrįsdamos jo pavadinti tikruoju vardu. Galbūt dėl šių dviejų pareiškimų susimąstyti buvo priverstas "Pastabų" skyriuje ir J. Y. (red. J. Yla?):

Kad socialistinių šalių šeimoje reiškiasi didelis nesutikimas, tai jau aišku visiems. Kinija išėjo iš socialistinių šalių šeimos ir virto didžiausiu Tarybų Sąjungos šmeižiku. Kiek laiko atgal Rumunija pradėjo "šlubuoti". Na, o Čekoslovakijoj Dubcekas taip "suliberalizavo" spaudą, radiją ir televiziją, kad virto Tarybų Sąjungos priešų lizdais. Kokia situacija Čekoslovakijoje iš tikrųjų buvo, sunku dabar pasakyti. Reikia tikėti, kad pasitarimai Maskvoje išspręs nesutikimus ir sugrąžins ramybę į tą sritį...

Šiuose žodžiuose jaučiama netikrumo gaida, metamas kaltinimas A. Dubčekui, nes tada autorius, atrodo, dar nežinojo, kad Kremlius jį turės grąžinti į Čekoslovakiją, bet visdėlto teisinama Sovietų Sąjunga.

Kalti korespondentai

Sekančioje "LB" laidoje rugsėjo 6 d. naudojama panaši taktika skyriuje "Pasidairius po pasaulį", tik šį kartą jau neminimas A. Dubčekas:

Įvykiai Čekoslovakijoje iššaukė didžiausią išpuolį prieš Tarybų Sąjungą ir jos sąjungininkus. Tai natūralu. Vakaruose niekad nebuvo praleidžiami pro pirštus bet kokie įvykiai, teikią progą patarkuoti Tarybų Sąjungą ir komunistus. Anie, iš kitos pusės, taipgi atsilygina. Bet Čekoslovakijos dalykai buvo pakrypę blogon pusėn, kas liečia socializmą. Tiesa, kad komunistų partija savo konvencijoj priėmė labai gerą programą, nukreiptą į šalies būvio pagerinimą. Buvo numatyta demokratizuoti tvarką, pašalinti spaudos, radijo ir televizijos cenzūrą. Ir viskas būtų buvę labai gražu, būtų buvęs pavyzdys ir kitoms šalims. Bet dalykai taip nėjo. Socializmo priešai pasinaudojo proga ir griebėsi demoralizacijos darbo. Ir jiems pavyko. Jiems, žinoma, padėjo ir užsienis. Korespondentai, kaip kiaulės sulindę į bulvių daržą, pradėjo knisti, ardyti partijos ir vyriausybės autoritetą...

Šiose eilutėse taip pat jaučiamas tam tikras sumišimas, svyravimas, netgi bandoma girti A. Dubčeko ir kompartijos pradėtas reformas. Kaltė visdėlto suverčiama ne Sovietų Sąjungai, sustabdžiusiai reformų raidą, grąžinusiai cenzūrą, bet "kiauliškos" prigimties užsienio korespondentams, nors jie visi buvo A. Dubčeko pusėje ir jo vyriausybės autoriteto tikrai negriovė. Griovėjų grupei atstovavo sovietų laikraštininkai, TASSo agentūra, maskvinė "Pravda", "Izvestija", "Literaturnaja Gazeta" ir kiti sovietinės kompartijos laikraščiai.

Kalba Kremlius

Aiškios nuomonės Čekoslovakijos okupacijos klausimu yra JAV leidžiama "Laisvė", kurią redaguoja A. Bimba. Atrodo, jam įtakos turėjo JAV kompartijos generalinio sekr. Gus Hall pareiškimas, Čekoslovakijoje surades kontrrevoliucijos grėsmę, antisocialistinių elementų vykdytą "demokratinių reformų uzurpaciją". Tokiai minčiai A. Bimba iš visos širdies pritaria "Laisvės" rugpjūčio 27 d. laidoje:

Paskutiniu laiku Čekoslovakijos valdžia, pravesdama visokias reformas, atidarė rubežius visokiems svetimų šalių agentams. Per keletą mėnesių atsirado galybės įvairaus plauko svetimšalių, kuriems buvo gera proga užmegzti ryšius su reformistais čekoslovakais ir jiems padėti išvystyti anti-komunistinę opoziciją. Socializmui lojalūs piliečiai pamatė, kad susidarė socializmui pavojus. Jie kreipėsi į Varšuvos Sutarties valstybes, kad jos ateitų jiems talkon apginti socializmą.

Jeigu kas tokiais argumentais suabejotų, A. Bimbos "Laisvė" vedamajame cituoja didžiausią autoritetą šiapus Atlanto — sovietų ambasadorių JT Saugumo Taryboje A. Maliką:

Kaip žinia, ginkluoti socialistinių šalių vienetai (daliniai) įžengė į Čekoslovakijos Socialistinės Respublikos teritoriją pagal šios valstybės valdžios prašymą tų valdžių pagalbos, tame tarpe ir ginkluotų jėgų pagalbos, akivaizdoje grūmojančio pavojaus, kurį sudarė vidinė ir išlaukinė reakcija socialistinei santvarkai ir valstybingumui, kurį įsteigė Čekoslovakijos konstitucija. Tarybinė vyriausybė ir kitos talkinės vyriausybė nutarė patenkinti Čekoslovakijos valdžios prašymą militarinės pagalbos pagal veikiančios sutarties atsakomybę ir pasiremiant atitinkamais Jungtinių Tautų Čarterio punktais.

A. Maliko žodžiai taip gremėziškai iš rusų kalbos išversti į lietuvių, kad skaitant galima liežuvį nusilaužti. Vilniaus universiteto garbės doktoratu apdovanotas A. Bimba kažkodėl nerado reikalo pacituoti, ką Saugumo Taryboje kalbėjo Čekoslovakijos ambasadorius A. Mužikas ir Niujorkan atvykęs užsienio reikalų min. J. Hajekas. Galimas dalykas, dr. A. Bimba nemoka čekoslovakų kalbos, bet jiedu pareiškimus darė angliškai.

Kalta Praha

Rugsėjo 6 d. laidoje "Laisvė", prisiminusi Bratislavos konferencijos susitarimus, jau ir pati išdrįsta pakelti balsą:

Atrodė, kad didieji nesusipratimai iš kelio jau pašalinti. Deja, neilgai teko džiaugtis. Susitarimo nesilaikė Čekoslovakijos vadovybė. Viskas buvo palikta, kaip buvo. Tos pačios kontrrevoliucinės jėgos dar aukščiau pakėlė galvą. Joms numalšinti nebuvo imtasi žygių. Per laikraščius, radiją ir televiziją nenutrūko srautas kurstymų prieš kitus socialistinius kraštus, o ypač prieš Tarybų Sąjungą. Buvo aišku: arba Čekoslovakijos valdžios ir partijos vadovybė nenori, arba yra bejėgė pavojų pašalinti...

Taigi, klausimas sprendžiamas pagal Maskvos kurpalį — dėl okupacijos kalta ne Sovietų Sąjunga, bet A. Dubčeko vadovaujama Čekoslovakijos vyriausybė ir kompartija. Šie žodžiai dar kartą patvirtina visam pasauliui žinomą faktą, jog Kremlius pirmą kartą komunizmo istorijoje okupavo komunistinę valstybę ir savo sovietiniu imperializmu suskaldė kompartijas.

Aklai paklusnūs

Stebėtis tenka lietuvių komunistų laikysena. Kaip matėme, kanadiškame "Liaudies Balse" esama sumišimo, netikrumo, o amerikietiškoje "Laisvėje" pastebimas rėksmingas unisonas su Maskva. Lietuviai komunistai, gyvendami laisvuose kraštuose, be abejonės, negalėjo nepastebėti sovietinio imperializmo, tačiau jie visdėlto lieka ištikimi Maskvai. Tokia reakcija visiškai suprantama, nes juk pripažinus imperializmu sovietinę Čekoslovakijos okupaciją, tą patį tektų padaryti ir su tais sovietų tankais, kurių dėka 1940 m. Lietuvon buvo atvežta garsioji Stalino "saulė". Žmonėms, visą amžių dievinusiems sovietinį komunizmą, toks prisipažinimas būtų skaudesnis už mirtį. Jis reikštų viso jų darbo, visų gyvenimo svajonių sudužimą. Tokiu atveju žymiai patogiau yra ir toliau slėptis kortų namelyje ir rodyti aklą paklusnumą Maskvai. **V. Kst.**

A † A

ELZBIETĄ PLESKEVIČIENĖ mirė ūkyje pas p. MICKEVIČIUS — pas dukrą MARIJĄ ir žentą PLACIDĄ.

Jos liūdi sūnus ALGIS, žmona MORTA, anūkai, duktė MARIJA, žentas, našlys tėvas ir kiti artimieji. Juos nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi —

A. F. Evans

368-6813

KLAUSKITE-PATARSIM-PADĖSIM

Patarimų tarnyba "Tėviškės Žiburių" skaitytojams, bendradarbiaujant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyriaus tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu į "TŽ" redakciją įvairiais klausimais, į kuriuos atsakymai bus parūpinti Action Line arba "TŽ". Skyrių redaguoja teisininkas V. Mastis.

Esu 63 m. amžiaus. Prieš porą metų turėjau širdies smūgį. Po jo gydytojas patarė jokio darbo nedirbti, o jeigu dirbsiu, tai tik lengvą ir be jokių viršvalandžių. Tada turėjau nesunkų darbą, todėl dirbau ir po ligos. Šių metų pradžioje mane iš darbo atleido. Dėl seno amžiaus ir silpnos sveikatos kito darbo surasti negaliu, o sutaupos jau visai baigiasi. Prašau patarti, kaip ir iš kur galiu gauti pragyvenimui pašalpą, nurodant tikslų įstaigos pavadinimą ir smulkų adresą. J. M.

Toronte yra tiek daug valstybinių, savivaldybinių, religinių ir privačių pašalpos bei globos agentūrų ir įstaigų, kad sunku žinoti, kur geriausiai kreiptis. Kiekviena iš jų pagelbsti varguose ir turi atskiras taisykles. Jums reikia kreiptis į Department of Family and Social Services, Queen's Park, Toronto. Jei provinciniai nuostatai kartais negalėtų būti pritaikomi Jūsų atvejui, pareigūnai Jums pasakys į kokią federacinę ar savivaldybinę įstaigą kreiptis.

Pagal Ontario provincijos "Family Benefits Act" aprūpinami tie asmenys, kuriems pagalba reikalinga ilgesniam laikui, kaip našlės, seneliai ir asmenys, kurie negali dirbti dėl sveikatos. Minėtas departamentas duoda pašalpas tiems, kurių sutaupos banke neviršija $1.500 (įskaitant taupymo lakštus ir šėrus). Turimas namas nėra įskaitomas. Pašalpos dydis priklauso nuo reikalingumo. Visos būtinos išlaidos yra apmokamos. Už pastogę mokama nuo $34 iki $85, apšildymo, ligoninės ir gydytojų išlaidos pilnai apmokamos. Maistui ir drabužiams pašalpa gali siekti iki $96 į mėnesį. Vaistai pilnai apmokami.

1963 m. spalio mėnesį buvau sužeistas dirbant prie statybos. Ligoninėje išbuvau iki 1964 m. gegužės mėnesio. 1965 m. lapkričio mėnesį einant šaligatviu iš darbo, sunkvežimis, važiuodamas atbulas, stuktelėjo į nugarą ir parmušė ant žemės. Buvau nuvežtas į ligoninę, kur peršvietus rasta įlaužta nugara. Po savaitės išleido iš ligoninės ir sakė eiti pas daktarą, kuris pirmiau mane gydė. Gydytojas įdėjo į gipsą trim savaitėm ir po to penkias savaites kaitino lempomis. Bet vistiek jaučiausi blogai ir negalėjau dirbti. Pradėjau dirbti 1966 m. birželio mėnesį. Mano advokatas jautėsi persilpnas, todėl paėmė kitą. Šis advokatas sako, kad draudos bendrovė duoda $4.500. Jei eičiau į teismą, pasak jo, galiu ir tiek negauti. Aš su tiek nenoriu sutikti. Turėjau daug nuostolių, praradau darbą. Nežinau ką daryti? Jei eičiau į teismą, tai advokatas norėtų gauti dabar $600. Nežinau kodėl. Patarkite, ką daryti? Ar galiu laimėti bylą? P. C.

Paprastai mes neduodame jokių patarimų asmenims, kurie turi advokatus — jie gali patarti. Galime pažymėti, kad teismo sprendimas priklausys nuo gydytojų liudijimo, nuo įrodymų, kiek Jūsų pirmasis sužeidimas turi įtakos į Jūsų dabartinę sveikatą ir nuo kitų aplinkybių. Jieškinio dydis nustatomas atsižvelgiant į darbingumo praradimą, ligos laikotarpį, galimus ateities skausmus, uždarbio dydį ir t.t. Jei netikite vienu advokatu, kreipkitės pas kitą advokatą, kuris turi patyrimo sužeidimų bylose, ne atstovavimui, bet patarimui (consultation). Žinoma, už jo duotą patarimą reikės užmokėti galbūt iki $100 ar daugiau, tai priklausys nuo advokato garsumo. Tuo atveju žinosite dviejų advokatų nuomonę. Jei to nenorite daryti, reikės pačiam apsispręsti. Jei eisite į teismą, atsiminkite, kad greičiausiai draudos bendrovės advokatas stengsis įrodyti, jog Jūsų nedarbingumas yra pirmojo sužeidimo pasekmė ir už tai draudos bendrovė nėra atsakinga. Pirmą kartą ligoninėje išgulėjote virš septynių mėnesių, antrą kartą — tik vieną savaitę. Galbūt tai turėdamas galvoje Jūsų advokatas pataria į teismą neiti. Nežinodami gydytojų parodymų, mes nieko negalime pasakyti. Dėl advokato atlyginimo reikia pažymėti, kad beveik visi ima prieš teismą, ne po teismo. Tik gerai pažįstamas advokatas gali atlyginimo mokėjimą atidėti. Didžiausia advokato darbo dalis atliekama pruošiant bylą.

KODĖL NESTOJA Į VIENUOLIJAS?

ŠIŲ DIENŲ KLAUSIMAI

KUN. DR. J. GUTAUSKAS

1. Nuotykis Prahoje

Prieš ketverius metus savaitraščio "Christ in der Gegenwart" ("Dabarties Krikščionis") atstovas lankėsi Prahoje. Netaip lengva tada buvo patekti į Čekoslovakiją. Jis papasakojo apie nepaprastą, jo manymu, susitikimą Prahos gatvėje. Anksti rytą išėjęs iš viešbučio ir pasivaikščiodamas artėjęs prie Karolio tilto. Iš tolo pamatęs ateinant dvi uniformuotas seseles vienuoles. Retas komunistiniame krašte vaizdas! Juk visi vienuolynai čia panaikinti, jų nariai išsklaidyti. Jie nebenešioja uniformų ir dirba įvairiose darbovietėse. Tik pora dešimčių seselių palikta senojoj vietoj, jų ankstyvesniame vienuolyne, kad slaugytų bepročius. Šiame darbe jos esančios "nepamainomos". Tos dvi seselės ir buvo iš to pasiaukojusių moterų būrio. Praeidamas pro šalį, jis tyčia pabrėžtinai aiškiai pasveikinęs jas čekiškai vokiškuoju "Gruess Gott". Seselės nustebusios, baimingai palenkusios galvas ir nuskubėjusios rytmečio tyloj galbūt į artimiausią bažnyčią Mišių išklausyti.

Netrukus ir mūsų miestuose bus panašus vaizdas. Vis mažiau ir mažiau besutiksime uniformuotų seselių, vis labiau stebėsimės, kad dar yra asmenų, kurie gali aukotis slaugydami mūsų... bepročius.

2. Kasdien užsidaro viena įstaiga

Nei laisvose Europos valstybėse, nei Amerikoj, nei kituose kraštuose valdžios vienuolių neuždaro, jų veiklos netrukdo. Čia vienuolynai patys užsidaro, jų vedamos įstaigos nustoja veikti, nes stinga prieauglio. Sakoma, kad Vokietijoj beveik kasdien čia vienur, čia kitur užsidaro seselių vedamas vaikų darželis, nustoja veikti ambulatorija, ligoninė, mokykla, senelių prieglauda arba pats vienuolynas. Negeresnė yra padėtis ir kituose kraštuose — visur jaučiamas pašaukimų sumažėjimas, vis mažiau atsiranda jaunų moterų ir vyrų, kurie panorėtų būti vienuoliais, pasirinktų dvasinį pašaukimą.

Kokia yra to viso priežastis, geriau sakykime priežastys? Pasikeitė laikai, pasikeitė pažiūros į vienuolinį pašaukimą, pasikeitė galimybės pasirinkti profesiją. Prieš 50 metų arba kiek mažiau katalikė mergaitė neturėjo didesnės galimybės pasirinkti įvairesnės profesijos. Jai atviros durys buvo tapti mokytoja arba slauge. Abi profesijos buvo lengviausiai pasiekiamos įstojant į vienuolyną, nes jis padėdavo išsimokslinti, nereikėdavo nei savo lėšų, tik šiokio tokio įnašo. Šiuo metu mergaitei atsiveria daug platesnis veiklos laukas. Jos dirba visose profesijose, netgi užima ministerių kėdes, tampa valstybės galvomis. Seniau katalikų šeimai buvo garbė, jei jos sūnus ar duktė įstodavo į vienuolyną. Dabar net katalikų visuomenė žiūri į tai abejingai.

3. Taip ir ne

Taip, turi įtakos jauniems žmonėms šių dienų "gero laiko" filosofija, panseksualizmas, iškeliąs seksą, pertemptas individualizmas, pasaulėžiūrinis paviršutiniškumas, nusistatymas prieš įprastas gyvenimo normas, troškimas nuotykių ir asmeninio apsisprendimo. Tačiau negalima sakyti, kad šių dienų jaunimui stinga idealizmo, pasiaukojimo dvasios. Kokiose sunkiose sąlygose dirba tūkstančiai "Taikos korpo" dalyvių įvairiuose atsilikusiuose kraštuose! Kiek šimtų jaunų žmonių dirba statydami vargšams butus, vadovaujami statybos vienuolių! Jei šiandien pasaulyje plinta taip vadinamieji pasaulietiniai institutai, kurių nariai nenešioja jokios uniformos, bet atlieka labai didelį apaštalavimo darbą, tai tik jaunų žmonių dėka, kurie į juos stoja.

Negalima sakyti, kad visas jaunimas pasiduoda perdėto seksualizmo įtakoms. Yra daug skaistaus ir blaivaus jaunimo, kurie tačiau nepasirenka dvasinio pašaukimo. Jie eina savitu, jų pačių pasirinktu gyvenimo keliu. Tūkstančiai taip vadinamų karjeros mergaičių nėra sukūrusios šeimų, tačiau į vienuolynus nestoja.

Yra vienuolių, net ir šiais laikais, kurioms prieauglio nestinga. Taip sakoma apie senąsias vienuolijas, kaip benediktines ir karmelites. Daug patraukia didvyriško jaunimo tokios vienuolijos, kurios reikalauja didelio pasiaukojimo, kaip "Mažosios Jėzaus seserys", praktikuojančios labai didelį neturtą, globojančios sielos ir kūno paliegėlius. Nepaprastą pasisekimą turinčios olandų domininkonės seserys (centrinis namas yra Venlo vietovėj) ir taip vadinamos Betanijos seserys. Pirmosios kuria našlaičių namus ir jų židinius šeimynine tvarka. Kiekvienai našlaičių grupei vadovauja sesuo-motina. Šios seserys suranda pasiaukojančių pasaulie-čių, kurie padeda našlaičiams kaip jų "dėdės ir tetos". Betanijos seserys globoja kalines kalėjimuose ir išleistų į laisvę nepalieka likimo valiai.

Man rodos, kad šių dienų jaunimas bijo ne pasiaukojimo, bet rutinos, vidutiniškumo, nutolimo nuo žmonių ir gyvenimo, miesčioniškumo, formalizmo. Jie nori labai konkretaus darbo, labai artimo ryšio su kenčiančiu žmogumi, pasitikėjimo, iniciatyvos. Juk nepaslaptis, kad jaunos mergaitės nukeliauja į Afrikos raupsuotųjų kolonijas ir ten apsigyvenusios slaugo nelaimin-guosius. Ten jų gyvenimas yra šimtą kartų sunkesnis ir nesaugesnis, tačiau jos į vienuolijas nestoja. Atsimintina, kad ir "hippių" sąjūdis iš dalies yra ne kas kita, kaip protestas prieš buržuazinį miesčioniškumą, prieš pinigų kultą, prieš tuščią civilizacinį blizgesį.

Ateity tos vienuolijos turės didesnį pasisekimą, kurios eis didesnio pasiaukojimo keliu, praktikuos didesnį neturtą, dirbs konkretų artimo pagalbos darbą.

★ **Popiežiaus Pauliaus VI enciklika** "Humanae vitae" šeimos prieauglio klausimu plačiai komentuojama didžiosios spaudos, kuri ypač iškelia neigiamus pasisakymus Vokietijos, Belgijos ir kitų kraštų vyskupų bei pasauliečių.

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIROS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE.—TEL. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

LEON MITKIEWICZ

LENKŲ KARINIS ATTACHE

Lenkijos atstovybė Kaune

(Tęsinys iš praeito nr.)

Tuo tarpu Lietuvos spauda, įvairūs gandonešiai (plk. L. M. juos taip ir vadina) jau pradėjo Lenkijos dalybas: Vilnius Lietuvai, sujungimas visų buvusių D. Lietuvos Kunigaikštystės žemių ir t.t. Bet Lietuvos užsienių reikalų ministerijoj po Sov. Sąjungos-Vokietijos susitarimo vyrauja visai kita nuotaika: P. Mačiulis ir Vileišis pareiškė, kad netekus Lenkijai nepriklausomybės, toks pats likimas laukia ir jos mažųjų kaimynų.

Lenkijos-Vokietijos karo grėsmė paskatino plk. L. M. galutinai sužinoti Lietuvos nusistatymą. Jau rugpjūčio 26 d. jis kalbėjosi su gen. Musteikiu, gen. Raštikiu ir plk. Dulksniu. Jis dar kartą gavo Lietuvos neutralumo užtvirtinimą ir pareiškimą, kad Lietuva nežygiuos į Vilnių. Be to, tie pasikalbėjimai išaiškino naujai užimtą Lietuvos poziciją po Vokietijos-Sov. Sąjungos sutarties. Iš vienos pusės Lietuva pasijuto tikra, kad jai kurį laiką pavyks išlaikyti neutralumą ir kad Lenkijos padėtis katastrofiškai pablogėjo. Gen. Černius, anksčiau kalbėjęs Charvatui ir plk. L. M. apie akciją Rytprūsiuose, šiandien to jau nebekartojo. Tik vienintelis gen. St. Raštikis, po ilgo galvojimo, prasitarė, kad Vokietijai palietus Lietuvos neutralumą, Lietuva taptų Lenkijos sąjungininke. Tuo tarpu gen. Musteikis iš karto pažymėjo, kad Prancūzija ir Britanija pataria Lietuvai išlaikyti neutralumą. Plk. Dulksnys ta tema nieko nenorėjo kalbėti.

* * *

Karo klausimu bendra plk. L. M. išvada iš pasikalbėjimų su lietuviais buvo ta, kad jie buvo įsitikinę galutine sąjungininkų pergale. Tai nelabai derinosi su Lietuvos ir aplamai visų Pabaltijo valstybių politika. Bet ką lietuviai galėjo daryti, būdami tokioj situacijoj: eiti kartu su Lenkija prieš galingą Vokietiją?

Ir paskutinį kartą, atsisveikindamas su gen. St. Raštikiu, plk. L. M. iš Lietuvos kariuomenės vado išgirdo šiuos žodžius: "Vokiečių smūgis jums bus siaubingas". Keletą kartų gen. St. R. spaudė plk. L. M. ranką, prašydamas dar kartą perduoti savo ir visos Lietuvos kariuomenės geriausius, nuoširdžiausius linkėjimus maršalui Smigly ir kartu visiems Lenkijos kariams kovoje su Vokietija.

* * *

Tą patį vakarą plk. L. M. Lenkijos generalinio štabo viršininkui pasiuntė šifruotą telegramą su šiais svarbesniais punktais: 1. Lietuva bus neutrali; 2. Vilnius nebus lietuvių puolamas; 3. galimybė Lietuvai įstoti į karą Lenkijos pusėj palietus Vokietijai Lietuvos neutralumą, tačiau tuo reikia labai abejoti, nebent sąjungininkai karo pradžioje pasiektų didesnių laimėjimų prieš Vokietiją; šis atvejis esąs realesnis; 4. kokios priežastys privertė Lietuvą užimti tokią poziciją? Svarbiausia, tai stoka koalicijos rytinėj Europoj.

* * *

Plk. L. M. pasiekė žinios, kad Lietuvos prezidentas žada pašalinti iš pareigų gen. Raštikį ir gen. Černių ir pakviesti min. pirm. vietai užimti prof. A. Voldemarą. Tai reikštų Lietuvos grįžimą į Vokietijos įtaką, o lenkams — grėsmę Vilniaus sričiai. Aplamai, prez. A. Smetona santykiuose su Lenkija, veikiant Lenkijos pasiuntinybei Kaune, laikėsi labai rezervuotai ir gal net su aiškiu nenoru. Nuo pat ultimatumo dienų iki 1939 m. rugpjūčio mėnesio prez. Smetona nei vienu žodžiu neužsiminė apie pagerėjusius lietuvių-lenkų santykius. Jis ir toliau liko ištikimas tai pačiai pozicijai — toleravo naują padėtį, tačiau pats visiškai nedalyvavo naujų santykių gerinime. Jis vengdavo susitikimų su Lenkijos diplomatijos atstovais. Nei min. Charvat, nei kiti Lenkijos pasiuntinybės tarnautojai Kaune nebuvo kviečiami į priėmimus, kuriuose galėtų sutikti prez. A. Smetoną. Išimtis buvo tik dideli, visuomeniniai pobūviai, kaip metinis Lietuvos kariuomenės balius, kuriame prez. Smetona kalbėjosi su Charvatu ir jo žmona gan gera lenkų kalba, tuo tarpu S. Smetonienė — silpna prancūzų kalba.

Rugsėjo 1 d., 7 val ryto, Lenkijos radijas pranešė prasidėjusį Lenkijos-Vokietijos karą. Ir jau 10 val. ryto plk. L. M. skubėjo į Lietuvos kariuomenės štabą pareikšti, kad Lenkija respektuos Lietuvos valstybės neutralumą, o taip pat, paprašytas min. Charvato, turėo oficialiai pranešti prasidėjusius karo veiksmus.

Lenkijos kariuomenės atstovas buvo priimtas labai nuoširdžiai visų lietuvių karininkų, kurie lyg ir norėjo išreikšti savo simpatijas Lenkijos kariuomenei. Plk. Dulksnys pasveikino L. M. su didžiausia simpatija ir nuoširdumu, kartu pareikšdamas, kad širdys ir Lietuvos visuomenės jausmai, o ypač Lietuvos kariuomenės, yra Lenkijos pusėje (taip rašo plk. L. M.).

Deja, gaunami pranešimai iš karo lauko nieko gero Lenkijai nežadėjo. Jau rugsėjo 4 d. plk. L. M. į savo dienoraštį įrašė, kad vokiečiai persveria lenkus savo aviacija, šarvuotais ginklais, motorizuotom divizijom ir aplamai turi žymią techninį persvarą. Vokiečių smūgiai Krokuvai ir Silezijai turėjo tikslą — užimti pramoninę Lenkijos sritį. Rugsėjo 7 d. jau neveikė ir Varšuvos radijas.

* * *

Kokios nuotaikos buvo Kaune? Rugsėjo 7 d. Prancūzijos karo atstovo pavaduotojas ltn. Pichon aplankė Lenkijos karo atstovą ir pranešė apie žymiai pasikeitusias Lietuvos gyventojų nuotaikas Lenkijos nenaudai ir taip pat apie padidėjusią vokiečių įtaką Lietuvoj. Prancūzas sakė, kad padėtis Lietuvoj krypsta Lenkijos nenaudai.

O kokios gi nuotaikos iš tikrųjų buvo Lietuvoj? Atsakymas būtų trumpas — įvairios. Vieni džiaugėsi, kad išdidi ir poniška Lenkija — daugumos lietuvių akyse — žlunga nuo vokiškos rankos smūgių. Tačiau buvo girdima ir priešingų balsų, užjaučiančių Lenkijos nelaimę. Spauda laikėsi neutraliai ir vokiška įtaka joje neturėjo didelio palankumo. Iš tikrų šaltinių plk. L. M. sužinojo, kad gen. St. Raštikiui vokiečiai (plk. Just) pasiūlė užimti Vilnių, tačiau Lietuvos kariuomenės vadas griežtai atsisakė. Lenkijos kariuomenės atstovui juk buvo pasakyta, kad Lietuva nekovos prieš Lenkiją, o jeigu vokiečiai įžygiuos į Lietuvą, tai lietuviai paliks lenkų sąjungininkais. Taip samprotavo Lenkijos karinis atstovas.

(Bus daugiau) Paruošė K. Baronas

AMERIKIETIS IR LIETUVIS 90:10

AL. GIMANTAS

Šis santykis tikrai nereiškia krepšinio rungtynių rezultatų. Šie skaičiai lietuviškajame gyvenime daug reikšmingesni už eilinių sporto rungtynių pasekmes. Tai labai reali mūsų lituanistinio švietimo formulė, neseniai paskelbta vieno pedagogo periodinės spaudos puslapiuose. Jis rūpestingai paruošė 4 savaičių lietuviuko kasdieninę darbotvarkę, k. a. mokslas vietinėje mokykloje, pamokos, laisvalaikis, miegas, poilsis, žaidimai, bendravimas su šeimos nariais, pamokos šeštadieninėje mokykloje, tų pamokų ruoša, atskiri užsiėmimai, kaip muzikos, baleto, meno srityse ir t.t.. Visa susumavus ir suvedus į paprasčiausią aritmetinę formulę, susidarė galutinis rezultatas, paaiškinantis, kodėl mūsų vaikai yra 90% amerikiečiai (čia, aišku, tiktų ir kanadiečiai) ir tik 10% lietuviai.

Būsimai Lietuvai?

Skaičiai aiškūs, tikri, nemeluoti, neperdėti. Lietuviškojo švietimo tvarkytojai jau visai nejuokais turėtų jais giliau ir plačiau susidomėti ar net ir tinkamas išvadas paruošti. Nublunka tų skaičių šviesoje įvairių mūsų minėjimų metu girdimi tvirtinimai, kad, štai, va, auklėjame jaunąją kartą būsimai Lietuvai, štai, būsimos Lietuvos vertingiausieji žiedai, jos ateitis ir t.t. Tie visi superlatyvai dažnai kartojami iki visiško atsibodimo. Būtų gera, jei tie žodžiai būtų tiesa. Deja, kasdienybė rodo visai ką kitą. Reikia susimėtyti ir, nei vienos dienos toliau nedelsiant, išnaudoti kiekvieną įmanoma laisvalaikį, kiekvieną vakarą, jau nekalbant apie savaitgalius, ir paruošti mūsų jaunuosius, kad nebūtų gėda grįžus tėvynėn pasirodyti analfabetais lituanistikoje. Tik, deja, nelabai kas tiki tuo grįžimu, o ir pats jaunimas, klausinėjamas įvairių anketų pagalba, nepareiškia noro vykti į savo tėvų gimtąjį kraštą. Nuvykti, aplankyti, pasisvečiuoti — taip, bet apie nuolatinį įsikūrimą jau visai kita šnekta. Išimčių, aišku, galės būti.

Neišmoksta rašyti

Esamų lituanistinių mokyklų šeštadieninis laikas labai ribotas. Bandoma išmokti kiek galint daugiau, stengiantis lenktyniauti su laiku ir mokinių nusiteikimais. Ir visdėlto rasi nevieną, kuris ir aštuonių metų kursą užbaigęs, nesugeba giminėms tėvynėn lietuviškai laišką parašyti arba, jei parašo, gramatinės, sintaksės ir žodyno klaidos veria ir akį, ir širdį. Kas daryti?

Patarimų, receptų visą laiką begalės. Kalbamasi, diskutuojama, baramasi, o rezultatai negerėja. 90:10! Klaikus tas santykis, bet kartu daug ir pasakąs, jei tik norėtume jį pilnai suprasti. Suprasti, kad vargiai ar mums pasiseks tą santykį bent kiek žymiau pakeisti. Kas tad lieka?

Kas darytina?

Iš esamų ir gyvenimo diktuojamų blogybių rinktis geresnę, t.y. skaitytis su realybe, su jos reikalavimais ir nuotaikomis. Tai reikštų didesnį kompromisą, nors ir nebūtinai pačių pagrindinių principų išsižadėjimą. Ribotos šeštadienio kelios valandos turėtų būti naudojamos kiek galint racionaliau, išsižadant visos eilės gal ir reikalingų, bet negalimų įvykdyti užsimojimų, esamos programos reikalavimų. Ar, sakysime, labai svarbu, jei mokinys nežinos kurios ten pirmos ar trečios linksniuotės ar antros asmenuotės? Juk ar nesvarbiau lietuviška skaityba bei rašyba? O kur dar lietuviškos dainos, tautiniai šokiai ir tautiniai žaidimai? Tai vis dalykai, kurie jau turėtų prisidėti prie lietuviškųjų nuotaikų sužadinimo, palaikymo, artimesnio tarpusavio lietuviukų vaikų bendravimo. Gal reikėtų atsisakyti ir dabartinės skyrių sistemos, mokinius daugiau grupuojant pagal lituanistinių žinių pažangumą? Derėtų užmiršti antriems metams palikimą pakartojimui kurso. Tie visi dalykai labai atbaido ir taip dar nelabai gausius mokinių būrius. Bandydami lietuviukams skiepyti gyvąją lietuvybę gal padarytume ją patrauklesne, gal atsirastų ir noras laukti sekančio šeštadienio, kuris reikštų ne prievartą, ne aiškų nenorą, bet malonumą ir pasitenkinimą. Tuomet, rasi, gal ir bendrieji rezultatai galėtų būti geresni.

Tebūna šios visos mintys atviros kritikai, naujiems pasiūlymams, sumanymams, bet tebūna ta tema kalbama ir daroma, nes kas bus, kai santykis 90:10 pasikeis į 99:1? Ar tokios galimybės negalima pramatyti?

"Gyvataras" šoko prancūzų minioms

ALDONA VOLUNGYTĖ

Iš Vokietijos nuvažiavom į Tulūzą pietų Prancūzijoje, kur praleidom kelias dienas. Tas miestas mums labai patiko, nes gražus ir gyventojai draugiški. Pirmą dieną ten susitikom su burmistru ir televizijos atstovu. Po pietų turėjom progą pašokt Victor Hugo aikštėje ir vakare tą filmą matėm televizijoje. Susitikom su prancūzų grupe ir sekančią dieną autobusu išvažiavom į Amelie les Bains Pirenėjų kalnuose. Važiavome beveik visą dieną Viduržemio jūros pakraščiu. Pravažiavę Perpignan, pasukom augštyn į kalnus.

"Pulkim ant kelių"

Vos spėję susitvarkyti Amelie les Bains mieste, išgirdom pranešimą, kad tą patį vakarą turėsime šokt festivalyje. Iš viso Amelie les Bains šokom tris kartus. Prieš šokant ėjom per miestelio gatves dainuodami bei šokdami. Mums ten labai patiko, nors beveik visą laiką lijo. Vieną vakarą, pašokus ir persirengus, mus nuvedė į diskoteką, kur buvo jaunimo orkestras ir visi linksminosi. Sekmadienio rytą nuvykom į pamaldas apsirengę tautiniais drabužiais. Buvom paprašyti pagiedoti lietuvšką giesmę. Mes išsirinkom "Pulkim ant kelių".

Vienuolyne ir seminarijoj

Pirmadienį iš ryto išvykom į Montrejeau miestą. Mergaitės apsistojo vienuolyne, o vyrai — seminarijoje. Susitvarkę nuvykom vakarienės į salę, kur visi dainavo ir šoko, grojant "Les Architects de Paris". Tai barzdoti muzikantai su triūbom, kurie šoko net ant stalo. Šiaip taip turėjom laiko ir pavalgyti, bet per juokus buvo sunku. Sekantį vakarą buvo atidarytas festivalis. Visi jo dalyviai žygiavo per miestą, nešdami ugnį. Aikštėje buvo uždegta festivalio ugnis ir pakeltos vėliavos. Po iškilmingų apeigų sekė šokiai gatvėje. Nors ir lynojo, visi, apsirengę tautiniais drabužiais, šoko nesustodami. Tik mūsų vyrai nusivylę sėdėjo — ispanai pirmieji mūsu merginas pakvietė šokti. Trečiadienio vakarą šokom 3½ valandos programoje. Kanados abiem grupėm daugiausia plojo ir daug kas manė, kad vien tik Kanada, ypač lietuvių grupė, kėlė festivalio nuotaiką. Sekančią dieną šokom du kartu — po pietų ir vakare. Tos dienos programoje kanadiečiai vėl buvo geriausiai priimti.

Priešistoriniai urvai

Dauguma grupių (ispanai, rumunai, suomiai ir daug kitų) paliko Montrejeau miestą penktadienį iš ryto. Mes pasilikom ir po pietų — važiavom apžiūrėt grandiozinių urvų, kur gyveno priešistoriniai žmonės. Buvo įdomu pamatyti urvų piešinius ir priešistorinio gyvenimo žymes. Šeštadienį aplankėm Liurdą. Smarkiai lijo, bet žmonių buvo masės. Toliau aplankėm Ispaniją. Namo važiuodami pravažiavom Luchon, iš kur galima matyti visi Pirinėjų kalnai.

Atgal į Torontą

Kitą rytą dalis šokėjų išvyko į Barceloną pas ispanus ir bulių rungtynes. Likusi dalis važiavo vienai dienai į Tulūzą ir tada atgal į Paryžių smulkiau apžiūrėti Luvro, Napoleono kapo, Sorbonos universiteto, Notre Dame katedros. Mūsų grupė susitiko Paryžiaus aerodrome ir, praėjus kelioms valandom, išskridom namų link. Toronte mus sutiko tėvai ir giminės, o mes pilni įspūdžių, nors ir pavargę, kalbėjom be sustojimo, kol atsiradom Hamiltone ir buvom nuvaryti poilsio.

Neapleiskite slyščiojančių

Dirbtinių dantų

Slyščioja, juda, kliba dirbtiniai Jūsų dantys, kai kalbate, valgote, juokiatės, čiaudėjat? Nėra ko dėl to erzintis ar pykti. FASTEETH yra alkaliniai (berūgščiai) milteliai. Užbarstykite jų ant dantų plokštelių, ir laikysis dirbtiniai dantys daug tvirčiau. Jausitės patogiai, saugiai ir jaukiai. Neturėsite gumos lipnumo skonio ar jausmo. Gerai pritaikinti dirbiniai dantys yra svarbūs sveikatai. Eikite pas savo dantistą reguliariai. Reikalaukite FASTEETH visose vaistinėse.

"Gyvataro" šokėjai Vasario 16 gimnazijoj dainuoja kartu su Europos lietuvių jaunimu

Veikli visuomenininkė, gimnazijos mokytoja, "T. Žiburių" bendradarbė Giedrė Rinkūnaitė, susituokusi su Rimu Paulioniu, gyvai besireiškiančiu lietuviškoje veikloje ir muzikoje

Legenda apie tūkstantį salų

LAIMA ŠVĖGŽDAITĖ

Prisiminus laikraštininkų kelionę po Ontario provinciją

Pagal susidariusią tradiciją, kas metai būrys Kanados tautinių grupių laikraštininkų bei korespondentų susirenka prie Ontario parlamento rūmų, kur užsiregistruoja ir kartu su provincijos policijos specialiu palydovu iškeliauja pamatyti Ontario įdomybių. Tai įvyksta laikraštininkų organizacijos ir Ontario turizmo ministerijos dėka.

Senovės tvirtovėje

Šią vasarą iškyla gražiai pavyko — dienos ilgos ir šiltos, keliautojai linksmai nusiteikę juokaudavo, šnekučiuodavosi ir net užtraukdavo daineles. Pirmas sustojimas — prie Chamber of Commerce Kingstono mieste, kur buvome pakviesti pietauti su Honourable Fern Guindon, kuris teikėsi miesto įdomybes aprodyti bei paaiškinti miesto istoriją. Apžiūrėjome ir senąją tvirtovę Henry, kuri pastatyta 1812-1814 metais, kai Kanada ir Amerika kariavo. Ji tarnavo apsigynimui, kad amerikiečiai neperžengtų į britų žemę. Šiandien viskas yra atstatyta, kad patrauktų žmones apsilankyti, kad amerikiečiai dažniau atvažiuotų į Kanadą.

Prie šios Henry tvirtovės kautynių nebuvo. Karaliaus eskadronas čia stovėjo nuo 1813 iki 1870 m. ir vietinė Kanados kavalerija čia reguliariai gyveno nuo 1870 iki 1890 m. Tos senos tvirtovės sienos turbūt galėtų papasakoti apie puikias karių puotas jų kvartaluose ir apie linksmas teniso rungtynes, kurios įvykdavo parodos aikštėje. Jos taip pat galėtų papasakoti apie 1837 m. sukilimo priešus, kurie čia buvo įkalinti ir nuteisti mirti.

1936 metais atstatymo darbai buvo pradėti, o užbaigti 1938 m. Tvirtovė žurnalistus sudomino. Ji apvesta giliu grioviu, turi bokštus, tiltinę sargybą. Šiandien čia tiktai muzėjinis prisiminimas. Patalpos, kuriose gyveno apie 350 karių, yra papuoštos rinkiniais, kurie parodo, kaip anais laikais čia įvairių laipsnių kariškiai gyveno. Kiekvienas kvartalas turi savo praeitį. Pylimų apsaugos ginklai jau pakeisti, gyvenamieji kambariai naujai baldais apstatyti, įvairūs įrankiai rūpestingai surinkti. Daugumas eksponatų jūros muzėjuje yra tuo įdomūs, kad jie yra išgelbėti iš skęstančių laivų bei griuvėsių 1812 m.

Romantiška mėnesiena

Kai vėl susirinkome į ekskursinį autobusą, nusprendėme, kad tikrai verta aplankyti Fort Henry, pereiti kilnojamą tiltą ir nukeliauti pro dekoratyvinę sargybą į 1838 metus. Apžiūrėję seną tvirtovę, nukeliavome į Brockvillę, kur po labai iškilmingos vakarienės nutarėme dar apžiūrėti St. Lawrence upės salas. Prieblandoje susėdome į laivą ir išplaukėme mėnesienoj. Taip tylu, šviesos atsimuša į vandenis savotišku grožiu, kur-ne-kur nameliai pavienių vasarotojų ramiai budi prie akmenuotų krantų. Tarp miglotų debesų mėnulis pradėjo po truputį kilti, o spinduliai taką kloti ant bangų. Šis tarytum gyvas paveikslas, toks patrauklus, priminė legendą, kuri paaiškina salų atsiradimą.

Kaip atsirado salos?

Prieš daugelį šimtų metų nebuvo 1000 salų ten, kur St. Lawrence upė išteka iš Ontario ežero. Čia 60 ar 70 kilometrų vandenys laisvai tekėjo. Pagal pasaką, Gyvenimo Valdovas vienas sėdėjo savo dangaus karalystėje ir pasijuto labai nuliūdęs — daug kas Jam buvo neaišku. Tuo laiku, kai Jis sutvėrė indėnus, aprūpino juos viskuo — maistu, apsiaustais, namais net ir visokiausiais pasilinksminimais, bet jo tie vaikai buvo amžinai neramūs, nepatenkinti, priekabingi, nepaslaugūs, vieni su kitais kariaudavo, mušdavosi ir plėšikaudavo. Ką daryti su tokiais? Kaip juos patobulinti? Ilgai Valdovas mąstė ir pagaliau nusprendė, kad reikės dar kartą duoti jiems progos pasitaisyti. Praskyręs dangaus skliautus, Gyvenimo Kūrėjas nusileido į žemę, vienoj rankoj nešdamas plunksnom padabintą lazdą, o ant nugaros gabendamas neaiškų ryšulį. St. Lawrence upės pakrantėje Jis apsistojo ir paleido dūmų kamuolių signalus, sušaukdamas didelį indėnų valdovų posėdį. Visi susirinko — vieni pėsti atėjo, kiti beržiniais laiveliais atplaukė, treti margus žirgus pasibalnoję raiti atjojo. Pirmiausia, pagal seną įpratimą, visi taikos pypkę surūkė ir susėdo ratu išgirsti Kūrėjo žodžių. Liūdnai Jis prakalbėjo: "Mano vaikai, kodėl jūs kariaujate? Ar aš jums nedaviau meškos kailių, kad būtų jums šilta, žuvies ir stirnos skanios mėsos, kad būtumėt sotūs? Ar jūsų moterų nepamokiau auginti kukurūzus, pupas ir žirnius? Ar jūsų vyrai nemoka pastatyti namų ir uždengti jų medžių žievėmis? Ar jums nedaviau gražių gėlių, kad pralinksmintų akis, ir gražiai čiulbančių paukščių, kad pradžiugintų ausis? Aš jums duosiu progą paskutinį kartą pasitaisyti, jeigu prižadėsite sugyventi kaip tikri broliai. Aš duosiu jums sodą, gražiausią iš visų. Čia jūs gyvensite per amžius. Bet jeigu duoto pažado neištesėsite, sodą atimsiu, nes man duotas žodis yra šventas."

Taip prakalbėjęs Didysis Valdovas išvyniojo savo ryšulį ir parodė sodą. Niekad nėra buvę gražesnio vaizdo: karališki miškai, pilni gyvūnų, platūs ežerai su gausybe žuvų, o paukščiai auksaburniai visur čiulbėjo. Indėnai ilgą laiką grožėjosi ir vienbalsiai kartojo pažadą gražiai sugyventi. Kūrėjas giliai atsiduso ir sugrįžo atgal į dangų.

Ilgus metus buvo ramu žemėje ir visiems visko pilnai užteko. Namai buvo pilni dainų,

Nukelta į 6-tą psl.

Mažos kibirkštinės pastabos

J. KRUČAS

Daugumoje lietuviškųjų kolonijų tautiniai minėjimai, gegužinės rengiamos, be kitko, ir pajamoms sutelkti. Laikantis lietuviškų tradicijų, neapseinama be maisto ir gėrimų. Tai natūralu, bet tų "vaišių" kainos pakeliamos ligi augščiausio laipsnio. Kaip tautiečius, išvargusius nuo monotoniško, sunkaus ir dulkino darbo, taip pat išsiilgusius savo tautiečių draugystės, jaunimą dvasiškai atgaivinti, visai nepagalvojama. Jokios arba visai menkos tautinės programos... Tik žaliasis doleris ir "bacho" garbinimas.

Todėl nenustebkime, kad vyresnio amžiaus tautiečiai, ypač jaunimas, nors ir tautiniais vardais pavadintų minėjimų, gegužinių iš dalies vengia arba eina tik lietuviškos pareigos skatinami. "Ką ten veiksi? Visų veidai, paraudę, dūmų debesys, visi kalba, bet nėra kam klausyti. Ko nors lietuviško, primenančio mūsų pareigas savo tautinei kultūrai ir okupuotam kraštui, lietuviškos programos nematysi", — pasakė vienas labai rimtas Sudburio lietuvis. Žinoma, šie žodžiai gal perdaug pesimistiški, bet yra didelė dalis tiesos. Perskaičius lietuvių spaudoje kronikos žinutes, atrodo, kad visose lietuvių kolonijose tautinė veikla kuo geriausia, sugyvenimas kuo gražiausias, bet pažiūrėjus per vietinius akinius, padėtis atrodo kitaip.

Užšaldyti pinigai

Kas metai keičiasi Lietuvių Bendruomenės valdybos, ateina idealistai, nes kiti nuo valdybos darbo kratosi. Pradeda nuoširdžiai dirbti, rengia minėjimus, gegužines, atstovauja lietuviams, taupo visuomenines pajamas. Dažniausiai, ypač mažose lietuvių kolonijose, stengiamasi sukaupti kuo didžiausią piniginį kapitalą, kad perduodant kitų metų valdybai ir visuomenei parodytų palikę daugiau pinigų, negu anksčiau buvusioji valdyba. Bet iš kitos pusės pamiršta visuomeninės veiklos kelius. Ar čia nedaroma didelė klaida? Noromis nenoromis, kaip yla iš maišo, išlenda tas mažytis žodelis "ambicija", noras savotiškai pagarsėti. Per gerus norus ir gražias svajones visuomeninis pinigas lieka dulkinose spintose ir bankuose, o gyvybiniai lietuvių reikalai kenčia. Mes senstame, monotoniškas gyvenimas svetimame krašte mūsų tautinius jausmus šaldo, jaunimas krinta į svetimybių sūkurį. Dar keliolika ar keliasdešimt gražių metelių, bendruomeninių pinigų išduose liks, bet jie jau bus nebereikalingi ir lietuviškam reikalui mažai bepadės.

Kultūrinės, lietuviškos veiklos nepadarykime tautiniu verslu, bet iš visuomenės surinktas lėšas perduokime jai pačiai, panaudodami gražių lietuviškų tradicijų išlaikymui, jaunuomenės tautiniam auklėjimui ir kovos už tėvų žemę reikalams. Tuo būdu, nors ir pavėluotai, iš dalies atgausime per eilę metų prarastą pasitikėjimą ir daugelį lietuviško kraujo brolių, nebetikinčiųjų "Tamošių", grąžinsime į lietuviškosios bendruomenės aktyvesnį gyvenimą.

Lietuviškoji spauda

Spaudos kelias yra sunkus, bet kas būtų, jei jos neturėtume? Gal tik tada ją tinkamai įvertintume. Spauda — veidrodis mūsų lietuviškojo gyvenimo pasaulinėje arenoje. Ji lietuvybės formuotoja, kritikas ir poilsis po sunkaus ir monotoniško darbo dulkėtose ir niūriose darbovietėse. Ji — svarbiausias ginklas tėvynės laisvinimo darbe.

Gyvendami laisvoje tėvynėje, vėliau Vokietijoje — varginguose tremtinių barakuose, alkani ir beteisiai, spaudą supratome ir įvertinome. Kai pradėjome gyvenimą demokratiškų kraštų laisvės, daugiaaugščių namų ir puikiausių mašinų romantikoje, lietuviškai spaudai vietos mažai beliko. Daugelis tautiečių ją visai "išvietino" ir jų gražiose "rezidencijose" pamatysi tik "Time", "Life", "Toronto Daily Star", "The Sudbury Star", "Sault Ste. Marry Star" ir eilę kitose vietovėse išleidžiamų anglišku laikraščių. Afrikos tautų žmonės, nors ir nevisi moka skaityti, bet spaudos reikšmę vertina, o mes, senos kultūringos ir civilizuotos tautos sūnūs bei dukros, metų laikotarpyje nebeįstengiame surasti keleto dolerių lietuviškos spaudos prenumeratai, nors savo nusiraminimui ir poilsiui prie kortų staliukų, putojančio šampano taurei ir troškinančių viešbučių dūmams laiko ir pinigų užtenka. Paaukokime nors vieno savaitgalio "poilsiui" ir "nusiraminimui" skiriamas lėšas, vienas, o gal ir keli lietuviški laikraščiai lankys mus ištisus metus. Žinoma, tai netaikytina bendru mastu, ypač tiems, kurie spaudos vertę tinkmai supranta, ja sielojasi ir ją remia.

Skaitytojų grupės

Per 20 metų bendradarbiaujant lietuvių spaudoje teko stebėti tautiečių nuotaikas jos atžvilgiu. Vieni mėgsta skaityti. Ir jei kartą laikraštį užsisakė, jį skaito, bet į administracijos siunčiamus paraginimus atsilyginti visai nekreipia dėmesio ir taip tęsiasi eilė metų, kol administracija, nustojusi kantrybės, siuntinėjimą sustabdo. Kiti priklauso jautriausiųjų grupei. Spaudą užsisako, skaito ir mėgsta. Laikraštį gavę pirmiausia žiūri vietos žinučių skyrių. Nusivilia, jei per keletą numerių apie gyvenamosios vietovės lietuvius ar jų gyvenimą nieko nėra parašyta; meta laikraštį, sakydami — laikraštis neįdomus ir negeras. Arba, jei randa žinutėse paminėtus kaimynus, gerus pažįstamus, tuoj stengiasi apkalbėti, įtardami korespondentų papirkimu ar panašiai. Bara redaktorius, laikraštį, jo bendradarbius ir, neišlaikę mažytės nervinės ambicijos, rašo redakcijai ir prašo kitiem metam laikraščio nebesiuntinėti. Kiti, nors ir įdomiausi laikraščio skyriai, jų nežavi — visai neskaito. Žinutėse iš lietuvių kolonijų dažniausiai aprašomi įvykiai susiję su bendruomenine veikla: tautiniai minėjimai, lietuviškų mokyklų reikalai, pasiekimai materialinėje ir mokslo srityse, neišskiriant ir asmenų, kaip dalyvių tuose įvykiuose. Tautiečiai, besirūpiną tik savo asmeniniais reikalais, mėgsta visus kritikuoti, pašiepti, bendruomeninės veiklos vengia, laikosi nuošaliai ir į spaudos puslapius mažai patenka. Dėlto ir kyla nepasitenkinimas spauda.

Trečioji grupė — didžiausia. Supranta spaudos reikšmę, ją remia, užsisako daug laikraščių, taip pat ir knygų, sielojasi jos reikalais. Manau, nesuklysiu sakydamas, kad ši grupė tautiečių ir yra lietuviškosios spaudos pagrindas.

Puolami bendradarbiai

O kaip su spaudos bendradarbiais? Reikia kantrybės, kantrybės ir dar kartą kantrybės. "Kiek lietuviai užmoka, kad juos aprašinėjate laikraštyje?" — klausia gražaus veiduko, Lietuvoje baigusi pedagoginius mokslus tautietė. "Per 20 metų laikraščių žinutėse esu paminėjęs labai daug tautiečių ir jei kiekvienas būtų kiek nors atsilyginęs, šiandien būčiau milijonierius" — netekęs kantrybės atsakiau ironiškai besišypsančiai tautietei. Deja, spaudos bendradarbiams tenka aukoti paskutines poilsio valandėles, padengti susiraišinėjimo išlaidas ir kt., o už tai, vietoje nuoširdaus tautinio supratimo, įvertinimo, tik apkalbos ir šmeižtai. "Duokite man spaudą ir aš sutvarkysiu pasaulį", — pasakė Napoleonas. Daugiau lietuviškos širdies, mažiau naivių ambicijų! Tada ir redaktoriai, ir bendradarbiai, ir laikraščiai bus geri, lietuviškai spaudai neteks vegetuoti, o skaitytojas atras tą patį ir savoje spaudoje, ko šiandien "ieško" svetimų laikraščių skiltyse. Savoji spauda — mūsų lietuviškosios ambicijos klausimas.

Ambiciniai priekaištai

O kaip su tautiniais reikalais? Tas pats. "Neleisiu vaiko į šeštadieninę mokyklą, nes mokytoja jam nebuvo mandagi", — sako pagyvenusi tautietė, net keletą metų su buvusia jos vaiko mokytoja nebekalbanti. "Nebeisiu ir vaikų nebeleisiu į lietuviškas pamaldas, nes nepatinka kunigas ir jo pamokslai", — kalba anksčiau buvusi tautiškai nusiteikus, o dabar lankanti tik angliškas pamaldas jauna tautietė. "Neisiu į LB valdybos rengiamus minėjimus, kol bendruomenės valdyboje bus X; negaliu jo matyti", — aiškina anksčiau buvusi nuolatinė LB valdybų talkininkė. "Neaukosiu Tautos Fondui ir Kanados Lietuvių Fondui, nes mūsų "ponai" juos sunaudos savo reikalams", — porina 50 metų, nevedęs jaunikaitis, bankuose turįs didelę sumą pinigų. "Neleisiu savo dukros į tautinius šokius, nes mokytoja duoda jai nepatinkamą partnerį", — skundžiasi apvalaus veido graži poniutė.

Žudančios klaidos

Tai lietuviškieji "deimančiukai", parinkti iš daugelio lietuvių kolonijų, mažiau ar daugiau pasikartoją vakarų pasaulyje lietuvių apgyventose vietovėse. Tie "deimančiukai" — tai mūsų vidinis sielos skundas, buvusios ar dar būsimos graudžios ašaros. Praeitį jau pergyvenome, ateitį dar pamatysime. Argi nepasimokėme iš praeities, kodėl vėl tas pačias klaidas kartojame? Daugelis mūsų jaunimo jau nekalba lietuviškai, atsiranda ir auginančių ilgus plaukus, suviliotų nihilistinės filosofijos, kurios ir patys nesupranta, lenda į miestų purvinus lušnynus, ieškodami gyvenimo prasmės-malonumų, naikina savo jauną sveikatą ir ateities gyvenimą. Mes patys blaškomės tarp prigimtos tėvynės meilės ir kas kartą mus vis daugiau pavergiančių materialinių kelių. Tautiniams reikalams aukojame drebančia ranka arba visai atsisakome, nes nepasitikime organizacijų ar fondų vadovais, bet patys į savę, deja, nedrįstame pasižiūrėti ir pamatyti tikrojo veido. Dėl mažytės ambicijos atsižadame lietuviškų minėjimų, pamaldų, bendradarbiavimo, statydami save, o labiausiai priaugančią kartą tautinės kultūros atžvilgiu į labai slidų ir pavojingą kelią. Ar mūsų tauta turės žūti, ar išsilaikyti? To klausimo, nors ir "mažomis ambicijomis", tikrai neišspręsime. Ne žodžiai, bet lietuviškas nuoširdumas ir darbas yra tolimesnis mūsų tautinės ateities laidas.

Tautiečiai, lietuvybę pilnai suprantą ir dėl jos besiaukoją, tautinės ateities nuspręsti negalės, jei mes visi solidariai nedalyvausime ir nepadėsime.

Kol dar eina sūnus ar dukra įsikabinę už mūsų rankos, veskime juos kartu į tautinius minėjimus, lietuviškas pamaldas, šeštadienines - lituanistines mokyklas, stovyklas, duokime į rankas lietuvišką knygą ar laikraštį. Jei vaikystėje neįpratinsime, vėliau ir su traktoriu jų nepritempsime. Per mūsų praeities klaidas daug jaunimo lietuvybei jau žuvo, todėl klaidų nebekartokime ateityje.

TRYLIKTIEJI MOKSLO METAI

Šv. Antano gimnazija Kennebunkporte, Maine, tryliktuosius mokslo metus pradėjo rugsėjo 6 d. su 97 mokiniais. Naujų mokinių atvyko 42. Mokslo metai pradėti Mišiomis. Sekančią dieną mokiniai turėjo dvasinį susitelkimą — rekolekcijas, kurioms vadovavo T. Kazimieras Venslovas, OFM. Malda ir konferencijomis jie buvo nuteikti gražiai elgtis ir rimtai dirbti.

Mokytojų šiais mokslo metais gimnazijoje yra 12. Iš jų 7 kunigai vienuoliai ir 5 pasauliečiai. Be jų, dar 6 asmenys talkina įvairioms sporto ir muzikos šakoms kaip instruktoriai.

Lietuviško švietimo programa bus ta pati: lietuvių kalbos 5 pamokos savaitėje (kaip ir anglų k.), choras, tautinių šokių grupė, organizacinis veikimas. Taip pat bus ruošiami augšto lygio koncertai. Tarp kitų numatyta Metropolitano Operos sol. Lilijos Šukytės ir sol. Stasio Baro koncertai. Taip pat bus kviečiami lietuvių rašytojai paskaitoms.

Gimnazijos vadovybės rūpestis — gauti kuo daugiausia lietuvių mokinių 1969 m. rudeniui. Čikagos apylinkėje mokiniams telkti pakviestas mokyt. Juozas Kulys. Kanadoje tuo reikalu rūpinsis pranciškonų vienuolynai Toronte ir St. Catharines.

Koresp. J. B.

A. a. mokytojos Zuzanos Vanagaitės, žuvusios eismo nelaimėje, laidotuvių eisena Buenos Aires. Priekyje — kun. A. Steigvila ir kun. D. Petraitis

Nuotr. Pr. Ožinsko

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ALUDĖ VILNIAUS TVIRTOVĖJ

"Tiesos" redakcija rugsėjo 8 d. paskelbė laišką, pasirašytą architektūros mokslų kandidatų St. Abramausko, J. Baršausko, istoriko R. Batūros, meno istoriko Vl. Drėmos, architekto Br. Krūminio, kultūros istoriko J. Maceikos, architekto Alg. Mačiulio, istorijos mokslų kandidato V. Merkio, architektūros mokslų kandidato J. Minkevičiaus, meno istoriko St. Pinkaus, architektūros mokslų dr. K. Šešelgio ir istorijos mokslų kandidato A. Tautavičiaus. Laiško autoriai pasisako prieš "Tauro" alaus gamyklos ir maisto pramonės ministerijos sumanymą įrengti aludę Bokšto kalno Vilniaus tvirtovėje, kurią jie vadina bastionu: "Įrengiant bastione šią aludę, laužomi elementariausi paminklų apsaugos principai: juk paminklų teritorijose kategoriškai draudžiamos bet kokios naujos statybos ir bet koks istorinių paminklo formų iškraipymas. O čia gi į bastiono vidų įsprausdžiamas ir vietomis po senaisiais mūrais nutiesiamas naujas dviaukštis požeminis 60 metrų ilgio aludės virtuvės-sandėlių korpusas. Dar liūdniau: šis korpusas dviejose vietose išlenda viršum istorinių grunto altitudžių. Norint dirbtinai jį paslėpti po žeme, tenka tose vietose iš dalies užpilti gynybinius griovius. Bet ir po to viršžemyje dar lieka kelių metrų aukščio pastato fasadas..." Autoriai taipgi primena, kad naktinius klubus, restoranus buvo galima įrengti Romos Kolizejuje ir net Atėnų Akropolyje, tačiau jų istorinė vertė neleido taip pasielgti graikams ir italams. Senosios Vilniaus tvirtovės gynėjai siūlo: "...įrengti aludę ne istoriniuose bastiono požemiuose, bet šalia jų, įrengti su šviesiomis gamybinėmis patalpomis čia pat, nedraudžiamoje Bokšto kalno dalyje, pavyzdžiui, ten, kur dabar suprojektuotas aludės administracinis-buitinis korpusas. Ji galėtų būti vienaaukštė, nereikėtų sudėtingų požeminės statybos inžinerinių darbų, suprastėtų, pagreitėtų ir atpigtų aludės korpuso statyba ir eksploatacija. Šitaip bastionas išvengtų naujos statybos draudžiamoje zonoje, liktų visiškai prieinamas ekskursijoms, galėtų praturtėti muziejine ekspozicija bei kitomis kultūrinio darbo formomis, o bastiono prieglobstyje įsikūrusi aludė taip pat būtų labai populiari. Ji galėtų paveldėti šio paminklo vardą ir gynybinę interjerų nuotaiką, sukurti savas tradicijas ir tapti organiška ekskursijų maršruto dalimi: apžiūrėję bastioną, norintieji galėtų čia pat požemiu už keleto žingsnių patekti į aludės barą ar salę, išgerti bokalą lietuviško alaus...," Šis kompromisas siūlomas dėl finansinės problemos — "neatidavus bastiono aludei, nebus įmanoma nei jo atkasti, nei restauruoti, nes nelengva rasti kitą finansiškai pajėgų užsakovą".

DIREKTORIŲ FAKULTETAS

Kauno politechnikos institute šiais mokslo metais pradėjo darbą naujas inžinerinės ekonomikos fakultetas. Pareiškimų buvo paduota keli šimtai, o į pirmą kursą priimta 50 studentų. Naujojo fakulteto dekanas docentas A. Makaravičius "Komjaunimo Tiesos" 175 nr. apie darbo pradžią pasakoja: "Pastatas senas, tamsus, kai kur dar skylės neužlopytas, bet su auditorijomis išsitenkame. Bendrabučiais aprūpinome beveik visus studentus. Be to, žada naujas patalpas: "brausimės" į radijo elektronikos fakultetą. Ten šviesiau, erdvės daugiau. Taigi kol kas mūsų būsimieji "direktoriai" ant ratų! (...) Specialybė svarbi. Ruošiame vadovaujančius kadrus respublikos pramonės įmonėms. Kas metai gauname paraiškas iš fabrikų, gamyklų: trūksta inžinierių-ekonomistų. Nusprendėm, kad neišsiteksime grupės rėmuose..."

NAUJAS LĖKTUVAS

Orinį susisiekimą tarp Vilniaus ir Kauno pradėjo sovietinės gamybos 48 vietų turbosraigtinis (propelerius suka turbina) keleivinis lėktuvas AN-24B. Jo greitis — 460 km per valandą. Pirmąjį skrydį per 14 minučių atliko "nusipelnęs" pilotas N. Batalovas, iš Maskvos atsiųstas civilinės aviacijos valdybos viršininkas sovietų okup. Lietuvoje. Prieš pradedant reguliarų susisiekimą, Kauno aerodrome teks pailginti betoninius pakilimo ir nusileidimo takus. Šio tipo lėktuvai bus naudojami oriniam susiisekimui su Palanga, Maskva ir kitais miestais.

GĖLIŲ PARODA

Vilniaus Vingio parke buvo surengta aštuonias dienas trukusi gėlių ir želdinių paroda. Vertintojų komisija geriausio gėlininko-gamybininko vardą suteikė Kaišiadorių vaismedžių gėlininkystės skyriaus vedėjui agronomui M. Kaulakiui. Pirmoje grupėje geriausiu buvo pripažintas Vilniaus apželdinimo trestas, antroje — Kėdainių II vidurinė mokykla, Sodininkystės Draugijos skyrių grupėje — Kaunas.

MEDICININĖ TECHNIKA

Nepaisant Čekoslovakijos sovietinės okupacijos, rugsėjo 5-15 d.d. Vilniuje įvyko anksčiau suplanuota Čekoslovakijos medicinos aparatūros ir laboratorinių įrenginių paroda, kurioje buvo išstatyta daugiau kaip 100 medicininės technikos pavyzdžių. Spaudos, radijo ir televizijos atstovus su jais supažindino parodos direktorius Františekas Hejnis ir jos techninis vadovas Oldržichas Stržeieckis. Iš jų pareiškimų paaiškėjo, jog medicinos aparatūros jungtinė "Chirano" bendrovė pusę savo gaminių skiria Sovietų Sąjungai. Dalį jų gauna ir Lietuvos gydymo įstaigos.

PENKIASDEŠIMTMEČIUI

Revoliucinio muzėjaus skyrius baigiamas įrengti Vilniuje, Olgos Balinskaitės-Smirnovos name, kur 1918 m. spalio 1-3 d.d. slapta buvo sušauktas kompartijos suvažiavimas, dabar siejamas su "tarybų" valdžios paskelbimu. Didžioji muzėjaus patalpų dalis skiriama V. Kapsukui-Mickevičiui. Netenka stebėtis, kad šiam "tarybų" paskelbimo penkiasdešimtmečiui atžymėti specialų pašto ženklą žada ne Lietuva, bet ją okupavusios Sovietų Sąjungos ryšių ministerija. Ženklas vaizduosiąs Gedimino pilį su vėliava, kuri turbūt bus sovietinė, nes juk prieš 50 metų komunistai tik ją vieną tepripažino. Atitinkamai reformuota sovietinė trispalvė buvo pradėta naudoti po II D. karo.

BESIRUOŠIANT SUGRIUVO

Vilniaus Garelio gatvėje naktį iš rugpjūčio 27 į 28 d. sugriuvo XVII a. mūrinio pastato siena. Pasirodo, šį architektūrinį paminklą jau prieš penkerius metus nutarė remontuoti jo anuometinis savininkas — ekskursijų valdyba. Remontininkai tada uždėjo tik vieną gelžbetoninę siją, nors pastatui sutvirtinti reikėjo dviejų. Remontas buvo nutrauktas, kai namą savo žinion perėmė istorijos-etnografijos muzėjus ir išnuomojo jaunimo teatrui. Ištisus penkerius metus buvo ruošiama remonto techninė dokumentacija, kol pagaliau sienoje atsirado didžiuliai plyšiai. Apylinkės gyventojams užaliarmavus miesto pareigūnus, griūties išvakarėse buvo sušaukta ekspertų komisija, bet ji netgi nesiryžo sustabdyti eišmo Garelio gatvėje. Dabar visi džiaugiasi, kad negyvenamo pastato siena skersai Garelio g-vę griuvo nakties metu, kai ten nebuvo nė gyvos dvasios, o juk ši nelaimė galėjo įvykti ir dieną, sunkiai sužeisdama ar net užmušdama nevieną vilnietį.

MAŠINOS Š. VIETNAMUI

"Neries" įmonė Vilniuje gavo užsakymą pagaminti ir išsiųsti į Š. Vietnamą dvi vitaminizuotiems žolės miltams ruošti mašinas, kurias teks pritaikyti tropikinio krašto klimato sąlygoms. Techninę dokumentaciją šiai AVM-0,4 mašinai paruošė Vilniaus specialaus vitaminizuotų pašarų gamybos mašinų konstravimo biuro inžinieriai. Šios rūšies mašinos jau seniai yra gaminamos "Neryje".

ŠERNŲ MEDŽIOKLĖ

Šernus paprastai leidžiama šaudyti tik tokiais atvejais, kai jie kėsinasi į pasėlius, o šiaipjau reikia tenkintis iš anksto paskelbtu medžioklės sezonu, kuris šiemet buvo pradėtas rugsėjo 1 d. ir truks iki 1969 m. sausio 26 d. Šiemetiniame sezone leidžiama nušauti 5.000 šernų.

LENKIŠKOS KNYGOS

Rugsėjo 9 d. Lenkijos knygų prekybos organizacija "Ars Polona" surengė lenkiškų knygų dekadą su meninėm programom, parodomis Kaune ir Vilniuje, kuriose buvo išstatyta daugiau kaip 330 meno albumų, mokslinės, grožinės ir vaikų literatūros leidinių. Valstybinio spaudos komiteto pirmininko pavaduotojo M. Požarsko duomenimis, nuo 1946 m. Lietuvoje buvo išplatinta apie 300.000 dešimtyse knygynų pardavinėjamų lenkiškų leidinių. Vyr. knygų prekybos valdybos viršininko B. Vaitkevičiaus pranešimu, 1940-67 m. laikotarpyje lietuviškos leidyklos yra išleidusios 79 lenkų rašytojų lietuvių kalbon išverstas knygas bendru 974.200 egz. tiražu. V. Kst.

Detroitiečiai — sportinio šaudymo mėgėjai. Sėdi sporto vadovas A. Šiurkus, medžiotoja, žūklautoja ir šaudytoja D. Šostakienė. Iš kairės stovi: A. Plečkaitis, kuopos pirm. V. Tamošiūnas, V. Šeputa, ekipos atsarginis A. Maršalkovičius, J. Rimkūnas, J. Šostakas Nuotr. K. Sragausko

HAMILTON, ONT

SPAUDOS BALIUS, ruošiamas ateitininkų sendraugių, įvyks lapkričio 9 d. Jaunimo Centre. Spaudos baliaus metu bus pagerbti visi abiturientai — baigusieji XII gimnazijos klasę. Visi baigusieji gimnaziją abiturientai prašomi tuojau registruotis, kad būtų žinomas jų skaičius. Registruotis pas J. Pleinį tel. 527-4876.

VYRESNIEJI MOKSLEIVIAI ATEITININKAI turėjo savo pirmąjį susirinkimą rugsėjo 17 d., kuriame dalyvavo virš 30 jaunuolių, lankančių gimnazijas. Tai gražus jaunimo būrys, pilnas visokiausių veiklos idėjų. Dalyvavusiam šiame susirinkime susidarė labai geras įspūdis. Vyresnieji turėtų suprasti jaunimo norus išlikti lietuviais ir visomis išgalėmis remti jų pastangas. Susirinkimo metu buvo padaryti valdybos ir iždininko pranešimai apie praeitų metų veiklą. Savo žodyje kuopos globėjas J. Pleinys kvietė šiais mokslo metais dar labiau save sudrausminti ir pasiimtas pareigas atlikti noriai. Šiais mokslo metais vyresnieji moksleiviai ateitininkai numato plačią ir įdomią programą. Kviečiami ir naujieji, dar nebuvę ateitininkais, kurie turi noro įsijungti į organizuoto jaunimo eiles.

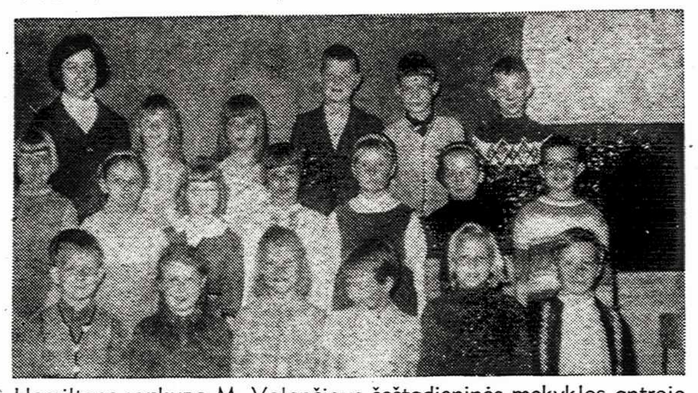

Hamiltono vyskupo M. Valančiaus šeštadieninės mokyklos antrojo skyriaus mokiniai su jauna mokytoja Gabija Juozapavičiūte Nuotr. M. Borusienės

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

Kredito Kooperatyve "TALKA"

21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Darbo valandos:
Pirm., antr., treč. ir ketvirtad. 9.30 — 5 v.p.p.
Penkt. 9.30—8 v.p.p.
Šeštadieniais 9.30 — 1 v.p.p.

Augšti nuošimčiai už indėlius
Prieinamos skolinimosi sąlygos
Nemokamas CUNA gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas
Užtikrintas indėlių saugumas
Malonus lietuviškas patarnavimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tėvų pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

ST. CATHARINES, ONT.

RUGSĖJO AŠTUNTOSIOS minėjimas įvyko rugsėjo 7 d. St. Denis parapijos salėje. Invokaciją sukalbėjo kun. B. Mikalauskas, paskaitą skaitė J. Varanavičius. Meninę programą atliko "Baltijos" ansamblis, vadovaujamas kun. B. Pacevičiaus, iš Londono, Ont. Ansamblio dainos ir tautiniai šokiai (vadovai — p. Chainauskai) visus sužavėjo gražiu atlikimu. Po programos įvyko vaišės ir loterija. — Sekmadienį kun. B. Mikalauskas šventės proga atlaikė specialias pamaldas. Apylinkės valdybos pirm. Ant. Šukys vietinės Bendruomenės vardu nuoširdžiai dėkoja visiems, prisidėjusiems prie šventės ruošos ir programos atlikimo, ypač iš Londono atvykusiam "Baltijos" ansambliui su savo vadovais.

SUDBURY, Ont.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS praėjo labai sklandžiai. KLB Sudburio apylinkės pirm. J. Staškus atidarė minėjimą ir pats skaitė paskaitą. Taipgi perskaitė "Gyvataro" padėkos laiškutį iš Paryžiaus už medžiaginę paramą. Vilija Remeikytė pasakė progai pritaikytą eilėraštį. Šaunusis mergaičių kvintetas — I. Glizickaitė, Z. Griškonytė, D. Kusinskytė, S. Poderytė, vadovaujamos Danguolės Remeikytės, gražiai padainavo porą dainelių, pritariant akordeonu, o Irena Glizickaitė padainavo solo. Jai buvo įteikta dovana ir gėlių puokštė kaip padėka už aktyvų dalyvavimą meniniuose parengimuose ir kaip atsisveikinimas, nes šį rudenį jau išvažiuoja į Torontą. Tikimės ir linkime, kad ir Toronte nepasiliks nuošaliai nuo lietuviškos veiklos. Sekmadienį buvo atlaikytos pamaldos su pritaikytu pamokslu, kad atsirastų daugiau tikrų patriotų idealistų išeivijoj. Sudburiškis

WINDSOR, ONT.

PADĖKA

Už mudviem suruoštas sutiktuves-vaišes, grįžus iš kelionės po Europą, visiems dalyvavusiems nuoširdžiai dėkojame: kun.. D. Lengvinui, svečiui iš Amerikos — kun. Kluoniui, B. E. Barisams, B. V. Badikoniams, p. Čerškams, V. A. Čiuprinskams, P. M. Dumčiams, R. M. Dumčiams, p. Giedriūnams, Dr. Kurui su Ponia, D. Kraniauskienei, Z. Mockui, dr. Danutei ir Stasiui Naikauskams, V. L. Pundziams, p. Rudokams, J. M. Sinkams, p. Švabauskams, A. V. Tautkevičiams, A. M. Tautkevičiams, E. Z. Zatorskiams, D. Zaicaitei, V. Žemaičiui, Elenai Weir. Ypatinga padėka iniciatorei poniai Kurienei ir visoms choristėms.

Danutė Kozulytė ir Milda Pakauskaitė

WINNIPEG, MAN.

NUO DARBININKO IKI VICEDIREKTORIAUS. Šių metų rugpjūčio viduryje lietuvių koloniją pasiekė džiugi žinia — Eugenijus Kalasauskas paskirtas "Universal" elektrinių reklamų įmonės vicedirektorium. Jo paskyrimą aprašė ir abu Winnipego dienraščiai, įsidėdami ir jo nuotrauką. "Universal" elektrinių reklamų įmonių yra Kanadoje, Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir Meksikoje. Centrinė vadovybė yra įsikūrusi Montrealyje. Winnipege yra centras Vakarų Kanadai ir jame dirba virš 200 darbininkų. Šio centro vicedirektorium ir yra paskirtas Eugenijus Kalasauskas. Prieš 17 metų jis į šią įmonę atėjo kaip darbininkas, ieškodamas darbo. Su didele ištverme ir sumanumu dirbo visa, ką jam pavesdavo. Savo darbštumu ir sumanumu jis atkreipė vadovybės dėmesį ir buvo paskirtas darbo vadovu. Pamažu, per įvairias pareigas kopė jis augštyn. Prieš keletą metų jau buvo paskirtas Vakarų Kanados "Universal" įmonių medžiagų supirkėju, o dabar užėmė net vicedirektoriaus kėdę. Tai didelės kantrybės, sumanumo ir darbštumo vaisius. Prie to viso dar reikia pridėti puikų jo sugyvenamą būdą ir praktinę išmintį. — Eug. Kalasauskas priklauso Winnipego pramonės pirkėjų draugijai ir yra jos pirmininkas. Jis yra susipratęs lietuvis, aktyvus parapijietis, parapijos komiteto narys jaunimo reikalams. J. B.

V. GERULSKIS ROOFING

DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAISAU RINAS IR NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS ĮDEDU.

ĮKAINOJIMAS NEMOKAMAS. KREIPTIS BET KURIUO LAIKU.

MI 83400 ANCASTER, ONT.

ZENITH®

THE QUALITY GOES IN
BEFORE THE NAME GOES ON

NO PRODUCTION SHORTCUT
NO PRINTED CIRCUIT

Prieš pirkdami spalvotą televiziją gerai pagalvokite ir prie ZENITH sustokite!

Augštos kokybės dalys
100% rankų darbas

Vaizdas geresnis ir aparatas patvaresnis.

ZENITH aparatus jūs galite gauti pas

KNIGHT RADIO and TELEVISION

SALES AND SERVICE

168 LOCKE ST. S., HAMILTON. TEL. 522-5028

Savininkas Algis (Al) PILYPAITIS

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

MIN. ST. LOZORAIČIUI su Ponia Santara-Šviesa rugsėjo 13 d. suruošė priėmimą Čikagoje pas G. ir L. Vėžius. Priėmime dalyvavo centro ir Čikagos skyriaus valdybos nariai. Prisiminimui svečiams buvo įteikti A. Škėmos raštai. Rugsėjo 5-6 d.d. min. St. Lozoraitis su Ponia lankėsi Santaros-Šviesos Federacijos 15-ame suvažiavime Tabor Farmoje, Mich. Suvažiavimo programoje, simpoziume "Politinis teatras", dalyvavo St. Lozoraitis, jr.

VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ SĄJUNGOS suvažiavimas įvyks spalio 12-13 d.d. Čikagoje.

BALTIJOS RESPUBLIKŲ diplomatinių atstovų pasitarimas buvo sušauktas Vašingtone Lietuvos atstovo J. Kajecko iniciatyva. Jo metu buvo aptarti aktualieji reikalai, pasikeista informacijomis.

TRYS LIETUVIAI POLICININKAI Augustas Rodonis, Tomas Sadauskis ir Augustas Nakutis buvo sužeisti Čikagoje vykusiose riaušėse, kai jiems teko malšinti riaušininkus ir grąžinti sudrumstą miesto ramybę.

ŽIVILĖ NUMGAUDAITĖ, čikagietė dainininkė, Illinois universitete baigė dramos studijas. Šiais mokslo metais ji sutiko Cicero Lietuviškųjų Studijų Institute vadovauti studentų sceniniams pasirodymams, pravesti dailiojo skaitymo pamokas.

STASIO MILAŠIAUS vadovaujama tautinių šokių grupė "Bijūnas" Kenošoj, Wis., ne tik demonstravo 10 metų tautinius šokius JAV ir Kanadoje, bet jos dalyviai sukūrė net aštuonias lietuviškas šeimas. Waukegan, Kenosha-Racin LB apylinkių valdybos "Bijūno" vadovui S. Milašiui už sėkmingas piršlybas surengė pagerbtuves dr. Giniočio sodyboje.

VILNIAUS KRAŠTO Lietuvių Sąjungos suvažiavime Detroito Lietuvių Namuose dalyvavo tik 25 atstovai, nes tuo pačiu metu Niujorke vyko PLB III seimas. Veiklą apžvelgiančius pranešimus padarė valdybos pirm. K. Veikutis, sekr. A. Misiūnas, ižd. V. Gurka, skyrių — M. Janukaitis iš Detroito, V. Šimkus iš Čikagos ir J. Cicėnas iš Toronto. Suvažiavimo dalyviai sekančių trejų metų kadencijai perrinko tą pačią centro valdybą: pirm. K. Veikutį, I vicepirm. S. Lazdinį, II vicepirm. V. Šimkų, sekr. A. Misiūną, ižd. V. Gurką, narius E. Bulotienę ir K. Gaižutį.

PREL. J. BALKŪNUI pasitraukus iš Ateitininkų Šalpos Fondo, jo valdybai vadovaus dr. P. Kisielius su kolektyvu iš Čikagos rajono. Naujoji valdyba sumato praplėsti ŠF finansinę paramą.

L. SAGIO VADOVAUJAMA Klevelando moksleivių ir studentų tautinių šokių grupė "Grandinėlė" po sėkmingų gastrolių nutarė surengti spalio 13 d., 3 v.p.p., WHK auditorijoje lietuviškų sceninių šokių spektaklį klevelandiečiams ir Klevelando apylinkių lietuviams. Į šį parengimą žada atvykti Greater St. Louis Tarptautinės Folkloro Federacijos pirm. Steve Edison, praėjusį sezoną "Grandinėlę" kvietęs į St. Louis. Kadangi dėl egzaminų kvietimo nebuvo galima priimti, su "Grandinėle" jis nutarė susipažinti Klevelande.

SOVIETŲ SĄJUNGOS AMBASADOJE Vašingtone 7 metus dirbusį I sekr. Vyt. Zenkevičių, "A. Puškino" laivu išplaukusį sovietų okup. Lietuvon, pakeis iš Vilniaus atsiunčiamas Edmundas Juškys.

Brazilija

KUN. JONUI KIDYKIUI, SJ, Sao Paulo mieste leidžiamo savaitraščio "Mūsų Lietuva" redaktoriui, šią vasarą buvo padarytos dvi akių kataraktos operacijos. Chirurgas dr. Aloysio pirmą operavo vieną akį, vėliau antrą. Abi operacijos buvo sėkmingos. Pacientas po mėnesio jau galėjo tęsti "ML" redagavimą.

Italija

TURKAS PRAŠOSI PAS LIETUVIUS. — Į Castelnuovo saleziečių gimnazijos direktorių kreipėsi Vokietijoj atsidūręs turkas, prašydamas, kad priimtų mokytis vyriausiąjį jo sūnų. Mat, jis turi keturis vaikus, kurie prieš penkerius metus liko be motinos. Turėdamas dirbti kiaurą dieną, negali savo vaikams duoti reikiamo išauklėjimo; vokiškas "Kinderheim" brangus, ir nevisi gali ten patekti. Išgirdęs apie lietuvišką mokyklą su bendrabučiu Italijoj, padavė prašymą. Tai pirmas atvejis, kad turkas kreipiasi į lietuvišką mokyklą! Tėvui buvo paaiškinta, kad saleziečių mokykla norinti lietuvių kilmės vaikus atgaivinti lietuviškoj dvasioj — juos padaryti lietuviais; gi jam, turkui, gal ir nepravartu, kad iš turkiuko išaugtų lietuvis! Jei jis Vokietijoj nerasiąs turkiškos mokyklos, tai galįs kreiptis į vieną ar kitą vietinių saleziečių mokyklą. Ar ten jo vaikas išliks turku ar išaugs vokiečiu, tai jau kitas klausimas. Tik turko prašymą skaitydamas, mąsčiau: į lietuviškos mokyklos duris beldžiasi turkas! O kažin ar lietuviai tiek vertina savo mokyklas ir stengiasi jas palaikyti?!

Pr. Gavėnas

EUROPOS KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ Sąjungos XVIII kongrese Venecijoje rugsėjo 12-15 d.d. lietuviams atstovavo E. Turauskienė ir inž. A. Venskus iš Prancūzijos, dr. J. Eretas iš Šveicarijos, dr. P. Karvelis iš Vokietijos ir prel. V. Mincevičius iš Italijos.

Vokietija

HEIDELBERGO INSTITUTE Collegium Academicum kartą į mėnesį skamba įvairių Europos tautų liaudies dainos, jų tarpe ir lietuvių. Šiems meniniams pobūviams vadovauja Sepp Gregor, prieš 20 metų suorganizavęs liaudies dainų mėgėjų ratelį "Die klingende Bruecke" ("Skambantis tiltas"). Jo vadovaujami rateliai veikia V. Vokietijos miestuose — Bonnoje, Hamburge, Goettingene, Heidelberge, Stuttgarte, Olandijoje, Belgijoje ir Prancūzijoje. Su savo dainininkų grupe jis jau 1953 m. lankėsi Vasario 16 gimnazijoje ir padainavo keletą lietuvių liaudies dainų. S. Gregor yra geras lietuvių liaudies kūrybos žinovas. Jo "Skambantis tiltas" jungia apie 2.000 dainininkų, kurie vasaros pabaigoje rengia bendrą pasirodymą, susilaukdami spaudos ir televizijos dėmesio. Šią informaciją paskelbė "Jaunimo Žodis", VLB jaunimo sekcijos leidžiamas laikraštis.

Australija

ALB KULTŪROS TARYBOS lituanistinė sekcija paskelbė lietuviškųjų šeštadieninių mokyklų visų skyrių mokiniams rašinio konkursą tema "Ką aš žinau apie Lietuvą". Premijoms paskirta 100 dolerių, už kuriuos bus nupirkta vertingų lietuviškų leidinių.

KAZYS KEMEŽYS, Kanberos valstybiniame universitete įsigijęs geologijos doktoratą, verčiasi privačia geologo praktika Kanberoje. Jis padeda atlikti geologinius tyrimo darbus britų ir amerikiečių bendrovių atsiųstoms ekspedicijoms, visoje Australijos teritorijoje ieškančioms žemės turtų.

J. BAČIŪNO VARDO lietuvių biblioteka, šiuo metu vadovaujama E. Reisonienės, L. Garbaliausko ir M. Urbono, turi apie 1.000 knygų, bet tik 56 skaitytojus. Prie jos veikia knygomis gausus spaudos kioskas, pernai davęs apie $600 pelno. Pajamos naudojamos bibliotekai plėsti. Biblioteką remia ALB moterų sekcija, pernai iš savo iždo paaukojusi $100.

DR. A. VALIŪNAS, įsigijęs medicinos doktoratą Innsbrucko universitete, Austrijoje, gavo gydytojo teises Australijoje. Jis buvo paskirtas Meekatharra-Wiluna apskrities gydytoju ir ligoninės direktorium Vakarų Australijoje.

SIDNĖJAUS UNIVERSITETO KLINIKOSE chirurgo darbą pradėjo dr. Irvis Venclovas, grįžęs iš komandiruotės Darvine. Iš Sidnėjaus jis buvo išvykęs pusketvirtų metų, bet dabar čia žada pasilikti ilgesnį laiką.

LATROBE VALLEY garsėja gabi lietuvaitė pianistė Veronika Koženiauskaitė, Moe vietovėje lankanti katalikų mokyklą. Ji jau yra dalyvavusi Traralgone, Yallourne ir kituose aplinkiniuose miestuose rengtuose jaunųjų muzikos mėgėjų pasirodymuose.

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

Kiškienė ir vaišės

Kartą kiškienė pasišaukė savo sūnų kiškiuką ir sako: "Aš einu į beržyną pakviesti vaišėms dėdės kiškio Piškio. Tu čia pažaisk vienas, o kai saulutė pakils virš eglės, atnešk iš rūsio kopūsto galvą. Sugrįžusi aš ją paruošiu ir pavaišinsiu dėdę. Jis tikriausiai dar niekuomet taip paruošto kopūsto nėra ragavęs. Jei tu būsi alkanas, gali sugraužti kopūsto lapą, bet tiktai vieną, ne daugiau."

Atsisveikinusi kiškienė išskubėjo į mišką, o mažas kiškiukas likęs namie žaidė kaštanais ir gėlėmis. Iš gėlių padarė tvorą, o iš kaštanų kopūstus ir taip linksmai jis šokinėjo per tvorą į kopūstų daržą. Kai saulutė nusišypsojo pro eglių šakas, jis greit atnešė iš rūsio kopūsto galvą ir, atplėšęs kopūsto lapą, sugraužė. Hm, pirmas kopūsto lapas buvo gardus, o kažin kaip antras? Jis atsiminė ką mamytė sakė — tik vieną, ne daugiau. Betgi jinai nesuskaičiavo kiek kopūstas turi lapų! Pasigardžiuodamas kiškelis suėdė ir antrą. Tada paėmė jis kopūsto galvą į rankas, apžiūrėjo iš visų pusių ir pagalvojo: atrodo lyg ką tik atneštas iš rūsio; galiu sugraužti ir trečią. Žaidė kiškelis toliau. Vos pradėjo žaisti su kaštanais, jo akutės nukrypo vėl į kopūsto galvą, net seilės varvėjo. Suėsiu dar ir ketvirtą lapą, užteks visiems. Bene dėdė svečiuose daug ės? Kai sugraužė ketvirtą lapą, atsirado dar didesnis apetitas. Nusišluostė ūsus, sakydamas: "Šitas tai tikrai bus paskutinis!" — ir sugraužė penktą lapą. Tada pakraipė galvą ir pagalvojo susimąstęs: "Hm, atrodo, kad kopūstas truputį pasikeitė, pašviesėjo, na, ir pasidarė lengvesnis, panašus į obuolį. Kažin ar mamytė tai pastebės? Gal jis būtų suėdęs ir šeštą kopūsto lapą, bet sugirgždėjo durys. Su kopūsto galva jis spruko po stalu ir pasislėpė. Pro duris įėjo mama su dėde Piškiu. Mamytė pasodino svečią į minkštą, samanomis dengtą sėdynę, sakydama: "Aš tuojau paruošiu kopūsto galvą, tai bent kartą į metus drauge gardžiai mes pasivaišinsime. Sūneli, kur tu esi? Jau dėdė atėjo. Kur gi tu esi? O kur kopūsto galva?"

Kaip buvo toliau, ar įvyko vaišės pagalvokite patys ir papasakokite ar parašykite "Žiburėliams".

A. Abr.

Atėjus kiškienei, kiškelis pasislėpė po stalu. Iliustracija Reginos Ramanaitės

Keliavome baidarėmis Montrealin

Aštuonios baidarės išplaukė iš Port Perry Harbour penkių šimtų mylių kelionėn iki Montrealio. Per pirmas dvi dienas nuplaukėm 60 mylių. Turėjom sustoti prie Bobcaygeon, nes vanduo buvo labai augštai iškilęs. Labai pavojinga plaukti per tokį vandenį. Sutarėm plaukti ligi Trentono, kur laukėm dvi dienas, kol nustojo lyti.

Iš Trentono ligi Kingstono nuplaukėm per dvi dienas. Antrą dieną Ontario ežere buvo didelės bangos — kokių šešių pėdų. Viskas vyko gerai, kol priplaukėm Wolfe Point, kur iškilo lūžtančios bangos. Tiktai keturios baidarės perplaukė, o kitos apsivertė ir bangos nunešė į krantą.

Duosni šeima mus priėmė — išdžiovino drabužius, pavaišino pyragaičiais ir kava. Kai drabužiai išdžiūvo, mus pavežiojo automobiliu ir aprodė Kingstono miestą. Iš Kingstono tris dienas plaukėm ligi Otavos. Ten praleidom vieną dieną ir pernakvojom Edinburgh Canoe Club.

Iš Otavos tris dienas plaukėm ligi Pointe Claire. Tą dieną, sekmadienį, Mišias išklausėm didelėje bažnyčioje. Sekančią dieną pasiekėm Montrealį, kur aplankėm parodą.

Kelionė man buvo didelis pergyvenimas, įdomu buvo sutikti kanadiečius prancūzus. Prancūzai atrodė man labai malonūs žmonės, daug draugiškesni už anglus ir visuomet linksmi.

Jonas Mikalavičius

Kregždutė

Melsvos kregždutės
Tėvynėj skraido,
Knygą "Kregždutę"
Dabina raidės.

Raides pažinę
Išmoksim rašto,
Per jį pažinsim
Gimtinės kraštą.

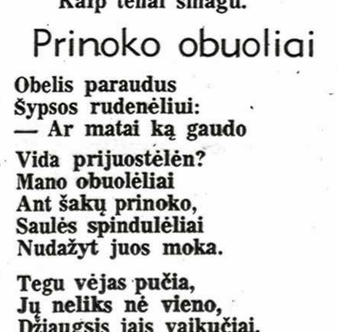

Toronto lietuvių vaikų darželyje

Į darželį

Kelk, Joneli,
Į darželį
Paskubėk greičiau —
Daug žaisliukų
Kareiviukų
Aš tenai mačiau.
Žaidimėlių,
Pasakėlių
Mokos ten vaikai.
Kaip laputę,
Tą gudrutę,
Gąsdino vilkai.
Ir kasdieną
Tu ne vienas
Žaisi tarp draugų,
Kai atvyksi,
Pamatysi,
Kaip tenai smagu.

Prinoko obuoliai

Obelis paraudus
Šypsos rudenėliui:
— Ar matai ką gaudo

Vida prijuostėlėn?
Mano obuolėliai
Ant šakų prinoko,
Saulės spindulėliai
Nudažyt juos moka.

Tegu vėjas pučia,
Jų neliks nė vieno,
Džiaugsis jais vaikučiai,
Griaužd ami kasdieną.

A. Abromaitienė

Mokykloje mokomės ne tik lietuviško rašto, bet ir tautinių šokių
Nuotr. S. Dabkaus

Riešutauti!

Palei upę
Saulė tviska.
Ei, vaikai,
Visi į mišką!

Einam, slenkam
Pamažu,
Kai aplinkui
Taip gražu...

Jonai, Vitai,
Ar matai?
Jau prinokę
Riešutai!!

Mes lazdyną
Pakratykim —
Ir ne vieną,
Daugel sykių:

Krinta, byra
Riešutai, —
Rinkime
Greičiau vaikai!

Traška, braška
Tarp dantų —
Tai skanumas
Riešutų!!

Janina Narūnė

Penkios vasaros stovykloje

Aš stovyklavau Gerojo Ganytojo stovykloje penkis metus ir dar penkis norėčiau stovyklauti. Ten yra daug įvairumo: sportas, dainavimas, rankdarbiai, lietuvių šokiai, laužas arba moderniški šokiai. Mūsų stovykla yra nedidelė, bet labai linksma. Joje vieni kitus pažįsta. Maistas ypatingai geras. Vadovai labai draugiški. Komendantas daugiausiai su vaikais susidraugauja.

Stasys Ramanauskas

Labiausiai laukiau laužo

Aš praleidau dvi savaites "Aušros" stovykloj — labai gražioj vietoj, šalia Vasagos miestelio, gražiame pušyne prie didelio ežero.

Buvau labai linksma, kai išlipau iš automobilio ir, tėčio padedama, vilkau savo patalynę ir lagaminą. Tuojau susiradau iš praėjusių metų drauges ir susipažinau su naujom. Kai išvažiavo tėvai į namus, pasilikau truputį nuliūdus, bet tas nuliūdimas neilgai truko. Tuojau įsijungiau draugių būrin.

Rytais pabudindavo smagus trimito garsas. Nors ir nelabai norėdavau keltis, bet tie trimito garsai tartum vertė iš lovos. Šaltu vandeniu apsipraususios bėgdavom vėliavos pakelti. Man patiko, kai visi rikiuotėje sustoję giedodavom Lietuvos himną.

O vakarai, vakarai! Aš laukiau jų labai nekantriai. Labiausiai tai laužo. Ten visi susėdę ratu žaidėm, dainavom, išdykavom. Patinka man lietuviškos dainos.

Taip smagu, kai vadovai kartu su visais dainuoja arba žaidžia. Prie laužo visi atrodo draugai — didesni ir mažesni. Visi kartu dainuoja, juokiasi, kartu labai ploja, gražiai pasirodžiusiam čigonam prie laužo.

Laima Mačionytė, VIII sk.

Naktį turėjau eiti sargybą

Šiais metais buvau ketvirtą sykį skautų stovykloj, kuri yra prie Fox Lake ir vadinasi Romuva.

Stovyklą atidarė apie ketvirtą valandą. Sekmadienį, kai tėvai išvažiavo, mes turėjom laužą. Už kelių dienų smarkiai lijo, ir mes turėjom kasti griovius, kad vanduo nubėgtų.

Antrą savaitę turėjom naktinę iškylą. Ten mes turėjom patys išsivirti valgyti. Aš tą naktį beveik nemiegojau. Mes turėjom pietums išsivirti sriubos ir mėsos. Mes tą pačią savaitę turėjom kitą iškylą, kurioj ėjom apie 14 mylių.

Paskutinę naktį mūsų laužas truko iki antros valandos. Mes dainavom, bulves kepėm ir "hot dogs" valgėm. Bet aš turėjau eiti sargybą nuo pirmos iki antros valandos. Tą pačią naktį skautai vyčiai ėjo į mišką duoti įžodžio ir paklydo. Du sugrįžo, bet keturių policija sekmadienį turėjo ieškoti ir dar jieškojo, kai mes išvažiavom namo apie trečią valandą.

Algis Simonavičius

Aš prisimenu Lietuvą

Aš atvažiavau į Kanadą turėdama 8 metus. Prieš tai aš gyvenau Lietuvoje, Vilniuje. Kiek prisimenu, nebuvo daug didelių apartamentų, bet tik maži namai. Kartais mes išvažiuodavom į kaimą, kur mano močiutė gyvena. Ten buvo ūkis ir mažas upelis, kur kartais mes eidavom maudytis. Aš turėjau savo arklį ir man buvo linksma joti per vandenį ir per gražią žolę. Močiutė kartais kepdavo bulvinius blynus, o mes skaniai valgydavom su rūgščia grietine. Ten man labai patiko ir norėčiau vėl grįžti.

Birutė Jurcevičiūtė

Buvau stovykloj, o dabar — mokykloj
Nuotr. S. Dabkaus

Pirmosios pamokos po atostogų Toronto šeštadieninėje mokykloje
Nuotr. S. Dabkaus

KAIP REAGAVO PASAULIS?

Varšuvos Sąjungos kariuomenės įžygiavimas į Čekoslovakiją ir jos okupavimas sukėlė pasipiktinimą, pasmerkimą visame pasaulyje. Viešoji opinija su pasibjaurėjimu sutiko Maskvos cinišką pareiškimą, kad jos intervencija buvusi reikalinga, nes Čekoslovakijai grėsė kontrarevoliucija viduje ir imperialistų agresija iš užsienio. Antisovietinės protesto demonstracijos įvyko daugelyje sostinių — Amsterdame, Bonnoje, Buenos Aires ir Rio de Janeiro ir t.t.

Išdaužė langus

Londone įvyko kelios demonstracijos. Per vieną iš jų 2.000 demonstrantų šaukė: "Rusai, grįžkite namo!" ir veržėsi prie sovietų ambasados rūmų per policijos užtvaras. Negalėdami to padaryti, demonstrantai išdaužė langų stiklus sovietų satelitų ambasadose, kurios nebuvo taip stipriai ginamos, kaip kad Sovietų Sąjungos. Be to, protestuotojai privertė uždaryti Sovietų Sąjungos parodą. Atvykusį sovietų simfoninį orkestrą į Albert Hall minia sutiko šauksmu "Laisvė Čekoslovakijai!"

Protestavo jaunimas

Norvegijos sostinėj Oslo 10.000 jaunimo demonstravo prie sovietų ambasados ir po to nužygiavo prie Čekoslovakijos ambasados, kur pirmasis pasiuntinybės sekretorius padėkojo miniai už paramą. Vienoje neatpažintas jaunas žmogus metė Molotovo kokteli į sovietų ambasados rūmus, o šimtai žmonių žygiavo su plakatais, kuriuose buvo matyt įrašai: "Sovietiniai žmogžudžiai" ir "Laisvė Prahai". Įvyko demonstracijos net tokiose valstybėse, kaip Islandija ir Kipras.

Sovietų satelitai

Čekoslovakijos okupacija sutikta be entuziazmo ir pačioj Sovietų Rusijoj bei jos satelituose. Čekoslovakijos ambasada Varšuvoje ir R. Berlyne gavo daugybę užuojautos laiškų. Be to rytų vokiečiai su išgasčiu sutiko žinią, kad Čekoslovakija okupuota. Jiems atrodė, kad ta okupacija gali pasibaigti katastrofa visai žmonijai — III pasauliniu ir atominiu karu. Rumunijos ir Jugoslavijos vyriausybės oficialiai ir griežčiausiai protestavo prieš okupaciją ir reiškė pritarimą Čekoslovakijos liberalizacijai. Ir kietame Maskvos režime būta viešo protesto. Iš komunistinių kraštų, dalyvavusių okupacijoje, Janos Kadar, Vengrijos kompartijos šefas, buvo aiškiai nusistatęs prieš karinę intervenciją, bet buvo priverstas elgtis solidariai, kaip Varšuvos Sąjungos narys. Lenkijos kompartijos šefas W. Gomulka, kaip ir Rytų Vokietijos Ulbrichtas, nuoširdžiai prisidėjo prie okupavimo, bet Lenkijoj dėl to skilo komunistų vienybė. Buvęs vidaus reikalų ministeris Mieczyslaw Moczar, vyriausias politinis Gomulkos konkurentas, viešai davė suprasti, jog Lenkija niekad nebūtų dalyvavusi Čekoslovakijos invazijoje, jei jis, Moczar, būtų buvęs kompartijos šefu. Moczarininkai dabar skelbia, kad Gomulka buvęs didelis tos invazijos šalininkas, o lenkų visuomenėje ji buvo labai nepopuliari. Be to, Maskvos neįstengimas sudaryti Prahoje jai visai paklusnios valdžios pakirto Gomulkos prestižą kompartijos viršūnėse. Moczaristai dabar šias nuotaikas išnaudoja savo tikslams.

Vakarų kompartijos

Laisvajame pasaulyje daugumą komunistų partijų pasisakė prieš karinę invaziją. Italų ir prancūzų kompartijos stengėsi Maskvą sulaikyti nuo intervencijos Čekoslovakijoje ir rado ją "nepateisinamą", pavadino "dideliu nesusipratimu". Jos tai padarė turbūt bijodamos netekti per rinkimus daug balsų, nes karinė okupacija sukėlė pasibjaurėjimą kompartijos simpatikuose. JAV kompartijos šefas Guss Hall, matyt, nesirūpina balsuotojų nuotaikomis ir atvirai parėmė Maskvą šitame nešvariame reikale.

Kas nesmerkė?

Nevisi kraštai ir vyriausybės griežtai pasmerkė sovietų žygį į Čekoslovakiją. Tai lėmė ne ideologiniai skilimai, o oportunistiniai valstybių interesai. Štai tokie kraštai, kaip Š. Korėja, Š. Vietnamas, Kuba per savo vyriausybes parėmė tą invaziją, nes tų kraštų valdžioms reikalinga Maskvos pagalba. Komunistinė Kinija griežtai pasisakė prieš Čekoslovakijos karinę okupaciją. Valdžios kontroliuojamas ir inspiruojamas Pekingo radijo siųstuvas sovietų invaziją pavadino "begėdiškiausia karine intervencija" ir Sovietų Sąjungą palygino su Adolfo Hitlerio "Trečiuoju Reichu". Indijos premjerė Indira Gandhi savo atstovui JT saugumo taryboje įsakė neremti Sovietų Sąjungą smerkiančios rezoliucijos, palikti nuošalyje, nebalsuoti nei už, nei prieš. Tas Indijos vyriausybės šefės žygis parlamente susilaukė tik protestų ir nė vieno balso, kurs būtų viešai užstojęs vyriausybę. Panašiai pasielgė ir Pakistanas: susilaikė nuo Maskvos pasmerkimo Saugumo Taryboje, o Sirija aiškiai pasisakė už sovietų agresiją.

J. Gs.

Belgradas. Jugoslavijos politikai mano, kad šiuo metu sovietai jų krašto neokupuos. Jų žiniomis, anksčiau ar vėliau Kremliuje įvyksias persigrupavimas, kuris pakeis ir Sov. Sąjungos politiką.

LONDON, ONT.

PALAIDOTA O. KUDIRKIENĖ. Po pustrečių metų sunkios ligos mirė Ona Kudirkienė-Stankutė, gimusi 1927 m. Rokiškyje. Ji ten lankė ir pradžios bei vidurinę mokyklas, o po antrojo pasaulinio karo atvyko į Kanadą. 1949 m. Montrealyje susituokė su A. Kudirka, o pastoviam gyvenimui atvyko į Rodnės apylinkę, kuriope įsigijo nuosavą tabako ūkį. A. Kudirka yra apylinkės v-bos narys, sūnus Edmundas — "Baltijos" ansamblio narys, sūnus Raimundas — "Tauro" sportininkas. Taigi visi, apsigyvenę Londone, įsijungė lietuviškon veiklon. Deja, rugpjūčio 22 d. ši šeima pergyveno didelį sukrėtimą, kai iš jų tarpo išsiskyrė šeimos širdis — motina, mylima žmona ir brangi dukrelė. Jos tėveliai Juozas ir Kristina Stankai kartu su jais gyvena. Visiems nuoširdžiausia užuojauta. Už velionę užprašyta daug šv. Mišių, jos karstą supo daugybė gėlių, ją amžinybėn palydėjo didelis būrys lietuvių, kun. B. Pacevičiaus ir tikinčiųjų malda bei labai įspūdinga solisto V. Verikaičio giesmė. Laidotuvėse dalyvavo ir kun. dr. J. Gutauskas. Kapinėse graudžiu žodžiu atsisveikino rodniškis V. Ignaitis. A.a. O. Kudirkienė, kaip teisingai pastebėjo mūsų klebonas, sugebėjo suderinti savo ilgas kančias su Išganytojo auka. Ir šias eilutes rašančiam ji yra nekartą minėjusi: "Ką aš išlošiu save krimsdama ir šeimos nuotaiką gadindama? Aš ir pajuokauju, o kartais ir uždainuoju, o kai nieks nemato... kartais ir apsiverkiu. Bet... tokia Dievo valia ir su ja reikia sutikti." Ji paliko gražų pavyzdį sūnums ir kitiems lietuviams, kad ir nelaimėje reikia likti optimistu, nepalūžti.

LONDONO KORESPONDENTAS atsiprašo, kad dėl paštininkų streiko ir nepalankių asmeninių aplinkybių jis šią vasarą negalėjo informuoti mielų "TŽ" skaitytojų.

JOANA PAULIONYTĖ atstovavo lietuviams, kai baltiečiai ir ukrainiečiai pasveikino pro Londoną pravažiuojantį opozicijos vadą R. Stanfield. Pamatęs juos, pasitinkančius jį su duona ir druska, paklausė, ką tai reiškia ir ką jis turi daryti. Buvo paaiškinta, kad tai paprotys garbingiems svečiams pasitikti etc. Čia daug talkino ukrainiečių atstovas dr. E. B. Roslycky. Ypač vykusiai priešrinkiminį laikotarpį lietuviškam reikalui išnaudojo apyl. pirm. Z. Paulionis. **D. E.**

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju: už sėkmingą operaciją ir gydymą ligoninėje bei namuose dr. A. Kaveckui, dr. J. C. Coles ir dr. S. P. Ahuja; už dvasinius patarnavimus ir lankymą: klebonui kun. B. Pacevičiui; už nuolatines maldas kun. V. Rudzinskui; už pagalbą ir globą mano šeimai: A. O. Petrašiūnams, J. Aušrotams, E. G. Petrauskams, A. A. Pociams, V. ir B. Pačkauskams Toronte, A. Pack Detroite, p. Miškinienei, p. Grimbalauskienei, J. Bliskienei; už gėles, dovanas, lankymą ligoninėje ir namuose, linkėjimus žodžiu arba kortelėmis: M. Rudzinskaitei, I. L. Ramonams, Adelei Petrauskienei, Gr. Petrauskienei, K. E. Majauskams Čikagoje, E. I. Daniliūnams, Žaliojo Dobilo kvartetui, K. O. Kudukiams, S. C. Šakiams, S. J. Šepučiams, F. Rušinskams, V. Bernotui, I. Pronskui, L. Eimantui, A. L. Šilbajoriui, J. Butkui, P. S. Tumosoms, M. D. Chainauskams, J. A. Bliskiams, R. Miškinienei ir mergaitėms, A. A. Pociams, M. J. Juodagalviams, Konopeckams, P. M. Genčiams, J. Brazlauskams, B. S. Uždraviams, E. Uždravytei, L. Mačiui, P. Blažiui, A. R. Jokūbaičiams Toronte, K. Narbutaičiui Klevelande, V. Biliūnui Detroite ir kun. A. Bielskiui Filadelfijoje. Ačiū taipgi tiems, kurie stengėsi aplankyti, bet nebuvo įleisti. Atsiprašau tuos, kurių negaliu atsiminti. Ačiū Šiluvos Marijos parapijos klebonui ir parapijiečiams už maldas bažnyčioje.

Jonas Petrauskas

Sault. St. Marie, Ont.

ALGIRDAS TRAKINSKAS išvyko studijuoti į St. Clair College, Windsor, Ont., kur jau ir daugiau lietuvių yra įstoję studijuoti elektronikos mokslų.

TORONTO MIESTO ŠVIETIMO VADYBA

DIENINIAI KURSAI SUAUGUSIEMS

Registruokitės jau dabar į

ANGLŲ KALBOS KURSUS NAUJIESIEMS KANADIEČIAMS. Priimami visi — nuo pradedančių iki besiruošiančių universiteto studijoms

YRA AKADEMINIO LYGIO pasitobulinimo kursas papildyti bei pagerinti pažymiams 8—10—12—13 skyrių. Įvairių dalykų pamokos prasidės, paaiškėjus registracijos duomenims ir vietų klausimui,

9.00 v.r. — 3.30 v.p.p.

NEMOKAMAI

Y. M. H. A. — Bloor a. Spadina — Mr. Trott

Centrinė Y. M. C. A. — College St. (į vakarus nuo Yonge St.) — Mr. Lillie.

Y. M. C. A. — College St. (į vakarus nuo Yonge St.) — Mr. Lillie.

PATARIMŲ TARNYBA naujai atvykusiems veikia minėtuose centruose ir visose anglų kalbos bei pilietybės mokyklose, vadovaujant vedėjų padėjėjams.

GRAHAM M. GORE, švietimo direktorius

YING L. K. HOPE, pirmininkas

ZENITH®

THE QUALITY GOES IN BEFORE THE NAME GOES ON

NO PRODUCTION SHORTCUT
NO PRINTED CIRCUIT

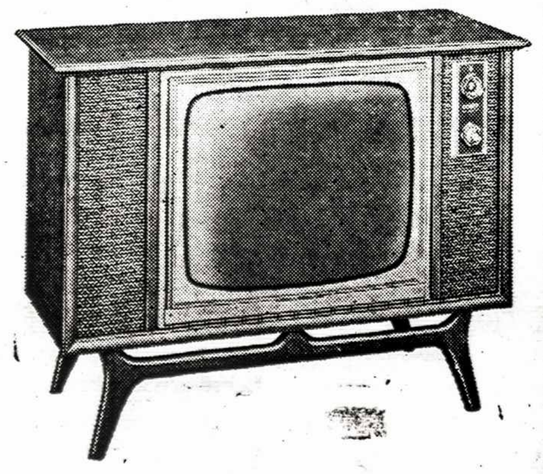

Prieš pirkdami televiziją - radiją ar Hi-Fi gerai pagalvokite ir prie ZENITH sustokite!

Augštos kokybės dalys 100% rankų darbas.

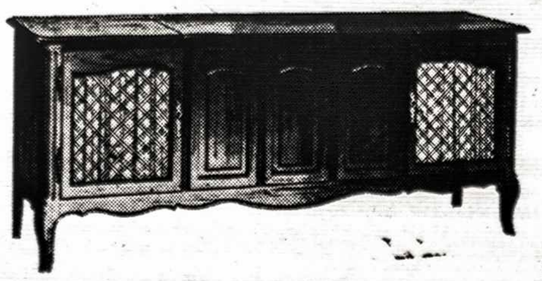

Vaizdas geresnis ir aparatas patvaresnis.

ZENITH aparatus jūs galite gauti pas

ALFA RADIO & TV
SALES - SERVICE
Sav. A. ČIŽIKAS
672 Lansdowne LE 1-6165

GAILA BUVO JUOS PALIKTI

ĮSPŪDŽIAI IŠ VAKARŲ KANADOS LIETUVIŲ DIENOS VANKUVERYJE

Br. Bujokienė

Jau keletą kartų iš augštybių pro lėktuvo langą teko stebėti Albertoje ir Britų Kolumbijoje Rocky kalnus. Šį kartą panorau iš arti juos pamatyti, todėl sėdau į traukinį iš Winnipego į Vankuverį.

Pirmieji žingsniai

Pasiekusi Vankuverio geležinkelio stotį ir pasiėmus iš bagažo skyriaus savo daiktus, imu taksį ir parodau inž. K. Vanago adresą. Mat, žinojau, kad jis aprūpina nakvynėmis atvykstančius į V. K. Lietuvių Dieną svečius. Taksio vairuotojas juokiasi ir sako angliškai:

— Tai aš vežu jus į savo namus...

— Kaip tai? — klausiu. — Ar jūs esate inž. K. Vanagas?...

— Ne, bet turiu butą jo apartamentuose.

Važiuoju Vankuverio gatvėmis ir matau, kad jis daug kuo skiriasi nuo Winnipego, ypač daugeliu labai augštų pastatų ir nedideliu kiekiu medžių. Taksis sustoja prie didelio, gražaus, naujo apartamentinio pastato, o vairuotojas suneša mano lagaminus. Sutinka mane maloni ponia Vanagienė. Pavaišina kavute ir skambina savo vyrui į darbovietę. Gauna iš jo keliolika adresų bei telefonų lietuvių šeimų, sutinkančių priimti atvykusius į L. D. svečius.

Mums čia bešnekant, net kelis kartus suskamba telefonas — skambina atvykusieji iš Los Angeles ir Toronto svečiai. Ponia Vanagienė, nors nelietuvaitė, bet labai paslaugiai rūpinosi lietuviais svečiais. Ačiū jai.

Mane mielai sutiko priimti Albinas Smilgys ir jo žmona. Netrukus jis pats atvažiavo nauju automobiliu ir parsivežė mane į savo šeimą. Tai buvo rugpjūčio 2 d., penktadienį.

Pavergtiems lietuviams

P. Smilgiai davė man atskirą kambarį su virtuvėle II augšte. Vėliau apdovanojo labai gražiai išmarginta lietuviškais motyvais ir švelniai ryškiomis lietuviškomis spalvomis Lietuvių Dienos programa. Tai p-lės Jurginos Vileitaitės darbas. Ji daug darbo ir vargo įdėjo, kol pagamino jų kelis šimtus. Ji yra Adelės ir Balio Vileitų duktė, tik šiemet baigusi gimnaziją. Už pasisiūtą suknelę mokyklos modeliavimo dieną ji laimėjo premiją — naują elektrinę siuvamąją mašiną. Tai gabi ir darbšti mergaitė, daug dirbanti visuomeninėj veikloj. Pavarčiusi programą, susikaupiau prie šių gražių žodžių:

"Mes skiriame šią Lietuvių Dieną prisiminti pavergtiems Lietuvos žmonėms už jų nenuilstamą kovą už laisvę ir nepriklausomybę. Laisvės liepsna vieną dieną užsidegs per visą Lietuvos žemę ir vėl sužibės spinduliuojančia šviesa..."

Prie rotušės

Džiaugėmės visas būrys susirinkusių lietuvių prie Vankuverio miesto rotušės rugpjūčio 3 d., 10 v. ryto, kai suplevėsavo iškelta čia pirmą kartą istorijoje lietuviška trispalvė tarp Kanados ir Britų Kolumbijos vėliavų.

Vėliavą iškėlė V. K. Lietuvių Dienai Rengti Komiteto pirm. Balys Vileita, o tą nepaprastą įvykį su foto aparatu įamžino Edvardas Gumbelis (Gumbelevičius). Jis ir vėliau visus svarbiausius L. D. momentus gaudė ir fotografavo.

Tautodailės paroda

12 val. John Oliver mokykloje įvyko lietuvių meno parodos atidarymas. Čia, atvežęs mane ir savo žmoną, Alb. Smilgys pradėjo pardavinėti bilietus į koncertą ir vakarinį balių. Visus, perkančius bilietus, apdovanojo jau anksčiau minėtoms gražiomis LD programomis. Nusipirkusi bilietus pradėjau apžiūrinėti parodą. Pirmas eksponatas, ant kurio akys sustojo, buvo rėmuose po stiklu gražiai išdėstytas lietuviškųjų sidabrinių monetų (litų) gražus rinkinys. Viduryje buvo įdėti du priešingom pusėm Lietuvos 50 metų sukakties proga jau šiame kontinente padaryti medalijonai. Skoningai sugrupuoti gražūs lietuviški audiniai ir gintaro dirbiniai. Toliau — medžio dirbiniai, tarp kurių buvo, kaip teko girdėti, dar Lietuvoje darytos kankles. Vieną parodos kampą užpildė vankuveriečio Felikso Skrinsko paveikslai. Teko nugirsti, kad šią parodą įrengė ponios — Adelė Šmitienė (p. Smilgių duktė) ir Adelė Vileitienė su kitų talka.

Iškilmingas posėdis

2 v.p.p. buvome pakviesti rinktis į tos pačios John Oliver mokyklos auditoriją, kur turėjo įvykti iškilmingoji L. Dienos dalis. Štai jos programa: 1. vėliavų įnešimas; 2. V. Kanados Lietuvių Dienos atidarymas (žodis V. K. L. Dienai Rengti Komiteto pirmininko Balio Vileitos); 3. invokacija — vysk. V. Brizgys; 4. sveikinimai; 5. KLB valdybos pirm. A. Rinkūno pagrindinė kalba; 6. vėliavų išnešimas.

Oficialiosios progr. dalies pranešėja buvo Z. Kaulienė, KLB Britų Kolumbijos apyl. pirmininkė.

Dėl laiko stokos nevisi sveikinimai čia buvo perduoti, nes jau turėjo prasidėti koncertinė dalis. Keleto organizacijų atstovų bei svečių sveikinimai buvo pareikšti vakarinio baliaus metu ir sekmadienio gegužinėje.

(Bus daugiau)

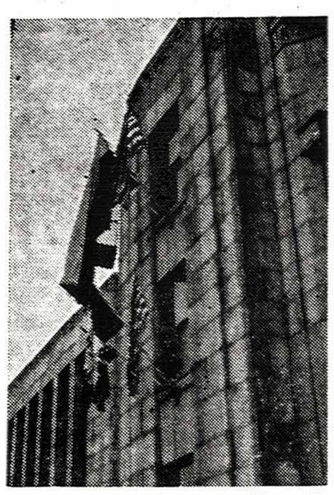

Lietuvos trispalvė tarp Kanados ir Britų Kolumbijos vėliavų prie Vankuverio miesto rotušės pirmą kartą plevėsavo per Vakarų Kanados Lietuvių Dieną

Nuotr. E. Gumbelio

NORITE SUSIPAŽINTI SU "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS"? ATSIŲSKITE SAVO ADRESĄ — GAUSITE KELETĄ NUMERIŲ NEMOKAMAI

Šaudymo varžybininkai su pareigūnais Dainavoje. Sėdi: J. Tarbūnas, J. Rimkūnas, B. Savickas, P. Padvaiskas, V. Brazas, St. Bernatavičius, Vl. Mingėla L. Mingėlienė, Edv. Milkauskas, Alg. Valeika, Vl. Kunčiūnas. Stovi: A. Šiurkus, Al. Plečkaitis, D. Šeštokienė, J. Šostakas, J. Budrevičius, V. Šeputa, M. Maksvytis, V. Rukšys, L. Gaigalas, St. Bilitavičius, S. Radzvickas, J. Mačiulaitis, V. Tamošiūnas, Vyt. Galvydis

Nuotrauka K. Sragausko

Pasaulio lietuvių seimo nutarimai

SVEIKINIMAI PAVERGTAM KRAŠTUI

1968 m. Niujorke įvykęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės III seimas, kuriame dalyvavo laisvojo pasaulio lietuvių atstovai, sveikina savo brolius ir seseris pavergtoje tėvynėje ir pažada ištikimybę tiems idealams, už kuriuos ilgoje ir garbingoje Lietuvos istorijoje kovojo kiekvienas taurus lietuvis. Seimas, žinodamas, koks sunkus yra svetimųjų jungas, išreiškia pasigėrėjimą krašto lietuvių pastangomis priešintis okupantui ir ginti Lietuvos reikalus. Užsienio lietuviai jaučiasi esą neatskiriama tautos dalis ir todėl pažada visomis jiems prieinamomis priemonėmis remti savo brolių bei seserų tėvynėje tylų, bet ryžtingą darbą ir tokiu būdu prisidėti prie šviesesnės Lietuvos ateities atstatymo.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas išreiškia tvirtą įsitikinimą, kad tiktai visiškas tautų bei žmogaus teisių atstatymas laiduos lietuvių tautos kultūrinę bei socialinę pažangą ir pilną kūrybinių jėgų išsivystymą.

Šiais reikšmingais Lietuvos nepriklausomybės atstatymo penkiasdešimtosios sukakties metais užsienio lietuviai su pagarba bei dėkingumu prisimena visas skaudžias lietuvių tautos aukas kovoje už laisvę ir dar su didesniu pasiryžimu bei meile savajam kraštui pažada siekti didžiojo tikslo — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

ŽODIS LAISVOJO PASAULIO LIETUVIAMS

1918 m. vasario 16 dieną Vilniuje paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas yra visos lietuvių tautos valios išraiška ir todėl neatšaukiamas aktas, kuris įpareigoja kiekvieną lietuvį eiti už savąją valstybę dirbusių, kovojusių bei kritusių pėdomis ir visomis jėgomis siekti gimtojo krašto laisvės.

Šitoje dvasioje Pasaulio Lietuvių Bendruomenės III seimas ragina visus laisvėje gyvenančius lietuvius jiems prieinamomis ir gyvenamam istoriniam momentui pritaikytomis priemonėmis remti pavergtojo krašto kovą už laisvę, palaikant su tauta ryšius, kurie ugdytų bei stiprintų jos tautinius, religinius bei laisvės idealus, keltų jos pasipriešinimą svetimiesiems, remtų savitos kultūros vystymąsi ir palaikytų solidarumo saitą tarp krašto ir užsienio lietuvių.

Seimas laiko, kad ryšiai su pavergtąja tauta ir su kiekvienu geros valios lietuviu, netarnaujančiu okupanto tikslams, yra viena svarbiausių priemonių lietuvių tautos kovai už laisvę remti ir išeivijos politinei bei kultūrinei misijai užsienyje stiprinti. Ryšių su kraštu klausimu seimas ragina vadovautis bendru veiksnių nutarimu.

LIETUVOS OKUPACIJOS PASMERKIMAS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės III seimas, remdamasis Lietuvių Chartos įpareigojimu ginti ir išlaikyti nepriklausomą Lietuvos valstybę ir ryždamasis šalia lietuvybės ir lietuvių kultūros išlaikymo telkti laisvuosius lietuvius kovai, kad ko veikiau Lietuva būtų išvaduota iš Sovietų Sąjungos okupacijos, pakartotinai pasisako už Jungtinių Tautų paskelbtą Žmogaus Teisių Deklaraciją ir smerkia klastingą komunistinį sovietų okupantą, kuris žiauriomis priemonėmis slopina pavergtos lietuvių tautos kultūrinį savitumą, išnaudoja ekonominę krašto gerovę bei gamtos turtus, nuvertina bei nužemina lietuvių kultūrinius bei religinius reiškinius, kaip paminklus, bažnyčias ir visa, kas lietuviui brangu, be paliovos persekioja tikybą, ypač jaunimo religinius įsitikinimus, ardo šeimas, vykdo tautinį genocidą ir stengiasi užgniaužti lietuvių tautos laisvės ir nepriklausomybės troškimą.

BENDRUOMENĖS UŽDAVINIŲ RYŠKINIMAS

Pastangos išlaikyti lietuvių tautos gyvybę ir politinę akciją, siekiančią atstatyti Lietuvos valstybės suverenitetą, yra pagrindiniai ir neišskiriami visų lietuvių uždaviniai. Jiems reikia solidarios visuomenės, kurią jungtų bendras tikslas ir kurios neskaldytų skirtingos priemonės to tikslo siekiant.

Tikslo ir darbo vienybės išlaikymas yra vienas iš svarbiausių Pasaulio Lietuvių Bendruomenės uždavinių ateinančiame penkmetyje. Bendruomenė privalo:

a. švelninti visuomeninę įtampą ir sudaryti sąlygas nuomonių pasikeitimui ne tarpusavio kova, bet žmogišku dialogu;

b. bendrame darbe pripažinti visų geros valios Bendruomenės narių žodžio laisvę ir naudotis tiek daugumos, tiek mažumos teigiamais įnašais;

c. darnaus klausimų sprendimo siekti vadovaujantis asmens teisių principais ir demokratiniu procesu.

LIETUVOS LAISVINIMO VEIKLA

Seimas įpareigoja Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organus ir toliau aktyviai dalyvauti Lietuvos laisvinimo veikloje.

Seimas taip pat išreiškia pasaulio lietuvių pasitikėjimą

a. Diplomatinei Lietuvos Tarnybai, atstovaujančiai nepriklausomos Lietuvos valstybei tarptautinėje bendruomenėje;

b. Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui, vadovaujančiam Lietuvos valstybės vadavimui iš sovietinės okupacijos;

c. visoms kitoms atskiruose kraštuose veikiančioms politinėms lietuvių institucijoms.

Seimas įpareigoja Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir kraštų Bendruomenių valdybas organizuoti politinę veiklą tose srityse, kurioms iki šiol buvo kreipiama permažai dėmesio, būtent:

a. vietos aplinkybių bei galimybių išnaudojimui Lietuvos laisvės bylai;

b. įtakingų kitataučių kitataučių verbavimui Lietuvos laisvės darbui;

c. leidiniams Lietuvos klausimais svetimomis kalbomis ir kitataučių informacijai per spaudą, radiją bei televiziją;

d. jaunųjų lietuvių mokslininkų įjungimui į Lietuvos vadavimo veiklą;

e. parlamentų rinkimų įtaigojimui Lietuvos reikalui kelti.

Seimas taip pat įpareigoja PLB valdybą tartis su VLIKu dėl laisvojo pasaulio lietuvių aktyvesnio įjungimo į VLIKo vadovaujamą Lietuvos laisvinimo veiklą.

KULTŪRINĖS SRITIES DARBAI

Seimas ypačiai vertina laisvojo pasaulio lietuvių kultūrinę kūrybą ir skatina visus lietuvius ją remti: pirkti ir skaityti grožinės literatūros bei mokslo veikalus, dalyvauti koncertuose, parodose, spektakliuose ir kt., materialiai remti kūrybinius užsimojimus.

Seimas prašo PLB Kultūros Tarybą kreipti dėmesį į šiuos kultūrinius uždavinius:

a. MOKSLE: greitinti, plėsti ir skelbti mokslines studijas, nagrinėjančias lietuviškuosius elementus visų sričių kūryboje; pagreitinti jau parašytų lituanistinių mokslo veikalų leidimą;

b. LITERATŪROJE: daugiau remti tebekuriančius rašytojus, fiksuoti literatūrinę kūrybą plokštelėse ir juostose, judinti vaikų ir jaunimo lietuviškosios skaitybos problemą;

c. MUZIKOJE: plėsti tautinės mūsų muzikos kūrimą ir kultyvavimą, vesti į viešumą senuosius mūsų liaudies muzikos instrumentus, remti chorus, rūpintis lietuvių chorvedžių prieaugliu ir toliau ruošti bendrąsias dainų šventes;

d. MENE: ruošti ir leisti studijas lietuviškom meno problemom, ypačiai liaudies meno, leisti monografijas ir kitus lietuvių meną liečiančius veikalus.

ŠVIETIMO SRITIES DARBAI

Seimas kelia ir pabrėžia šių lietuviško švietimo momentų aktualumą:

1. Turint galvoje lietuvių tautos charakteriui ir prigimčiai skirtingus elementus, kurie veikia jaunimą vietinėse pradžios, augštesniosiose ir augštosiose mokyklose, visa mūsų švietimo sistema turi būti daugiau pakreipta į lietuviškosios asmenybės formavimą ir bendruomeninio sąmoningumo bei organizacinės atsakomybės ugdymą, skiriant tam nemažiau dėmesio ir laiko už tiesioginį žinių perteikimą.

2. Pradėti realias pastangas pervesti lietuviškas mūsų mokyklas į modernią beskyrinę sistemą.

3. PLB švietimo vadyba prašoma kaip galima greičiau susitarti su atskirų kraštų lituanistinio švietimo vadovybėmis dėl kompetencijos ir darbo pasidalinimo: PLB švietimo vadybai turėtų tekti bendrojo planavimo ir akademinių studijų koordinavimo darbai, praktinį švietimo vykdymą ir jo kontrolę paliekant kraštų valdyboms.

4. Seimas 1969 metus skelbia Lietuviškos Šeimos ir Lietuviško Švietimo Metais.

5. Seimas ragina kraštų valdybas gyvinti, stiprinti ir plėsti veiklą Bendruomenės apylinkėse, kuriose vyksta pagrindinis švietimo, kultūros, religijos, politikos, savišalpos ir kitas bendruomeninis gyvenimas.

6. Seimas ragina materialiai ir moraliai remti lietuvių vedamas švietimo įstaigas, kaip Vasario 16 gimnaziją, Tėvų pranciškonų gimnaziją, Saleziečių gimnaziją, Nekalto Prasidėjimo Seserų bendrabutį ir kt., į jas nukreipiant lietuvių jaunimą mokytis bei auklėtis.

LIETUVIŲ RYŠIŲ PRIEMONĖS

Seimas ragina remti lietuvių spaudą, radiją, televiziją ir kitas susižinojimo priemones, kurios reikšmingai informuoja, plačiai jungia ir tautinei vienybei nuteikia pasaulį išsisklaidžiusius lietuvius.

TAUTINĖ RELIGINIŲ INSTITUCIJŲ REIKŠMĖ

Kadangi religinė lietuvių veikla taip pat artina juos ir tautiniam bei kultūriniam darbui ir kartu yra didelė atrama prieš religinį pavergtos tautos persekiojimą, tad seimas remia religinių sielovadų darbą atskiruose kraštuose ir pasauliniu mastu, religinių bendruomenių tautinius ryšius, jaunimo ugdymą lietuviškais pamatais, pamaldas ir religinius leidinius lietuvių kalba, lietuviškas parapijas ir kt.

Seimas pritaria sumanymui įtaigoti laisvojo pasaulio viešąją opiniją grąžinti Vilniaus katalikų katedrą religinio kulto reikalams. Akcijos būdai paliekami spręsti PLB valdybai.

BENDRUOMENĖS LĖŠOS

Seimas konstatuoja, kad sėkmingam Bendruomenės darbų vykdymui būtinos lėšos. Tad prašo PLB valdybą, kraštų valdybas ir visus bendruomenių organus ypatingą dėmesį kreipti į tautinio solidarumo įnašų rinkimą, bendruomeninių fondų ugdymą ir kitokį lėšų telkimą.

Šiais Lietuvos Laisvės Kovos metais Seimas prašo visus lietuvius duosniai paremti Jungtinio Finansų Komiteto darbą.

Seimas taip pat užgiria Lietuvių Fondus, sveikina jų steigėjus bei narius ir, pabrėždamas didelę Lietuvių Fondų reikšmę lietuvių išeivijos tautinei veiklai, kviečia ir visus kitus lietuvius tapti jų nariais.

DĖMESIS LIETUVIŲ JAUNIMUI

Seimas, atsižvelgdamas į I-jo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso nutarimus, paveda PLB valdybai imtis iniciatyvos šaukti II-jį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą.

Seimas prašo PLB valdybą ir toliau rūpintis pasaulio lietuvių jaunimo kongreso nutarimų įgyvendinimu, ieškant naujų būdų daugiau jaunimo įtraukti į visus Bendruomenės darbus, skatinant jaunimo sekcijų veiklą, steigiant jaunimi židinius, remiant jaunimo organizacijas, žurnalą "Lituanus" ir jaunimo spaudą bei stovyklas.

BENDRUOMENINIO DARBO TALKA

Seimas gėrisi ankstyvesnės lietuvių išeivijos sukurtomis patriotinėmis organizacijomis, lietuviškomis parapijomis, mokyklomis bei spauda ir, siekdamas šį lietuvišką darbą pratęsti bei pagilinti, kviečia juos ir jų palikuonis vieningai bendradarbiauti Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje.

Apsvarstęs atliktus ir atliekamus darbus, seimas reiškia padėką PLB valdybos pirmininkui Juozui Bačiūnui, vykdomajam vicepirmininkui Stasiui Barzdukui ir visai PLB valdybai už našų penkerių metų darbą, ypačiai už pasaulio lietuvių jaunimo kongreso minties įžiebimą bei įgyvendinimą.

Reiškia padėką PLB III seimo rengimo komitetui už kruopštų darbą.

Reiškia padėką visiems laisvojo pasaulio lietuvių bendruomenių darbuotojams, lietuvių mokslo ir kultūros kūrėjams, kultūrinių bei visuomeninių lietuvių švenčių rengėjams ir visiems lietuviškų tautinių darbų rėmėjams.

PLB III SEIMO NUTARIMŲ KOMISIJA

TAIKLIEJI ŠAULIAI DAINAVOJE

DETROIT, MICH. LSS centro sporto sekcijos organizuotos ir Stasio Butkaus vardo Detroito šaulių kuopos globotos pirmosios šaudymo sporto varžybos pavyko labai gerai. Dalyvavo: Vytauto Didžiojo kuopos atstovai iš Čikagos, Vlado Pūtvio — iš Toronto, "Švyturio" — iš Detroito, "Klaipėdos" — iš Cicero ir St. Butkaus vardo kuopos šauliai. Iš viso — 20 šaulių. Premijos: centro valdybos pereinamoji taurė, 9-ios Cicero, garbės šaulio bankininko Grybausko ir detroitiečio Laisvės Kotovojo. Šaudyta iš mažojo 22-jo kalibro šautuvų 50 jardų atstume gulom, klupsčiom ir stačiom iš kiekvienos padėties po 20 šovinių.

Margieji geniai

Torontiškiai šauliai pirmauja šaudymo sporte kanadiečių tarpe. Mums Dainavoje buvo miela juos pažinti, gėrėtis jų sportinėmis uniformomis, šautuvais ir tolimo matymo prietaisais. Apsiaustai — karinės medžiagos. Šaudymo čempiono Balio Savicko apsiausto nugara, krūtinė, rankovės apsiūtos žymenimis įvairiausių kanadiečių klubų, su kuriais Savickas rungėsi arba kuriems priklauso. Kanados šaudymo sporte jis yra antrasis, o vienoje provincijoje — pirmasis. Šaulį Savicką lydėjo dar trys stiprūs sportininkai: J. Budrevičius, Vyt. Keturakis ir V. Rukšys. Pastarasis turi ir meninių gabumų — banketo metu nuteikė svečius padeklamavęs A. Sutkaičio humoristikos.

Amerikiečių lietuvių šaulių torontiečiai visiškai nepaklupdė. Iš 11-os trofėjų 3 iškovojo detroitiečiai šauliai — A. Plečkaitis, V. Šeputa. Daugiausia taškų surinkęs iš visų padėčių šaudant tik amerikiečių šaulių varžybose Laisvės Kovotojo taurę laimėjo J. Šostakas.

Detroito šaudymo sporto mėgėjai dar tik pačioje organizavimosi pradžioje. Bus sudaryta atskira sekcija, įsigyti geri šautuvai ir jau kitą vasarą tikimės būti pakviesti pas torontiečius. Po šių varžybų atsiranda naujų narių. Reikia manyt, kad šioji šaudymo sporto šaka turės pasisekimo ir amerikiečių lietuvių tarpe. Antai šešiolikametis Rimas Skiotis pareiškė: "Aš noriu priklausyti šaulių šaudymo sekcijai, gražus sportas... Ir mano mamytė nori šaudyti..."

Teisėjų kolegija

Tai sunkiausios ir sudėtingiausios pareigos, bet mūsų teisėjai E. Milkauskas, V. Mingėla ir Alg. Valeika savo pareigas atliko gerai. Buvo nesusipratimų ir vis su tais mūsų mielais torontiečiais, kai B. Savickas net kelis šūvius pateikė į tą pačią skylutę. Mums tai buvo neįtikėtina. Buvo patikrintas šaudymo lapas ir klaida atitaisyta. Šaulys Savickas iš 200-jų šimtų galimų klupsčiom sudarė 199 taškus ir 5 X, gulom 199 ir 9 X.

Gen. Daukanto jūrų šaulių Čikagoje pirmininko Mykolo Maksvyčio pastangomis buvo pravestos viešnių ir svečių šaudymo varžybos. Dalyvavo 36 asmenys, jų tarpe buvę kariai prie Stalingrado vartų, Korėjos ir Vietnamo karo veteranai, moterys ir jaunuoliai. I vietą nunešė A. Mikalkėnas, antroji turėjo atitekti mokytojai J. Damušienei, bet taškų skaitytojas beskubėdamas neįžvelgė vieno kliuvinio.

Šaulių banketas

Dainavos erdvioje salėje buvo surengtas banketas. Meninei programai gražiai vadovavo šaulė Danutė Petronienė, o banketo programai — šaulys L. Šulcas. Jis pristatė garbingus svečius — buvusį min. pirmininką generolą J. Černių su Ponia, 1941 m. birželio sukilimo vyriausybės pramonės ministerį prof. A. Damušį su žmona Jadvyga, kuri šaudymo varžybose nugalėjo net vyrus. Karštai plota ir širdyje labai dėkota, kad prof. Damušio dėka mes gavome tokią jaukią užuovėją Dainavoje. Skautėms už taip gražią programą vietoje gėlių šaulys Jonas Butkus skautininkei Audronei Tamulionytei įteikė $75 čekį. Jubilėjinės stovyklos skaučių premijoms Detroito šauliai dovanojo $75. Skautas-ąžuoliukas Vyt. Kaunelis, irgi jubilėjinės stovyklos berniukas, gavo $150.

Šaulių Sąjungos pirm. Vl. Išganaitis sveikino šaulius, viešnias ir svečius. Laimėtojams premijas įteikti padėjo gen. J. Černius. Sveikino Kanados šaulių rinktinės vadas St. Jokūbaitis.

Mūsų sesės šaulės būkštavo, ar galės patenkinti svečių skonį, ar nepavargs? Ne tik ištesėjo, bet užbaigusios darbą įsijungė į dainas ir šokius. Vaišių komisija: J. Butkus, St. Pranėnienė su dukrelėm Irute ir Virgute, Val. Šulcienė, L. Mingėlienė, G. Valiukėnienė, O. Kalinauskienė, Onutė Nylon. Br. Valiukėnas vaišino su lietuvišku nuoširdumu. Stalus gražiai papuošė V. Šiurkienė ir Vilkienė.

Nuoširdžiai dėkoju Dainavos stovyklos vadovybei už suteikta mums garbę atlikti pirmąsias šaudymo varžybas šioje istorinėje mūsų išeivių Dainavos žemėje. Garbė ir padėka visiems varžybininkams. Nuoširdžiai dėkoju visai tarnybai, ypač šauliui St. Bernatavičiui, K. Žilėnui, J. Pranaičiui už stambias aukas; J. Butkui už paramą skautėms. Ačiū, ačiū visiems ir visoms!

Vincas Tamošiūnas,
Stasio Butkaus Detroito šaulių kuopos pirm.

LEGENDA APIE TŪKSTANTĮ SALŲ

(Atkelta iš 3-čio psl.)

šokių ir linksmo juoko. Motinos nebesirūpindavo, kad priešų kariai jų vaikus nužudys. Tėvai nebeaštrino strėlių galų. Atrodė, kad jau bus amžiams atėjusi ramybė ir taika žemėn. Tačiau seni ginčai nebuvo galutinai užmiršti. Palengva jie atgijo, ir Valdovo sodas vėl buvo pilnas peštynių, mirštančių dejavimo, motinų aimanų.

Liūdnas, liūdnas Gyvenimo Kūrėjas vėl sugrįžo į miškus ir sušaukė indėnus. Jis priminė, kad jie buvo padarę sutartį, kad jie buvo davę žodį. Dabar viskas yra paneigta. Kuo jie gali pasiaiškinti? Indėnai susigėdo ir negalėjo savo nusikaltimų pateisinti. Galingasis Dievas sodą susidėjo į ryšulį ir pakilo į dangų. Jau buvo arti debesų vartų, kai ryšulys išsprūdo iš rankų ir krito žemyn į St. Lawrence upę, kurioje subyrėjo į 1000 mažų salelių. Taip atsirado tas garsusis Kanados salynas.

Tinka betkuriam sezonui

ACADIAN
FOUR SEASONS
Canadian Whisky

Dailiai įvyniota — puiki dovana

ACADIAN

ACADIAN — *pirmoji sąrašuose*

MĖGSTANTIEMS GERĄ DEGTINĘ

ACADIAN DISTILLERS, BRIDGETOWN, NOVA SCOTIA

JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS, NEI ŽILAS

JIB vartojo 16 savaičių — pusę metų — vienus metus

Fotografijos rodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, pašalina pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, gražina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS užtikrintai. JIB 8 uncijų bonka — $5.50. Užsakymus su pinigine perlaida siųskite JIB laboratorijos atstovybės Kanadoje adresu:

JIB Laboratorija, 2498 Dougall Ave, Windsor, 12. Ont.

HOME OWNERS CENTRE

Statybinės medžiagos ir remontai
2742 Dundas St. W. Tel. 769-5171

- Įvairios medžiagos namų taisymams
- Lentos, fanera, stogams dengti medžiagos
- Grindų, lubų ir sienų plytelės
- Atliekam visus statybos darbus ir remontus

MargisDrugStore

JOHN V. MARGIS, Phm.B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užeikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBĘ EUROPIETIŠKŲ MIŠINIŲ, KAIP TREJOS DEVYNERIOS, RAMUNĖLĖS, ZUBRAŽOLĖ, "C" TERMOMETRAI IR KT.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944.

Svarbieji klausimai dokumentuose

Vatikano santarybos dokumentų antrasis tomas lietuvių kalba

Daug kieno lauktas II Vatikano santarybos dokumentų tomas jau pasirodė. Tai vėl stambus 304 puslapių veikalas, kuriame išryškinta Bažnyčios pažiūra į religinio ir apskritai gyvenimo klausimus. Ir, žinoma, tai padaryti jau seniai reikėjo.

Knygos turinys

Knygoje yra paskelbti devyni santarybos dekretai ir trys pareiškimai. Pirmajame dekrete yra nagrinėjamos ir pristatomos visuotinio bendradarbiavimo priemonės, II — ekumenizmas, III — katalikiškosios Rytų Bažnyčios, IV — ganytojinės vyskupų pareigos Bažnyčioje, V — kunigų paruošimas, VI — tinkamas vienuolinio gyvenimo atsinaujinimas, VII — pasauliečių apaštalavimas, VIII — kunigų tarnyba ir gyvenimas ir IX — misijinės Bažnyčios veikla. Trijuose pareiškimuose kalbama apie krikščioniškąjį auklėjimą, Bažnyčios santykius su nekrikščioniškomis religijomis ir tikėjimo laisvę.

Dėlei medžiagos gausumo platesnis turinio pateikimas trumpo knygos aptarimo rėmuose yra neįmanomas. Be to, iš anksto tenka pastebėti, kad jis daugiausia yra taikomas dvasininkams. Iš kitos pusės, būtų naivu manyti, kad pasauliečiams yra neverta patirti, sakysim, apie vyskupų, kunigų ir vienuolių pareigas, apie Rytų ir Vakarų Bažnyčių skirtumus, jų hierarchinę sąrangą, liturginius skirtumus ir pan. Ne tik verta, bet ir būtina tai pažinti bei perprasti, jeigu norima būti tvirtos ir pajėgios nuomonės apie savo religinius įsitikinimus ir įsipareigojimus. Tiesa, mes daug ką žinome apie mūsų dvasiškių gyvenimą ir pareigas, bet kai perskaitome šią knygą, pamatome, koks visdėlto sunkus kryželis uždedamas ant jų žmogiškų pečių, ir su atlaidumu žiūrime, jeigu jie kartais po juo suklumpa. Kartais net atrodo, kad perdaug iš jų reikalaujama ir galbūt dėlto mažai kas ryžtasi tokiom pareigom.

Vienus labiau domina vieni dalykai, kitus kiti. Sakysim, kalbamos knygos atveju nevienam gali kristi į akis net tai, apie ką joje nėra net kalbama, būtent, apie santarybos nusiteikimą. Ir, iš tikrųjų, akylesnis skaitytojas čia greitai įžiūrės santarybos dalyvių gilų tikėjimą į šventraštinę tiesą ir meilę bei pagarbą žmogui. Tai labai ryškiai atsispindi iš kiekvieno jų užmojo išreikšti betkurią religinę ar moralinę mintį. O tai ir patį skaitytoją nuteikia nekasdieniškai.

Tačiau beveik kiekvienas skaitytojas greičiausiai susimąstys ties šiomis problemomis: ekumenizmas, pasauliečių apaštalavimas ir tikėjimo laisvė.

Ekumenizmas

Net nesigilindama į religinės istorijos įvykius, dabartinė senesnioji karta atsimena tą socialinę įtampą, kuri buvo kilusi tarp skirtingų krikščioniškų konfesijų. Dažnais atvejais katalikas šnairiai žiūrėjo į protestantą ar apskritai į kitatikį ir atvirkščiai. Ši įtampa buvo pasiekusi net tarpusavio pravardžiavimo ir viešos neapykantos laipsnį. Tai buvo labai nemalonus reiškinys, kurį galėjo pašalinti tik bažnytiniai autoritetai. Malonu, kad į šį reiškinį, nors ir pavėluotai, pirmieji dėmesį atkreipė katalikai ir ėmėsi iniciatyvos jam pašalinti. Po Vatikano santarybos krikščionybės dvasia taip pagyvėjo, kad, sakysim, dabar jau niekas neišdrįsta liuterono vadinti "bambizu" ar kitokiu vardu, kaip kad anksčiau bent lietuviuose yra buvę. Dabar jau susitinkama bendriems religiniams pokalbiams ir net bendrai maldai. Dar daugiau — oficialiuose Katalikų Bendrijos sluogsniuose yra kilusi mintis nuimti nuo Liuterio ekskomuniką, kuri buvo viena didžiųjų nesantaikos priežasčių.

Labai švelni pozicija užimta ir žydų atžvilgiu. Jų tauta yra ne tik nekaltinama už Kristaus nužudymą, bet ir apgailestaujama už jai kada nors ir kieno nors rodytą neapykantą bei aplamai antisemitizmą. O juk dar taip neseniai net ir lietuviuose žydas buvo laikomas "parku", "nedaverka", "sukčium" ir pan. Šiandien ir jis turi būti laikomas broliu, nes to reikalauja evangelinė dvasia. Nors mums atrodo, kad žydas išsikovotų pilną socialinį pripažinimą, jei pats atsisakytų kitos neigiančios "gojinės" praktikos.

Panaši pažiūra yra skelbiama ir kitų nekrikščioniškų religijų atžvilgiu. Tiesa, vienybės dvasia yra ugdoma tik krikščioniškame pasaulyje, betgi evangelijos dvasia reikalauja gerų santykių ir su kitomis religinėmis bendruomenėmis.

Mes nuo seno žinojome, kad vidinis pakitimas, t.y. dvasinis atgimimas, savo ambicijų pažabojimas ir aktyvi krikščioniška meilė yra didžios žmogiškumo vertybės, betgi praktiškai jos nebuvo panaudotos ekumeniniam judėjimui skleisti ir pagyvinti. Dabar gi šios vertybės jau tampa principais, ant kurių yra statomas krikščioniškos vienybės rūmas. Taipgi turbūt nemažesnis žingsnis į vienybę yra dar tai, kad Katalikų Bažnyčia prisipažįsta, jog ir ji praeityje nėra buvusi be kaltės krikščionijos suskilime. Jeigu su tokiu nusiteikimu vienybės problemą spręstų ir atsiskyrusieji krikščionys, kelias į vienybę žymiai sutrumpėtų.

Pasauliečių apaštalavimas

Knygoje labai stipriai pabrėžiamas pasauliečių apaštalavimo klausimas, nors duoti šiuo reikalu nurodymai mūsų jau nestebina. Kam teko dalyvauti katalikų akcijoje Lietuvoje, dirbti katalikiškose organizacijose, pažinti Katalikų Veikimo Centrą ir katalikiško judėjimo vadus, tas galės pasakyti, jog pasauliečių apaštalavimo klausimas lietuviuose turbūt buvo anksčiau išspręstas, kaip pačiame Vatikane. Dėl to šis dekretas mums yra įdomus tik savo pamoksliškumu, o ne naujumu. Ir nieko čia, atrodo, naujo nepaskelbta, išskyrus tai, kas kitur jau dešimtmečiais buvo praktikuota.

Čia pateiktuosius apaštalavimo būdus būtų galima pavadinti ramiu apaštalavimu: būti geru ir pavyzdingu krikščioniu, ugdyti savyje vilties ir meilės jausmus ir visokias kitokias dorybes. Bet jeigu, sakysim, koks nors tipelis "apaštalauja" pragarui, jaunimo tarpe skleisdamas bjaurią pornografiją ir spaudą, gamindamas antireliginius ir antisocialinius filmus, organizuodamas paleistuvystės namus ir pan., vienu žodžiu, nužmogindamas žmogų, tai čia nei su didele meile, nei su viltimi daug ko nelaimėsi. Prieš šitokio apaštalavimo dvasią, jeigu jau nepanaudotinas botagas, tai mažų mažiausia paskelbtina arši kova. O šitos kovos dvasios visuose santarybos pateiktuose apaštalavimo būduose labiausiai ir stinga.

Be to, ne vienam pasauliečiui dar atrodo, kad jo apaštalavimo dirva galėtų būti ir platesnė, ir jo funkcijos didesnės.

Tikėjimo laisvė

Gal dar kaikurie ir iš mūsų atsimename, kad kaikuriems pasauliečiams buvo kažkokiu būdu įsiskverbusi mintis, jog tikėjimo laisvė yra suprastinta konfesinio monopolio prasme. Nevienas katalikas manė, kad jis yra laisvas tik būdamas katalikų, protestantas — protestantu, žydas — žydu, o kitoks — kitokiu. O tai dažnai skatindavo žiūrėti į kitų religinius įsitikinimus iš viršaus, nepagarbiai ir net netolerantiškai. Ryšium su tuo net ir mūsų krašto istorijoje yra buvę didelių nesusipratimų. Vatikano santaryba šiai praktikai užkerta kelią bent savo Bažnyčios ribose. Ji pabrėžia, kad tikėjimo laisvė išplaukia iš asmens laisvės, kurią Katalikų Bažnyčia pagarbiai išpažįsta ir gina.

Minimojo dokumento - pareiškimo prasmė glūdi ne vien tik tarpkonfesinių santykių plotmėje. Šitaip plačiai pristatyta laisvės samprata yra grieztas pasmerkimas tiek dvasinės, tiek fizinės bei ekonominės vergijos, taip tvirtai įsigalėjusios komunistiniuose, totalistiniuose ir iš dalies kapitalistiniuose kraštuose. Tokia plati laisvės samprata daug kieno gali būti piktnaudojama, ypač socialekonominėje srityje. Sakysim, kapitalistas, vadovaudamasis laisvės principu, kuris gali būti pagristas net Bažnyčios mokymu, jog Dievas savo turtus dalina ne visiems vienodai, t.y. vieniems duoda daugiau, kitiems mažiau, — atsistos į tų pusę, kuriem "duota daugiau" ir sunks savo darbininkų prakaitą, nes jam leista "turėti daugiau". Šitaip išauga milijonieriai ir driskiai. Taigi, ir laisvės klausime galima įžiūrėti daugelį klauzulių, kurios laisvės manifeste turėtų būti aiškiai aptartos.

Turint galvoje, kad šios knygos turinys yra kilęs iš viso pasaulio žilagalvių, mokytų ir patyrusių vyskupų protų, mums yra didžiai autoritetingas ir vertas nuoširdaus dėmesio. Knygos lietuviškas vertimas yra be priekaištų ir techniškas išplanavimas skoningas. Tiesa, kažkur teko skaityti, kad knyga spaudos atžvilgiu nesanti švari. Galimas daiktas, kad tarp daugelio egzempliorių vienas kitas galėjo pasitaikyti ir suteptas, sulankstytais ar suplėšytais lapais ir pan. Bet bent šių eilučių autoriui tokios pastebėti neteko.

Žinoma, skaitytojas, bevartydamas knygą, gali už šio to ir užkliūti. Vienas iš didesnių kliuvinių galėtų būti bažnytinės kalbos nelankstumas. Ji yra jau nuo senų laikų įgijusi specifinį pobūdį, kuris progresuoja labai iš lėto, ir, ypač savo žodingumu, toli atsilikusi nuo modernių kalbų.

Tą patį būtų galima pasakyti apie kalbėjimo stilių. Jis yra perdėm pamoksliškas, nuobodžiai monotoniškas, sustingęs savo tradicijoje.

Nelabai skaitytoją žavės ir citatų gausa. Jų yra pilna tekste ir potekstėje. Čia iš amžių glūdumų prabyla patriarchai, šventieji, popiežiai ir kitokie autoritetai. Jų, žinoma, niekas neneigia, betgi perdažnai kalbėti jų sąvokomis ir ypač jų archajišku žodžiu kažkaip turėtų būti lyg ir koktu. Kartais net atrodo, kad mūsų laikų bažnytiniai žmonės savimi lyg ir nepasitiki, lyg jų nuomonė negali prilygti anų senųjų išminčiai ir pan. Dėlto ir kaikurios šių laikų knygos atrodo lyg būtų parašytos prieš kelis šimtus metų.

Šios kelios pastabos nėra taikomos šios knygos leidėjams, vertėjams ir redaktoriams.

Dail. T. Valiaus pagrindinių skyrių pirmųjų raidžių iliustracijos yra skoningos. Estetiniu atžvilgiu jos knygą labai praturtina.

II VATIKANO SUSIRINKIMO DOKUMENTAI. Antroji dalis, dekretai ir pareiškimai. Vertė prel. Vytautas Balčiūnas ir Anicetas Tamošaitis, SJ. Kalbą tikrino Vladas Kulbokas, iliustravo dail. Telesforas Valius, išleido "Krikščionis gyvenime" 1968 m., 300 psl., spaudė Lietuvių Enciklopedijos spaustuvė. Kaina $3.50.

A. Kalnius

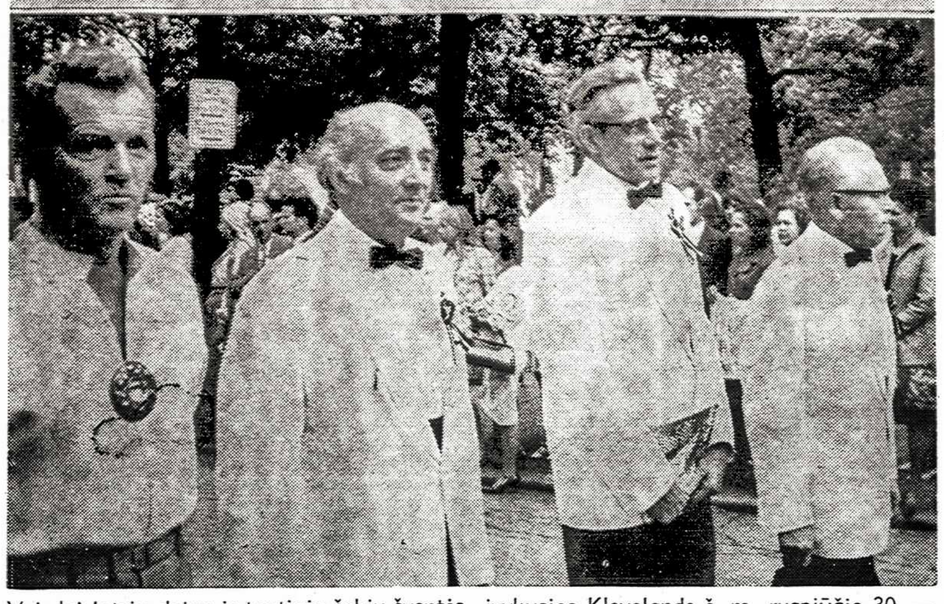

Vaizdai latvių dainų ir tautinių šokių šventės, įvykusios Klevelande š. m. rugpjūčio 30 — rugsėjo 2 d. Įspūdinga buvo eisena, kurioje dalyvavo muzikai, dainininkai, šokėjai

"Latvija-Amerika"

Vieno šimtmečio Mažoji Lietuva

Igno Skrupskelio disertacija — "Lietuviai XVIII amžiaus vokiečių literatūroje"

PR. NAUJOKAITIS

Vorkutoje prieš dvidešimt penkerius metus žuvo ištremtas žymus mūsų kultūrininkas Ignas Skrupskelis. Liūdnai sukakčiai paminėti, paminklo vietoje, Skrupskelių šeima, gyvenanti Amerikoje, išleido jo disertaciją LIETUVIAI XVIII AMŽIAUS VOKIEČIŲ LITERATŪROJE, gulėjusią rankraštyje Vienos universitete nuo 1932 metų, kai už ši mokslinį darbą I. Skrupskeliui buvo suteiktas daktaro laipsnis.

Tai platesnės apimties mokslinis darbas, nesiribojas tik lietuviško gyvenimo atspindžių vokiečių literatūroje suregistravimu. Tai ištiso šimtmečio Mažosios Lietuvos kultūrinio, politinio, socialinio, religinio gyvenimo veidas. Knygos pobūdį nusako tikslūs įvado žodžiai:

Šioje disertacijoje yra sutraukta, kas XVIII amžiaus vokiečių buvo atsiliepta apie lietuvius ar to amžiaus lietuvių mėginta lietuviškai rašyti... Nauji yra labiausiai trys dalykai. Vienas — išryškintas to meto procesas, kuris gali būti vadinamas kultu seniesiem prūsam. Tas kultas turėjo būti ideologinis pagrindas Prūsijos valstybei — savarankiškai, neprikausomai nuo vokiškųjų valstybių grupės, kurios tada dar nebuvo virtę vieningu reichu. Kadangi senųjų prūsų jau nebebuvo tarp gyvųjų, tai kultas buvo perkeltas jų palikuonim, paveldėtojam, kuriais buvo laikomi prūsų artimiausi giminės — lietuviai, autochtoniniai Mažosios Lietuvos gyventojai... Prūsijos savarankiškumo sąmonė yra vienas iš motyvų kelti šios valstybės ūkinę gerovę, švietimą, palaikyti etnines savybes, kurios žymėtų naujosios valstybės savitumą ir pažangą.

Antras disertacijos medžiagoje naujas momentas yra dėmesio kreipimas į vaidmenį pietistinio sąjūdžio, kurio šviesoje daros suprantamas ir šio laikotarpio lietuviškos raštijos gražiausias žiedas Kristijonas Donelaitis — tiek jo charakteris, tiek jo kūryba.

Trečiasis ir gal labiausiai žymėtinas momentas yra plačiai išryškinti idėjiniai pagrindai, kuriuos nutiesė J. G. Hamanas ir J. G. Herderis tautų misijai bei jų kultūrom pervertinti. Hamano-Herderio idėjos pasuko Europos dėmesį nuo vakarų į rytus. Nuo šviečiamojo amžiaus civilizacijos ir jos centro Paryžiaus-Versalio į slavus, į baltus. Nuo racionalistinės aristokratijos bei intelektualų į jausminį liaudies primityvizmą. Nuo valstybinio imperializmo į tautų humanistines misijas.

Pirmiausia pateikiama gausios medžiagos apie lietuvius prūsų karalystėje: prūsų valstybės pakėlimas į karalystę ir jos valstybinė teisinė padėtis, neigiamas vokiečių ordino veiklos vertinimas, lietuvių kalbos plotas Prūsuose ir lietuvių skaičius, maro metai, kolonizavimas ir jo pasekmės. Atskiras skyrius kalba apie lietuvių švietimo ir bažnytinio gyvenimo organizavimą, apie Karaliaučiaus ir Halės lietuvių seminarus ir jų reikšmę, apie mokyklų tinklą lietuvių kalba, apie pirmuosius vokietinimo planus ir lietuvių pasipriešinimą. Atskiras skyrius yra lietuviškiems Biblijos vertimams, giesmynams; vertinama ir nagrinėjama K. Donelaičio kūryba.

Ryškinant idėjinės raidos bruožus, plačiai sustojama ties Hamanu, Herderiu, Hippeliu, Kanut, jų pažiūromis ir idėjomis, jų įtaka gyvenimui ir lietuvybei.

Atskleidžiami dvasininkų ir kalbininkų gin̆čai dėl lietuvių kalbos vartojimo, dėl jos kilmės ir savybių, kai iš vienos pusės lietuvių kalba puolama ir niekinama, o iš kitos pusės pagristai ir sumaniai ginama. Vertinami ir gausūs pasisakymai vokiečių raštuose apie lietuvių tautos gyvenimą, dorovę ir papročius. Sustojama ties veikalais, kuriems siužetai imti iš Lietuvos istorijos. O visa knyga apvainikuojama Martyno Liudviko Rėzos veikla ir literatūriniais darbais.

Disertacija yra stamboka knyga: su gausiu šaltinių sąrašu ir vardynu turi 172 didelio formato puslapius. Mūsų kultūros istorijai tai labai vertingas veikalas. Jo reikšmę gal kiek susiaurina apsiribojimas tik vienu šimtmečiu. Bet to meto politinės aplinkybės autoriui trukdė apimti visą Mažosios Lietuvos istoriją (reikėjo juk naudotis Karaliaučiaus archyvais, universiteto mokslinėm priemonėm ir kt.). Veikalas yra daugiau analitinis, vengias susintetintų galutinių išvadų, kurios šiandien būtų labai įdomios ir naudingos.

Kai šiandien okupantai rusai net Mažosios Lietuvos lietuviškus vietovardžius ištrynė iš žemėlapio ir visą kraštą kolonizuoja rusais, disertacijos medžiaga gali praversti ne tik kultūrininkui, bet ir politikui kovoje už lietuviškas žemes.

Ignas Skrupskelis, LIETUVIAI XVIII AMŽIAUS VOKIEČIŲ LITERATŪROJE. Išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija. Roma 1967 m., 172 psl. Užsakymus siųsti: L. K. M. Akademijos reikalų vedėjas, Piazza della Pilotta 4, 00187 Roma, Italia.

Atsiusta paminėti

Pulgis Andriušis, RINKTINIAI RAŠTAI, I tomas. Memuaro-autobiografiniai apmatai "Septinton įleidus" ir lyrinės apysakos "Anoj pusėj ežero". Įvadas apie P. Andriušio kūrybą — Alberto Zubro. Šią 246 psl. knygą kietuose viršeliuose išleido Juozo Kapočiaus Lietuvių Enciklopedijos leidykla. P. Andriušio "Rinktiniai raštai" bus išleisti trim tomais. Šio ir sekančių tomų kaina — po tris amerikietiškus dolerius. Leidėjas ragina skaitytojus atsiųsti užsakymus iš anksto visiem tomam šiuo adresu: Lietuvių Enciklopedijos leidykla, 361 W. Broadway, P. O. Box 95, So. Boston, Mass. 012127, USA.

Alė Rūta, PRISIKĖLIMAS. 205 psl. romanas. Nidos Knygų Klubo leidinys nr. 68, 1968 m. Kaina: minkštais viršeliais — nariams $2, nenariams $2.50, kietais viršeliais — nariams $3, nenariams $3.75. Kreiptis į Nida Press, 1, Ladbroke Gardens, London, W 11, Britain.

Mykolas Vaitkus, NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĖJ. 1918-40 m. atsiminimai, VI tomas, II dalis, 278 psl. Nidos Knygų Klubo leidinys nr. 69, 1968 m. Kaina: nariams — minkštais viršeliais $2, kietais $3, nenariams — 25% brangiau. Nida Press, 1, Ladbroke Gardens, London, W. 11, Britain.

Technikos žodis nr. 3(109), gegužė-birželis. Lietuvių inžinierių ir architektų žurnalas. Leidėjas — Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Čikagos techninės spaudos sekcija. Administracijos adresas: Mečys Krasauskas, 2633 W. Montgomery Ave., Chicago, Ill. 60632, USA.

Varpas nr. 8, 1968 — Laisvės Kovos Metai. Varpininkų Filisterių Draugijos leidžiamas žurnalas tautos ir žmogaus laisvei, tautinei kultūrai ir lietuvybei ugdyti. Redaguoja Antanas Kučys. Administracijos adresas: Titas Bariškaitis, 1214 North 16th Ave., Melrose Park, Ill. 60160, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

"DIRVOS" JAUNŲJŲ DAINININKŲ KONKURSE Klevelande rugsėjo 28 d. dalyvaus aštuoni dainininkai: Juozas Aleksiūnas, Violeta Čižauskaitė-Balčiūnienė, Liucija Buivydaitė, Vilija Butkutė, Karolė Dambrauskaitė, Viktorija Grigelaitytė, Leonilija Nakutytė ir Dalia Zakarkaitė.

KETURI LITERATŪROS VETERANAI — Bernardas Brazdžionis, Pulgis Andriušis, Antanas Gustaitis ir Stasys Santvaras, pradėdami Lietuvių Enciklopedijos suorganizuotų literatūros vakarų seriją JAV ir Kanados lietuvių kolonijose, Bostone įrašė į magnetofono juostą pluoštą savo kūrinių. Iš šio įrašo numatoma pagaminti patefono plokšteles, kurias galės įsigyti literatūros mėgėjai.

FOTOGRAFIJOS MENININKO ALGIMANTO KEZIO, SJ, nuotraukų paroda rugsėjo 5 d. atidaryta Tampos miesto muzėjuje, Floridoje.

SU KOMPOZITORIAUS A. VANAGAIČIO 25-rių metų (1924-49) veikla JAV lietuvių gyvenime čikagiečius supažindina rugsėjo 18 d. Lietuvių Centre pradėtas paskaitų ciklas, kurį suorganizavo prof. J. Žilevičiaus vadovaujamas Lietuvių Muzikologijos Archyvas. Talkina PLB pirm. J. Bačiūnas, dr. S. Biežis, kompoz. prof. V. Jakubėnas, adv. A. Lapinskas, J. Olšauskas, aktorius S. Pilka, E. Vilutienė, sol. G. Mačytė ir kt. Paskutinioji paskaita spalio 2 d. rengiama Jaunimo Centro didžiojoje salėje, kur bus pastatytas J. Olšausko Dzimdzi-drimdzi vadovėlis ir bus rodomas A. Olio paruoštas spalvotas garsinis filmas apie A. Vanagaičio veiklą.

STASIO PILKOS, Čikagoje gyvenančio aktoriaus ir režisoriaus, 70 metų amžiaus sukaktį Vilniuj leidžiamam savaitrašty "Literatūra ir Menas" skaitytojams priminė V. Kazakevičius, supažindindamas juos su teatrine bei publicistine sukaktuvininko veikla. Rašinį papildo trys S. Pilkos bandymų poezijoj pavyzdžiai — "Žodžiai vandens srovėj", "Žiemos šauklys", "Senovinė vasarmečio idilija", iš Čikagos nusiųsti į Vilnių. V. Kazakevičiaus teigimu, S. Pilka labai domisi kultūriniu gyvenimu ir svajoja pamatyti dabartinį Lietuvos teatrą. Septyniasdešimtmetį S. Pilka atžymėjo š.m. gegužės 8 d. Dirbdamas Kauno dramos teatre, jis rūpinosi Lietuvos teatro muzėjaus steigimu, kuris dabar jau yra suorganizuotas Vilniuje. Patrankoms gaudžiant prie Jonavos, prieš pasitraukdamas į Vakarus, S. Pilka Kauno teatro rūsyje paslėpė didžiojo aktoriaus Kastanto Glinskio eksponatus, kad jų nesunaikintų prie Kauno artėjanti fronto linija. Išeivijoje gi liausią vagą jis yra išvaręs lietuvių poezijos populiarinimui skirtų rečitalių srityje. Šiuo metu, atsigavęs po nelengvos operacijos, rašo atsiminimus ir ruošia medžiagą lietuvių teatro istorijai.

ČIURLIONIO GALERIJOJE, Čikagoje, spalio 5-6 d.d. įvyks LS brolijos ir Lietuvių Foto Archyvo rengiama jubilėjinė skautų 300 foto nuotraukų paroda, vaizduojanti lietuviškosios skautijos nueitą kelią nuo įsikūrimo nepriklausomoje Lietuvoje iki dabarties dienų išeivijoje.

JUNGTINIS FINANSŲ KOMITETAS Klevelande, užbaigdamas lėšų telkimą Lietuvos Laisvės Kovos Metams, spalio 26 d. rengia koncertą, kurio programą atliks tenoras Stasys Baras, mezzo-sopranas Aldona Stempužienė, smuikininkė Elena Kuprevičiūtė-Berg ir pianistas Andrius Kuprevičius.

LIETUVIŠKOS MUZIKOS ARCHYVĄ Adelaidėje, Australijoje, nutarė suorganizuoti ALB apylinkės valdyba. Jame bus telkiami lietuvių kompozitorių kūrinių, liaudies muzikos, lietuvių menininkų ir ansamblių įrašai, katologuojami bibliotekos vedėjo, kad jais galėtų pasinaudoti visi muzikos mėgėjai, televizijos bei radijo stotys. Archyvui steigti komisiją sudarė apyl. valdybos narys kultūros reikalams E. Kalibatas, A. Maželis, R. Arlauskas, A. Galatiltis ir A. Grigonis.

PRANO NARVYDO KNYGĄ "Gimtinės takais" leidžia "Vaga", o lėšas išlaidoms padengti telkia ALT Sąjungos I skyrius Niujorke ir jo sudarytas komitetas: A. Budreckis, A. Diržys, J. Kiaunė, D. Penikas, S. Jakštas, J. Valakas ir A. Jurgėla. Aukas čekiais ar pašto perlaidomis prašoma siųsti šiuo adresu: Antanas Jurgėla, 1497 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y. 11227, USA.

JONO AISČIO POEZIJOS REČITALĮ lapkričio 2 d. Čikagos Jaunimo Centre rengia "Šatrija". Savo eilėraščius skaitys iš Vašingtono atvykęs autorius, o jo tekstais sukurtas lietuvių kompozitorių dainas atliks sol. Prudencija Bičkienė.

S. ZOBARSKO MANYLAND BOOKS leidykla ruošiasi išleisti į anglų kalbą N. Zobarskaitės išverstą Aloyzo Barono romaną "Trečioji moteris", 1966 m. laimėjusį "Giedros" premiją. Siemet taipgi bus išleista A. Landsbergio drama partizanine tema "Five Posts in a Market Place" ("Penki stulpai turgaus aikštėje") ir Danguolės Sadūnaitės poezijos rinkinys "To Regions of no Admittance" ("Į neleidžiamas sritis").

POVILAS DIRKIS yra parašęs ir ruošia spaudai knygą "Prof. Augustino Voldemaro gyvenimas ir darbai".

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

DABARTINĖS LIETUVIŲ LIAUDIES DAILĖS paroda spalio 2 d. bus atidaryta Varšuvos valstybiniame muzėjuje. Numatoma išstatyti daugiau kaip 400 medžio drožinių, audinių, gintaro ir metalo dirbinių. Techniniu parodos paruošimu rūpinasi svečiai iš Vilniaus — Liaudies Meno Rūmų dailės skyriaus vedėjas skulptorius J. Naruševičius ir architektas V. Vizgirda.

TELEVIZIJOS DAILININKŲ SEMINARAS įvyko Vilniuje, Dailininkų Sąjungos rūmuose. Maskvos, Kievo, Rygos, Murmansko bei kitų televizijos studijų seminaro dalyviams pranešimus skaitė lietuviai dailininkai R. Dichavičius, V. Gatavynaitė, A. Gurskis, N. Jatulytė, R. Lukšas, G. Narkevičienė ir Vilniaus miesto vyr. dail. I. Laurušas. Seminaro metu buvo surengta televizijos dailės paroda.

VILNIAUS MIESTO KRAŠTOTYRININKŲ ekspedicijos 1965 m. senove dvelkiančiame Dieveniškių kaime surinktą medžiagą pateikia "Vagos" leidinys "Dieveniškės", kurį redagavo V. Barauskienės ir V. Miliaus vadovaujama redakcinė komisija — A. Stravinskas, A. Tyla, N. Vėlius, A. Vidugiris ir dail. A. Tarabilda. "Liaudies buities" skyrius nagrinėja žemdirbystės įrankius, žemės darbus, maistą ir namų apyvokos daiktus, kaimo architektūrą, didžiąsias šeimas XX a. pradžioje bei dabartines jų liekanas. "Praeities ir dabarties" skyriuje aptariami amatai, švietimas, pateikiamos seniausios istorinės žinios. "Poetinės liaudies kūrybos" skyrius atskleidžia kalendorines apeigas ir papročius, dar teberusenantį gyvą pasakų židinį. "Kalbos turtų" skyrius skaitytoją supažindina su būdingiausiomis Dieveniškių tarmės ypatybėmis. Be redakcinės komisijos narių, šiam leidiniui straipsnius parašė P. Dundulienė, I. Butkevičius, A. Vyšniauskaitė, L. Mulevičius, J. Lipskienė ir kt. Knygą papildo pluoštas nuotraukų, skaitytoją supažindinantis su būdingesniu gamtovaizdžiu, sodybomis, pirkių vidumi, žymesniais tautosakos pateikėjais, amatininkais ir audėjais. Straipsniai apie liaudies buitį iliustruoti etnografiniais piešiniais.

VALSTYBINIS STYGINIS KVARTETAS, paruošęs dvi dideles programas, išvyko gastrolių į Jerevaną, Kazachijos miestus Karagandą, Petropavlovską ir Celinogradą.

BIRŠTONO ETNOGRAFINIAME MUZĖJUJE parodą surengė liaudies meistrai Gediminas Jurėnas ir Palmira Damijonaitienė. Mėnesį, laiko trukusią parodą aplankė daugiau kaip 3.000 birštoniečių bei šio kurorto svečių. G. Jurėnas buvo išstatęs 196 medžio raižinius, juostų audėja P. Damijonaitienė — 260 darbų.

RAŠYTOJŲ SĄJUNGA suorganizavo ekskursiją į Norvegiją. Kūrybinio įkvėpimo granito kalnuose ir fiordų bangose jieškojo poetės J. Degutytė, J. Vaičiūnaitė, feljetonistė ir satyrikė V. Žilinskaitė, novelistas J. Dovydaitis, dramaturgas R. Samulevičius ir kiti išvykos dalyviai.

KONCERTINĘ KELIONĘ "Litva" laivu iš Odesos į Marselį atliko Vilniaus pedagoginio instituto dainų ir šokių liaudies ansamblis "Šviesa". Be koncertų laive, studentai turėjo progos dainuoti ir šokti Bulgarijos, Turkijos, Graikijos, Italijos ir Prancūzijos uostuose, priklausančiuose nuolatiniam šio laivo maršrutui. Visa tai — Sov. Sąjungos vardu.

VILNIAUS FILHARMONIJOS simfoninis orkestras, diriguojamas Juozo Domarko, naująjį sezoną pradėjo rugsėjo 17-18 d.d. Kaune ir Vilniuje surengtais koncertais. Jų programoje pirmą kartą skambėjo A. Rekašiaus II simfonija, I. Stravinskio "Trijų dalių simfonija" ir R. Ščedrino "Išdaigiškos častuškos". Pianistas L. Vlasenka atliko F. Liszto I koncertą fortepijonui.

MILDA MILDAŽYTĖ-KULIKAUSKIENĖ, M. K. Čiurlionio dailės muzėjaus mokslinė bendradarbė, priklausanti Kauno jaunesniųjų dailininkų grupei, po ligos gavo keletą mėnesių kūrybinių atostogų Palangoje. Nauji tapytojos kūriniai papildys pripažinimo susilaukusias jos drobes — "Vienišumas", "Debesys. Ežeras", "Miško pasaka", "Netekimas", "Koplytstulpių simfonija", "Keliukas", "Žirgai", "Mano gatvė" ir kt. Jos paveikslams yra būdingas spalvų harmonijos suteikiamas muzikalumas, žmogaus vidinio pasaulio atskleidimas gamtos vaizdais.

VACYS MILIUS, istorikas-etnografas, beveik metus laiko Lenkijos archyvuose rinko medžiagą, kuri bus panaudota XIX ir XX amžiaus pradžios lietuvių etnografijos istorijai. Varšuvos valstybinės bibliotekos rankraštyne jis rado XX a. pradžioj po Lietuvą keliavusių lenkų dailininkų atsiliepimų apie lietuvių liaudies meną, etnografo Liudviko Kširickio susirašinėjimų su Povilu Višinskiu, Gabriele Petkevičaite-Bite, istoriko J. I. Kraševskio piešinių, užfiksavusių Vilniaus krašto lietuvaičių tautinius drabužius. V. Milius dalyvavo Varšuvos universiteto etnografijos katedros ekspedicijoje į Seinų kraštą, rinkusioje medžiagą apie lietuvių ūkinius pastatus, drabužius, švenčių papročius.

V. Kst.

MANN MARTEL

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

INDIAN RD.—BLOOR, $15.000 įmokėti, 12 kambarių atskiras mūrinis namas su plačiu įvažiavimu ir garažu; 3 virtuvės, 3 prausyklos; vandens-alyvos šildymas. Viena atvira skola balansui.

JANE—BLOOR, $12.000 įmokėti, 9 kambariai per 2 augštus (5 kambariai) pirmame ir 4 antrame augšte), garažas ir įvažiavimas, vandens-alyvos šildymas, viena atvira skola balansui. Tuojau galima užimti.

BLOOR — RUNNYMEDE, $10.000 įmokėti, 7 kambarių (per 2 augštus) atskiras mūrinis namas su garažu ir įvažiavimu. Vandens-alyvos šildymas, moderni virtuvė, arti požeminio traukinio.

JANE — ANNETTE, $7.500 įmokėti, 8 kambariai per 2 augštus atskiras mūrinis namas su garažu, 2 virtuvės, moderni vonia, arti krautuvių ir susisiekimo.

WINDERMERE — BLOOR, $8.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūsyje.

BLOOR — CLENDENAN, $9.000 įmokėti, 8 metų senumo dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO. $15.000 įmokėti, 6 butų apartmentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui, $7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPLEKSAS. Bloor - Indian Grove, $7.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du augštus dupleksas, vieta — dviem automobiliam. šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

1928 Weston Rd. Tel. 249-7691

DUNDAS — JANE, $32.700 prašoma kaina, atskiras plytų namas su garažu, 6 kambariai ir 1 rūsyje, 2 prausyklos, moderni virtuvė, visi kambariai dideli ir gražūs, namas 4 metų, pirma skola iš 7%.

MIMICO, $10.000 įmokėti, didelis 2-jų šeimų namas su garažu, didelis sklypas, 9 vaismedžiai, rūsyje 2 kambariai; pirma skola $20.000 iš 7½%; prašoma kaina $36.000.

ISLINGTON - WESTWAY, $32.500 prašoma kaina, gražus atskiras vieno augšto namas su garažu, didelis sklypas, puikus rajonas, arti mokyklos, susisiekimas ir krautuvės.

WESTON RD. — WILSON AV., $23.900, atskiras namas, sklypas 57x213 pėdų, skola iš 7%, greitas užėmimas.

BLOOR — ROYAL YORK RD.. $32.500 prašoma kaina, atskiras vieno augšto plytų namas, 5-ki kambariai ir 2 dideli kambariai rūsyje, 2 prausyklos, namas arti prie Bloor ir tik keleto metų senumo.

BABY POINT, $10.000 įmokėti, legalus dviejų šeimų namas, garažas, labai geroj gražioj vietoj, arti centrų. Greitas užėmimas ir puikus namas.

ST. VAUPŠAS

Darbo tel. 249-7691 Namų tel. 244-3519

Turime taip pat daug nuosavybių parduoti.
Priimame namus pardavimui.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:
Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Antr. 10 - 1.30
Treč. uždarytas
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8
Šešt. 9 - 12
Sekm. 9.30 - 1

Moka:
už depozitus — 5%
už šėrus — 5½%

PILNA ČEKIŲ SISTEMA PADEDA NARIAMS ATLIKTI VISAS FINANSINES OPERACIJAS PER KOOPERATYVĄ.

$2.000 gyvybės drauda nemokamai.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

RONCESVALLES — DUNDAS, "Parkdale Fish Market" žuvų ir delikatesų prekyba. Ideali vieta, puikūs įrengimai. Nepaprastai pelningas verslas. Prašo $5.500, krautuvės nuoma tik $90 mėnesiui.
BLOOR — ISLINGTON, 5 kambarių vienaaugštis (bungalow), gražus sklypas, privatus įvažiavimas. Prie pat požeminio susisiekimo ir krautuvių. Įmokėti apie $10.000; namas be skolų.
PACIFIC AVE. — ANNETTE, mūrinis, atskiras, 10 kambarių namas; 4 pirmam augšte, 2 modernios virtuvės ir 2 prausyklos. Dvigubas garažas, didelis sklypas. Arti susisiekimo, mokyklų ir krautuvių. Įmokėti apie $10.000.
QUEEN — RONCESVALLES, 9 gražūs kambariai, 3 virtuvės, atskiras namas su privačiu įvažiavimu. Geras nuomoti ir gyventi. Galima tuoj užimti. Įmokėti apie $10.000.
BURLINGTON ST. — LAKESHORE. Naujos statybos 5 butų po 2 miegamus, viskas išnuomota. Prašoma kaina žema, geras pirkinys. Pasiteiraukit.
DUNDAS — HOWARD PARK. 6 kambarių, mūrinis, dvigubasgaražas. Įmokėti tik $4.000, prašo apie $18.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

VICTORIA HARBOUR, MIDLAND, prie asfaltuoto kelio, nuo didelio ežero tik 3 mylios, 50 akrų žemės, graži augšta vieta; yra pasodinta 15.000 pušaičių, ąžuolų, beržų ir kitokių medžių; per ūkį teka didelė upė; galima maudytis ir žuvauti. Gera proga.
HIGH PARK — GLENLAKE, $10.000 įmokėti; mūro, atskiri 8 kambariai per du augštus, garažas, 10 pėdų šoninis įvažiavimas.
SWANSEA PRIE BLOOR, $8.000 įmokėti, mūro, atskiras, 6 kambarių, geras, gražus namas, garažas, 9 pėdų įvažiavimas, labai graži vieta. Liks viena skola balansui, 10 metų, atvira.
ISLINGTON — RATHBURN, $7.000 įmokėti, mūro, atskiras, vienaaugštis 6 kambarių (bungalow), gražus kiemas, prie gero susisiekimo; prašoma kaina $30.000.
ORANGEVILLE, slidinėjimo verslas: 9 akrai žemės, 50 asmenų miegamieji pastatai, puikiai įrengta valgykla. Prašoma kaina $28.900. Parduodama dėl ligos.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2105

ONAI KUDIRKIENEI mirus, jos vyrą AUGUSTINĄ, tėvelius J. ir K. STANKUS, sūnus — ansamblietį EDMUNDĄ ir "Tauro" sportininką RAIMUNDĄ bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi —

Jaunimo Meno Ansamblis "Baltija"
ir L. L. Sporto Klubas "Tauras"

TORONTO

Lietuvių studentų žinios

BALTIJOS VALSTYBIŲ KLAUSIMAS TORONTO UNIVERSITETE. Baltiečiai studentai rengia Hart House patalpose "Teach-in" tema **"The Baltic Question Today".** Kviečiami ne tik baltiečiai, bet ir kanadiečiai. Norima pastaruosius supažindinti su padėtimi Baltijos kraštuose. Programa:

Lapkričio 1, penktadienį, — "Hell-up" šokiai.

Lapkričio 2, šeštadienį, 9.30 v.r. — 11 paskaita Hart House Debate Room.

Lapkričio 3, sekmadienį 9.30 v.r. — 11 paskaita House Music Room. 11.00 — 12.30 paskaita; 2.00 — 4.30 seminaras — diskusijos.

Paskaitų temos. 1. Baltic Cultural Contacts: Past, Present, Future. 2. Struggle For Political and Cultural Loyalties in The Baltic. 3. Political Superstructure And Its Condition. 4. The Position of Religion in The U.S.S.R. With Stress on The Baltic States.

Toronto Lietuvių Studentų Sąjunga

Lietuvių skautų veikla

● "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai žiemos sezono veiklą pradėjo pereitą sekmadienį iškilmingomis Mišiomis Šv. Jono Kr. bažnyčioje. Mišias atnašavo kun. J. Staškevičius, pritaikytą skautiškam jaunimui pamokslą pasakė kun. klebonas P. Ažubalis. Pamaldos baigtos Tautos himnu.

● Bendrame "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų vadijų posėdyje sudarytas didžiųjų sueigų tvarkaraštis: sukaktuvinių metų pabaigos sueiga — lapkričio 10 d., 5 v.p.p., Prisikėlimo salėje; Vasario 16 sueiga — sausio 26 d. Prisikėlimo salėje; Kaziuko mugė — kovo 2 d. Prisikėlimo salėje; Šv. Jurgio proga iškyla į gamtą — balandžio 26 d.

● Skautų-čių būklo komendantė ps. A. Jankaitienė paruoš būklo naudojimo tvarkaraštį. Draugininkai-kės prašomi būklo komendantei pranešti savo rgeuliarių sueigų laiką. Taipgi visi kviečiami būklo naudojimo reikalais tartis su komendante. Skambinti — RO 2-3838.

● Tėvų komiteto ruošiamas bazaras-šokiai įvyks spalio 19 d. Šv Jono Kr. par. salėje. Komitetas specialiu laišku tėvams kreipiasi, prašydamas bazarui fantų. Paaukotas daiktas ar pinigas grįš mums patiems — visų skautų-čių naudai.

● Toronto, Detroito ir Klevelando ASS skyriai spalio 5-6 d. iškylaus Stratforde. Norintieji dalyvauti ar smulkiau pasiinformuoti kreipiasi į fil. J. Šenbergą, 35380 Mound Rd. Nr. 3 Warren, Mich. 48092, USA.

● Čikagos "Lituanikos" tunto skautai dėkoja Rambyno tunto skautams, ypač v. s. S. Kairiui, padovanojusiems tautinės stovyklos metu komplektą skudučių. Č. S.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Lengvosios atletikos pirmenybėse Vilniuje S. Bidva pasiekė naują Lietuvos rekordą 1000 m. bėgime per 2:24,6 sek. Senasis rekordas buvo pasiektas J. Pipynės 1957 m.

Lokomotyvo sporto draugijų lengv. atletikos pirmenybėse A. Aleksiejūnas laimėjo pirmas vietas 3000 m. kliūtiniame bėgime ir 5000 m. bėgime per 9:03,4 ir 14:31,6.

Sov. Sąjungos plaukimo pirmenybės įvyko Cachkadoro mieste. Dalyvavo ir du Lietuvos atstovai — V. Burkauskaitė ir V. Tiknius. Jiedu išsikovojo 4-tas vietas.

SPORTAS VISUR

Tarptautinė Plaukimo Federacija patvirtino 44 pasaulio rekordus, iš kurių 2 priklauso kanadiečiams. Torontietė A. Coughlan pagerino 1 mylios, R. Hutton iš Br. Kolumbijos — 400 m. l. s. plaukimo rekordą.

Daugiausia rekordų plaukime paskutinių metų laikotarpyje pagerino amerikietė D. Meyer — iš viso 8. Ji pagerino rekordus vieną kartą 200 m., du kartus 400 m., 4 kartus 800 m. ir vieną kartą 1500 m. plaukime,

Ypač gerų pasekmių pasiekta Amerikos atrankinėse leng. atletikos pirmenybėse — net 4 pasaulio rekordai. Pažymėtinas Lee Evans 400 m. bėgimo rekordas — 44,0 sek. Olimpiadoje amerikiečiai bus neįveikiami trumpuos nuotoliuos, šuoliuos į tolį, augštį su kartimi ir rutulio bei disko metimuose. Taip pat nereikia užmiršti Jim Ryun 1500 m. bėgime.

Šių metų olimpiada bus viena didžiausių. Žada dalyvauti 7.236 sportininkai iš 119 valstybių. Daugiausiai sportininkų siunčia Amerika — 421, Sov. Sąjunga — 401, Kanada siunčia 144 sportininkus ir tikisi laimėti 17 medalių, iš kurių 4 turėtų būti aukso. Šiems medaliams teikia vilčių plaukikai E. Tanner ir R. Hutton. Taip pat taiklūs yra Kanados šauliai G. Ouellette, A. Meyer ir J. Primrose, kurie gali pataikyti į aukso medalius.

Š. A. LIETUVIŲ LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBIŲ KLEVELANDE PASEKMĖS

(Tęsinys iš praeito nr.)

MERGAITĖS D (10 — 11 M.)

50 j. — Čiuberkytė Ž. 7.3 sek., A. Greičiūnaitė A. 7.5, (Pallandi est. 7.1). **100 j.** — Čiuberkytė 14.3 sek., Greičiūnaitė 14.4, P. Simutytė A., (Pallandi 13.3). **Į tolį** — Čiuberkytė 12'2", Greičiūnaitė 12'0", Simutytė 10'6,5", (Pallandi 12'9,5"). **Į augštį** — Greičiūnaitė 3'8", Simutytė 3'4", Waiwood 3'3", (Pallandi 3'11"). **Beisbolo sviedinukas** — Waiwood 91'2", Greičiūnaitė 84'1,5", Giedraitytė Ž. 76'1", Simutytė 70'0" (Ausenbach est. 141'0"). **4 x 55 j. estafetė** — Žaibas 32.2 sek.

MERGAITĖS C (8 — 9 M.)

50 j. — Motiejūnaitė Ž. 7.8 sek., Radžiūnaitė A. 7.8, Banionytė Ž. 9.0, Miškinytė Ž. **Į augštį** — Radžiūnaitė 3'3", Reinsoo est. 3'1". **Į tolį** — Radžiūnaitė 11'7", Reinsoo 9'4".

VYČIO ŽINIOS

Golfo pirmenybės — šį sekmadienį 8.30 val. Georgetown golfo aikštyne.

Pirmenybės yra atviros ir jose kviečiami visi gausiai dalyvauti. Pernai šių pirmenybių laimėtojai buvo A klasėje — S. Posadeckis ir B klasėje R. Strimaitis. Abiem laimėtojam buvo įteiktos pereinamosios dovanos, kurias tikimės jie ir šiais metais apgins.

Mūsų rėmėjams K. Sagevičiui, J. Jasiūnui, A. Virkučiui, J. Racickui, V. Antanaičiui, B. Juozapavičiui, A. Bacevičiui, M. Laurinavičiui, L. Karaliui, V. Skladaičiui, V. Pačkauskui nuoširdžiai dėkojame. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Nuoširdžią užuojautą reiškiame klubo pirmininkui Aloyzui Kuolui ir mielam nariui Augustinui Kuolui, Lietuvoje mirus jų broliui a.a. Ignacui.

Pirmoji krepšinio treniruotė mergaitėm — antradienį, vyrams ir jauniams A (g. 1950-52 m.) sekmadienį, 6 v.v. Jauniams B, C ir D klasių pirma treniruotė — ateinantį pirmadienį rugsėjo 30.

Aušros klubo visuotinis metinis susirinkimas įvyks spalio 27 d. Dėl

Nukelta į 9-tą psl.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-ro psl.)

Naują įtampą tarp prancūziškai ir angliškai kalbančių kanadiečių žada Kvebeko kultūros ministerio Jean-Noel Tremblay spaudos konferencijoje Montrealy padarytas pareiškimas apie prancūzų kalbos teisių sustiprinimą šioje provincijoje. Jo teigimu, prancūzų kalba bus privaloma visiems Kvebeko imigrantams, tačiau kvebekiečiai respektuos angliškai kalbančios mažumos įgytas teises. Ką reiškia šis prasitarimas, dar neaišku, nes Britų Šiaurės Amerikos Akto 133 ir 93 paragrafai leidžia protestantams turėti savo mokyklas Kvebeke ir garantuoja anglų kalbos vartojimą Kvebeko parlamente bei šios provincijos teismuose. Hull mieste pasakytoje kalboje J. N. Tremblay palietė darbdavių ir darbininkų santykius, reikalaudamas, kad darbdaviai išmoktų prancūzų kalbos. Atrodo, impulsą šiems pareiškimams davė naujos institucijos — Prancūzų Kalbos Tarnybos — atidarymas. Jos tikslas yra saugoti prancūzų kalbą Kvebeke ir didinti jos teises. Naujoji laikysena Kanados prancūzams gali būti nenaudinga, nes federaciniame parlamente dar tebėra nepriimtas įstatymas, kuris būtų garantavęs lygias teises prancūzų kalbai visose Kanados provincijose. Prancūzų kalbos priverstinis užkrovimas darbdaviams naujų įmonių statybą iš Kvebeko nukreiptų į kitas Kanados provincijas. Panašiai galėtų įvykti ir su imigrantais, norinčiais išmokti plačiau Kanadoje vartojamą anglų kalbą.

Imigracijos ministerio A. MacEachen pranešimu, Kanados vyriausybė pasiuntė keturis specialius atstovus į Austrijos sostinę Vieną padėti iš Čekoslovakijos pabėgusiems asmenims. Kadangi šios grupės vadovas yra buvęs Toronto karališkosios konservatorijos direktorius dr. A. Walter, atrodo, pagrindinis dėmesys bus skiriamas muzikams bei kitų sričių menininkams. Jiems bus sudarytos palengvintos sąlygos įsikurti Kanadoje.

Ateitininkų žinios

Visų ateitininkų ir tėvų išvyka (piknikas) įvyks šį sekmadienį, rugsėjo 29 d. **Vieta:** Greenwood Conservation Park. Reikia važiuoti 401 plentu į rytus iki Pickering išvažiavimo (Church Rd.), tada link Pickering miestelio į šiaurę ir, pravažiavus miestelį, sukti dešinėn į Greenwood Rd., kur toliau jau matysis ženklai į Conservation area. Atstumas — maždaug 30 mylių nuo Toronto. **Kas važiuoja?** Visi jaunučiai, jaunesnieji ir vyresnieji moksleiviai, studentai, sendraugiai ir tėvai. **Autobusai išeis** nuo Prisikėlimo bažnyčios 9.30 val. Važiuojantieji autobusais dalyvauja 9 val. pamaldose. Nereikia pasipuošti — apsirengti paprastais drabužiai. **Kaina** — $1.50 už kelionę. Maisto vežtis nereikia. Tėvų komitetas pasirūpins dešrelėmis ir gėrimais. — Važiuojantieji savo automobiliais privalo už įvažiavimą mokėti 50 ct. nuo automobilio.

Važiuojantieji autobusais prašomi iki ketvirtadienio vakaro paskambinti savo globėjams. Globėjai ketvirtadienio vakarą praneša važiuojančių skaičių V. Kolyčiui.

Išvykos metu bus įvairi programa: žaidimai, kvadrato rungtynės tarp vyr. moksleivių ir sendraugių su tėvais, valgymo varžybos, lenktynės ir kt. Esant blogam orui, išvyka bus atidėta. Dalyvaukime visi!

Toronto universiteto Šv. Mykolo kolegija rengia paskaitų eilę tema "Teilhard de Chardin". Kun. Maurer skaitys 16 paskaitų apie T. de Chardin gyvenimą, darbus, mintis; dr. P. Bielaniuk — 8 paskaitas apie T. de Ch. ir teologiją; kun. A. Gibson — 8 paskaitas apie T. de Chardin kaip XX š. žmogų. Šis akademinis kursas bus dėstomas nuo š. m. spalio 21 iki 1969 m. kovo 3 d. pirmadienių vakarais 8-10 val. Šv. Mykolo kolegijos patalpose. Kreiptis: Adult Education Program, University of St. Michael's College, 50 St. Joseph Street, Toronto 5, Ont.

Ukrainiečių karo veteranų dvimėnesinis žurnalas "Dorohowkaz" (Kelrodis) 1968 m. balandžio — birželio mėnesio numeryje atspaudė informacinį straipsnį, parašytą I. D. Česno. Tai trumpa apžvalga organizacinės lietuvių struktūros išeivijoj. Atrodo, tame žurnale yra pastovus skyrius, pavadintas "Lietuvių-ukrainiečių bičiulystė" ir papuoštas atitinkamom vinjetėm. Žurnalą leidžia Kanados ukrainiečių karo veteranų lyga, redaguoja J. Lipoweckyj, 179 Dowling Ave, Toronto 3, Ont.

GREITOJI PAGALBA (AMBULANCE SERVICE) 489-2111

DABAR VISA METROPOLINIO TORONTO GREITOJI PAGALBA YRA CENTRALIZUOTA.

Jūs dabar turite teisę pasinaudoti Greitosios Pagalbos patarnavimu pagal Ontario Ligoninių Draudą

Joks mokestis nemokamas ambulanso aptarnautojui.

Tik ligoninė gali prašyti mažo atlyginimo už patarnavimą.

Informacijos ar patarnavimo atveju skambinkite telefonu 489-2111

Pasiruošimas yra jūsų apsauga
J. H. Pollard, Commissioner
Department of Emergency Services

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

SWANSEA—BLOOR, sklypas 108x124; prašoma kaina tik $12.500.
RUNNYMEDE—BLOOR, apie $6.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras namas, garažas su plačiu įvažiavimu, naujas šildymas.
ROYAL YORK—BLOOR $8.000 ar mažiau įmokėti, atskiras 5 kambarių vienaaugštis, garažas su privačiu įvažiavimu, netoli Bloor.
INDIAN RD.—BLOOR, $8.000 įmokėti, atskiras 8 kambarių namas, modernios virtuvės, kvadratinis planas, garažas.
RATHBURN—KIPLING, $8.000 įmokėti, puikus 7 kambarių vos keleto metų senumo vienaaugštis (bungalow), didžiulė virtuvė su moderniai įrengta sienoje kepimo-virimo plyta bei šaldytuvu, garažas su privačiu įvažiavimu, gražus kiemas, greitas užėmimas, neaugšta kaina dėl greito pardavimo.
OAKWOOD—ST. CLAIR, $10.000 įmokėti, rupių plytų 9 kambarių atskiras namas, labai geros statybos, užbaigtas rūsys, mūrinis garažas su labai plačiu privačiu įvažiavimu, reikalingas mažo vidaus remonto; turi būti tuojau parduotas; imsiu kiekvieną panašų pasiūlymą.
JANE—BLOOR, apie $10.000 įmokėti, 8 kambariai per du augštus, garažas su privačiu įvažiavimu, viena atvira skola, rami gatvelė.
PRINCE EDWARD—BLOOR, labai gražus 6 kambarių vienaaugštis (bungalow) daug prausyklų, puikiai užbaigtas rūsys su atviru židiniu, baru, šaldytuvu etc.; visur kilimai, garažas su privačiu įvažiavimu, apšildytas plaukiojimo baseinas, gražus kiemas, Vasaga čia pat!
BABY POINT, 7 kambarių atskiras namas, garažas su privačiu įvažiavimu, užbaigtas rūsys, viena atvira skola.
DUNDAS—BLOOR, 5 butų apartamentas (penkiabutis), 2-jų ir 3-jų miegamųjų, garažai su privačiu įvažiavimu, balkonai, gražus pastatas, viskas išnuomota.
BATHURST—WILSON, 11 butų apartamentas, 2-jų ir 3-jų miegamųjų, apie 10 metų senumo, garažai ir autoaikštė; apie $17.500 metinių pajamų.
PALIKIMAS: 43 akrų ūkis su didžiuliu tvenkiniu, kuris atrodo kaip ežeriukas; per jo vidurį teka upelis. Gražus miškas, puiki kalnuota vieta, tik 30 mylių nuo Toronto. Apie $10.000 įmokėti; lieka viena skola. Nuostabus vaizdas.

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

PR. KERBERIS

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
Darbo tel. RO 7-5454 Namų LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKAME	DUODAME
5% už depozitus	mortgičius iš 7%
5½% už šėrus	asm. paskolas iš 7%

Kapitalas virš trijų milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

AL. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

JANE GATVĖ, $27.900, (bungalow), 5 kambariai, užbaigtas rūsys, 3 kambariai nauji, šildymo sistema, platus įvažiavimas, mūrinis garažas; įmokėti apie $10.000; lieka 7¾% mortgičius.

INDIAN RD., $27.900, atskiras mūro namas, 7 kambariai per 2 augštu (4 kambariai pirmame augšte), elektros apšildymas, 2 virtuvės, 2 prausyklos; įmokėti apie $8.000. Balansui viena skola 8½%.

BERESFORD GATVĖ, $36.000, 7 kambariai, 2 prausyklos, 2 virtuvės, arti Bloor susisiekimo.

JANE — BLOOR, $30.000, 6 kambariai, labai gerame stovyje, apšildymas vandeniu, arti Bloor gatvės, garažas; reikalingas geras įmokėjimas.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTAGE BROKER
PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

$8.000 ĮMOKĖTI, Royal York-Bloor, vienaaugštis (bungalow), arti požeminio, 5 šviesūs dideli kambariai, plytinis, nauja šildymo krosnis, privatus įvažiavimas; turi būti parduotas, nes savininkas nusipirko naują namą.

$5.000 ĮMOKĖTI, 10 akrų gražios žemės arti Bolton, Ont. prie 50 ir 9 kelio apie 35 mylios nuo Toronto; vienas mortgičius balansui.

$20.000 ĮMOKĖTI, Dovercourt-Dundas, šešiabutis, plytinis, atskiras, šiltu vandeniu apšildomas, 1 mortgičius balansui, $9.000 metinių pajamų.

$10.000 ĮMOKĖTI, Annette-Runnymede, atskiras dvibutis (duplex), plytinis, 10 didelių kambarių, šiltu vandeniu apšildomas, garažas, 1 mortgičius balansui, prašoma $36.900.

$3.900 ĮMOKĖTI, Bloor St.-Clarens, pusiau atskiras, 6 švarūs kambariai 2 modernios virtuvės namas pilnai atnaujintas, įvažiavimas.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4, Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų — mortgičių. VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS ALV. (MIELDAŽUKĖ) VISTOSKI

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.
NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ IŠVALYMAS
24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba
DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĘ
Biudžeto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas 5-riems metams ir ilgiau
B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.
Lietuviškai visais šildymo reikalais kreiptis: St. Prakapas tel. RO 7-9088 kiekvienu metu.

APDRAUDA

GYVYBĖS • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • VAGYSČIŲ • VERSLO • PERSONALO IR DAIKTŲ (BONDS) • NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ • MOKSLAPINIGIŲ TAUPYMAS VAIKAMS • MĖNESINĖS INVALILDUMO PAJAMOS IR KT.

LUA NARYS (14 METŲ PATIRTIS)

B. ir V. MASKELIŪNŲ AGENTŪRA

Tel. 251 - 4864; namų tel. 277-0814

A. ČIŽIKAS ALFA RADIO & TV

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus.
Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.
TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANDSDOWNE AVE., TORONTO

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU

BE MUITO DOVANOS:

Įvairios sudėties maisto siuntiniai, su gydymu ir t. t.
automobiliai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, šaldytuvai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos priimtuvai, pianinai, foto aparatai, radijo priimtuvai, transistoriniai radijo aparatai, laikrodžiai, kilimai, baldai, batai (apartamentai), rių prekių specialiose dolerinėse poilsis kurortuose, poilsis kurorte krautuvėse.

Maisto siuntinių svoris neribotas.
Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkus aprašymas ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės.
Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairius daiktus.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašom savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1 - 3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALŪZA

LIETUVIAI STALIAI maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis.

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. STRIAUPIS

Res. tel. LE 6-5363

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi
STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.
532 - 7733

1613 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! FRANK PETIT, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

Vyrų ir jaunimo moderniška DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

A&B TAILORS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)

531-1432 Sav. A. B. Beresnevičius

780 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Naujai atidaryta lietuviška sporto reikmenų krautuvė
RONCESVALLES SPORT STORE
SAV. J. ŠA-RŪNAS ir J. DAMBRAUSKAS

295 RONCESVALLES AVE., TEL. 536-1373

Mažo kalibro ir medžioklinai šautuvai, šoviniai, žvejojimo reikmenys, teniso raketės, įvairūs sviediniai ir kiti sporto reikmenys.

Vienintelė lietuviška Toronte PARKDALE B-A SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W., (prie Gladstone). Tel. 535-9468
Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t. t. Automobilių vilkikas (towing). Autovežimių taisymas, elektrinis (Alen Scop) patikrinimas.
Po darbo valandų skambanti tel. RO 6-8503.
Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (Rugs. 1—5) atidaryta visą parą — 24 valandas.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro. Lic. PH. 136 Tel. LE. 2-5191

A.P. GARAGE

60 HOWARD PARK AVE

LE. 5-9130

Atlieka sąžiningai visus mechaniškus automobilių pataisymus. Patepimus ir alyvos keitimus.

Prieš pirkdami vartotus automobilius atvežkite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.

Sav. ANTANAS PASKEVICIUS

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS, BALDAI ir kt.
Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4 - 1403
30 Dewson St., Toronto, Ont.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

Dundas Auto Body
Max Kane Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas.
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.,
tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

SKAITYTOJAI PASISAKO

BIJOME AR NEDRĮSTAME MELSTIS?

Neseniai teko būti tautiečių būrely, kur buvo kalbamasi apie mūsų bažnyčias ir maldas. Būdami visi katalikai ir lietuviai, visai atvirai kritikavome savo pačių elgesį bažnyčioje. Dalis ten buvusių (augę Lenkijoje), tvirtino, kad ten buvo kitaip. Visi pripažinome, kad mums bažnyčia, bent sekmadienio pamaldos, nepamainomas ir lengviausiai prieinamas dvasinis savaitinis atsinaujinimas. Bet sunku pripažinti, kad bažnyčioje išsėdėję valandą ar pusantros ant kieto suolo, gauname tiek dvasinio pasitenkinimo, kiek tikimės. Ar mus apsupa ta lauktoji mistiška nuotaika, kurią tikimės ir namie likusiems parnešti? Palyginę savo meldimosi būdą su kitų tautų, jaučiamės labai menki. Kam teko būti JAV lietuvių bažnyčiose, pastebėjo, kad ten meldžiamasi lygiai taip kaip Kanadoje: tyliai, puse lūpų, beveik be giesmių. Tik koks trečdalis bažnyčios dalyvių garsiau meldžiasi, ir tai girdimai kalba tik "Viešp. maldą", o kita dalis murma sau panosėje arba dar blogiau — visai tyli, lyg kad nemokėtų paskaityti iš turimos maldų knygelės.

Reikia pripažinti, kad sumoderninus pamaldas, jau daug aktyviau maldininkai dalyvauja pamaldose. Anksčiau buvo dar tyliau. Tada juk lotyniškai laikomose pamaldose tik kunigas ir choras pasimelsdavo už visus. O mes, kurie pamaldesni, sukome rožinį arba skaičiuodavome gėles ant kaimynės skrybėlaitės.

Nesakyčiau, kad bažnyčioje choras visai nereikalingas, bet ir kiti žmonės turi jaustis pilnais pamaldų dalyviais. Jei choro nebūtų, priprastume patys giedoti, o choras paįvairintų tik švenčių iškilmes.

Keista, kad dažnai bažnyčia bemaž pilna žmonių, o balso beveik nesigirdi. Giedoti gal nevisi gali, bet kad ir nekalba. Tikrai nemalonu prieš savo vaikus ir svetimtaučius, jei koks užklysta.

Kartą netikėtai atsilankė italė į mūsų bažnyčią. Po Sumos ji pasiteiravo, kodėl tiek mažai balsų atsakinėja Mišias ir tie patys taip patyliai. Paaiškinau, kad lietuviai yra labai giliai susikaupę bažnyčioje ir meldžiasi kiekvienas savo "sielos malda". Ir kaip kitaip paaiškinti? Pas itatus kunigas pats gieda ir ragina žmones. Teko būti anglų, italų ir net lenkų pamaldose. Tenai tikrai jauti, kad esi ne stebėtojas, bet tikras pamaldų dalyvis.

Nenuostabu, kad mūsų jaunimas vengia bažnyčios: jie tokias pamaldas mielai stebėtų per televiziją, kur nors patogiai atsisėdę, nes mūsų bažnyčiose vistiek tik stebėtojo rolėje esi.

Tik vienos pasigėrėtinos pamaldos liko daugelio mūsų atmintyje — tai anais metais pasaulio lietuvių kongreso metu buvusios įspūdingos Mišios Šv. Mykolo katedroje. Tada giedojo visa bažnyčia. Kiek žinau, chorų nariai buvo išsimėtę grupėmis po visą bažnyčią ir taip išjudino giesmei nebylius lietuvius. O per pastarąjį Vasario 16 jubilėjų jau nieko panašaus nebuvo. Tik dalyvių kiekybe galėjome pasidžiaugti.

Alijošiūtė

NESUGYVENIMAS

Mokėjimas gražiai sugyventi privačiame gyvenime ir visuomeninėje veikloje yra idealas. Lietuviai gražiu sugyvenimu negali džiaugtis. Daug gražių darbų lietuvybei yra nuveikta išeivijoj, bet galėjo dar daugiau būti padaryta. Užplanuojama milžiniški darbai, pradedama sėkmingai dirbti, bet staiga viskas sustoja, aptyla. Kas per priežastis? Du geri veikėjai susidūrė, susipyko, vienas kitam nenusileidžia. Taip gimsta dvi šalininkų grupės. Privačios namų šnektos išsilieja į laikraščius. Vieni kitiems įrodinėja savo teisybę. Bendras darbas kenčia, stovi vietoje arba vykdomas nebe su tuo entuziazmu ir pasisekimu, koks buvo pradžioje.

J. Vaidlonis

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS SULAITIS

DR. ARVYDAS KLIORĖ, kurio tėvai gyvena Cicero liet. kolonijoje, o jis pats dirba "Jet Propulsion Laboratory" Kalifornijoje, vis garsėja mokslo pasaulyje. Šis jaunas mokslininkas kartu su savo kolega Dan Cain naujame mokslo žurnalo "Journal of Atmospheric Sciences" numeryje paskelbė dėmesio vertą rašinį, kuris plačiai buvo atžymėtas populiariame "Time" savaitraštyje (rugpjūčio 30 d. laidoje). Čia rašoma, jog dr. Kliorė ir jo kolega nesutinka su sovietų mokslininkų tvirtinimais apie Veneros temperatūrą ir atmosferos spaudimą. Pagal sovietų tyrinėjimus, Veneros temperatūra yra 520° F., o atmosferos spaudimas 15 iki 22 kartų didesnis, negu žemės. Tuo tarpu pagal mūsiškių apskaičiavimus, Veneros temperatūra turėtų būti arti 900° F., o atmosferos spaudimas 75-100 kartų didesnis, negu žemės. Dr. Kliorė ir jo kolega tuos tvirtinimus paremia tyrinėjimų duomenimis, patirtais iš amerikiečių satelito "Mariner", kuris buvo siųstas Veneros atmosferai tirti. Dr. Kliorė kaip tik priėmė šio satelito siųstus duomenis iš erdvės. — Tame pačiame "Time" žurnalo numeryje yra rašoma ir apie filmą "Zita", kurioje pagrindinį vaidmenį atlieka Kanados lietuvaitė Joana Shimkus. Idėta ir šios artistės nuotrauka kartu su kitu aktoriumi.

• • •

AMERIKIEČIŲ SPAUDOJE dažnai galima užtikti žinių ir apie kitus žymius lietuvius ar lietuvių kilmės asmenis, kurie turi ryšių su Čikaga. "Chicago American" dienraštis neseniai rašė apie lietuvaitę Jieva Paulekiūtę-Rockefeller, kuri ištekėjusi už už milijonieriaus Winthropo Rockefellerio (dabartinio Arkansas valstijos gubernatoriaus), tapo pasaulinio garso moterimi. Jos vedybos neilgai truko ir ji, atsiskirdama, iš vyro gavo 5,5 milijono dolerių sūnui auginti. Dabartiniu metu Jieva gyvena gana prabangiai: žiemas praleidžia Niujorke, o vasaras Paryžiuje. Jos paskutinis viešasis pasirodymas lietuvių tarpe buvo per pasaulinę parodą Niujorke, kur ji buvo pristatyta Lietuvių Dienos programoje "Singer Bowl" stadijone. Ten ji buvo atvykusi kartu su savo sūnumi. Šiaip ji lietuvių rateliuose yra kaip ir nematoma.

Plačiai Amerikoje yra žinomas multimilijonierius plk. Henry Crown, kurio žydų tautybės tėvai yra kilę iš Lietuvos. Šis vyras, kurio vienas pirmųjų darbų buvo Bridgeporto lietuvių kolonijoje arklių traukiamu vežimu smėlio išvežiojimas, neseniai vadovavo Culvert Stockton kolegijos pamatų prakasimui.

• • •

ČIKAGOS LIETUVIAI, kurie seka savo futbolo komandos — "Lituanikos" pasirodymus vietinėse pirmenybėse, negali džiaugtis. Komanda "laimi" pralaimėjimus vieną po kito. Sugrįžusi iš viešnagės Niujorke, kur įveikė tenykščių lietuvių komandą 4:2, sekantį sekmadienį rungtyniavo prieš "Youths" vienuolikę ir turėjo nusileisti 1:4. Rugsėjo 15 d. rungėsi su meksikiečių "Atlas" vienuolike ir jai pralaimėjo 0:1. Paskutinėse rungtynėse varžovas nebuvo labai stiprus, tačiau trūko šiek tiek laimės. Pirmame kėlinyje "Lituanika" ilgą laiką žaidė prie meksikiečių vartų, tačiau negalėjo savo pastangų vainikuoti įvarčiu. Dabar "Lituanika" turi pasistengti, kad neliktų paskutinėje vietoje. Tuo atveju turėtų pereiti į žemesnę diviziją. Šiuo metu ji žaidžia I-je divizijoje (antroji savo pajėgumu; iš viso yra 4 divizijos).

Čikagoje taip pat aktyvūs šachmatininkai. Neseniai atvirose Illinois valstijos pirmenybėse Povilas Tautvaišas dalinosi pirmąją vietą su kitais šešiais šachmatininkais 6:1 pasekme. Iš viso čia buvo 164 dalyviai. A. Jasaitis, K. Jankauskas ir K. Ramas pirmenybėse surinko 5 taškus. Vl. Karpuška, Čikagos šachmatininkų vadovas, žaidė JAV atvirose pirmenybėse, kur surinko 5 taškus. Jis buvo vienintelis lietuvis šiose pirmenybėse.

• • •

GEDIMINAS GALVA buvo pagrindiniu kalbėtoju Tautos šventės minėjime Cicero Šv. Antano parapijos salėje. Apie 100 tautiečių rugsėjo 14 d. vakare klausėsi G. Galvos minčių apie garbingą lietuvių tautos praeitį, nusilpimo laikotarpį, nepriklausomybės atstatymą. Kalbėdamas apie dabartines dienas, prelegentas nušvietė svarbiausias šių dienų lietuvių pareigas. Esą nereikėtų pamiršti vieno esminių dalykų — tautos išlikimo Lietuvoje ir išeivijoje. Taip pat prelegentas kvietė ginti Lietuvos etnografines žemes. Kovą dėl politinės Lietuvos valstybės atstatymo prelegentas įrikiavo tik trečion eilėn. "Mes iš prosenelių paveldėjome ne tik gražią kalbą, bet ir garbę būti lietuviais bei padėti pajungtai tautai". "Turime likti lietuviais ir nebūti traša svetimam kraštui."

Minėjime taip pat žodį tarė Lietuvių Fondo ižd. A. Rėklaitis, kuris pasidžiaugė, jog šio fondo kapitalas jau artėja prie pusės milijono dolerių. Jis kvietė, kad daugiau lietuvių jungtųsi į Fondo eiles ir pasiektų užsimotą milijoną. Finansų reikalais kalbėjo ir JAV LB c. v. pirm. Bronius Nainys, prašydamas aukų Jungtiniam Finansų Komitetui, kuris yra surinkęs tik penktadalį numatytos $100.000 sumos.

Meninėje programos dalyje susirinkusius pradžiugino šeštadieninės mokyklos choras, vadovaujamas mokyt. Juozo Kreivėno. Choras sudainavo 4 dainas, surištas su herojiškais lietuvių žygiais. Buvo išpildyta "Daina apie Darių-Girėną" (muz. Vikt. Kuprevičiaus), "Lietuvos kareivių daina" (St. Šimkaus), "Partizano mirtis" (Fausto Strolios) ir "Žalgirio mūšis" (J. Tallat-Kelpšos). Pirmoji ir paskutinioji daina buvo labai retos bei pasižymėjo savo melodingumu.

Gana gerą Tautos šventės minėjimo programą pranešinėjo 3 jaunieji: Julija Sakalauskaitė, Nijolė Pračkailaitė ir Vladas Žukauskas.

• • •

CICERO IR ČIKAGOS LIETUVIAI galėjo grožėtis filatelijos ir numizmatikos paroda, kuri rugsėjo 14-15 dienomis įvyko Cicero Šv. Antano par. salėje. Čia savo rinkinius buvo išstatę 13 jaunųjų filatelistų, o jiems talkino ir 3 suaugusieji. Numizmatikai čia atstovavo šios srities bene žymiausias asmuo išeivijoje — Bronius Kviklys. — Jaunųjų filatelistų rinkinius premijavo Čikagos filatelistų draugijos "Lietuva" nariai — Ignas Sakalas, Vincas Urbonas ir Eugenijus Petrauskas. Pagrindinė premija paskirta Raimundui Lapui. Toliau eilės tvarka kitas 6 premijas gavo: Petras Kisielius, Arūnas Vabalaitis, Rimas Navickas, Vytautas Vaitkevičius, Rita Baužytė, Rimas Baužys. — Daugumas jaunųjų pašto ženklų rinkėjų buvo išstatę Lietuvos pašto ženklų rinkinius, liečiančius tam tikrus asmenis ar istorinius laikotarpius. Tokiu būdu jaunieji, rinkdami pašto ženklus, turėjo progą neblogai susipažinti ir su Lietuvos istorija. Cicero jaunuosius filatelistus yra subūrę šios srities specialistai — Čikagos lietuvių filatelistų draugijos "Lietuva" nariai — J. Kreivėnas ir P. Baužys, kurie su LB Cicero apyl. valdybos talka ir suorganizavo šią parodą. Nusižiūrėję į ciceriečius, jaunuosius lietuvius filatelistus dabar žada organizuoti ir čikagiečiai.

SPORTAS

(Atkelta iš 8-to psl.)

Detroite įvykstančių Š. Amerikos pirmenybių Aušros atviras golfo turnyras nukeliamas į spalio 19 d.

Loterija. Paskutinių trejų metų Aušros klubo pagrindinės pajamos buvo gaunamos iš platinamų Toronto arkivyskupijos Kat. Vyrų Dr-jos loterijos bilietų. Šiemet yra irgi $3,000 I premija, $500 II pr. ir 5 premijos po $100. Laimingo bilieto pardavėjas gauna $250. Klubui ir platintojams nuo kiekvieno dolerio lieka 60 ct. Loterijos bilietai pradedami platinti jau šią savaitę ir visi klubo nariai bei jaunimo bičiuliai maloniai prašomi išplatinti nors po 1 knygutę. Loterijos knygučių galima gauti Prisikėlimo parapijos raštinėje ir pas klubo valdybos narius.

Rugsėjo 14-15 d. Toronte įvykusiose Š. Amerikos baltiečių plaukimo ir lengvosios atletikos (II d.) pirmenybėse nugalėtojais liko: lengvojoj atletikoj — latviai, išsikovoję 25 I v. (lietuviai — 9 I v., estai — 6 I v.); plaukime moterų ir mergaičių klasėse visas pirmas vietas, išskyrus 100 m. krūtine, išsikovojo lietuvaitės. Lengv. atletikoje lietuviams I v. iškovojo: V. Juzėnas (Aušra) 3000 m., 400 m. 53.7 sek. (nauj. rek.), 800 m. 2:02.2 min., 1500 m. 4:17.5 min. (nauj. rek.); M. Misevičius (A) šokime į tolį 5.86 m., jieties metime 44.50 m.; R. Petronytė (A) šokime į aukštį 1.42,5 m.; R. Jokūbaitytė (Žaibas) 400 m. 1:05.2 min.; Sabaliauskas (Žaibas) 1500 m. ėjime. Plaukime lietuvaitėms atstovavo: G. Kerniūtė (Vytis), A. Kučinskaitė, Jane ir Monika Glanertaitės, J. Jeffrey (Juzikytė), Dana, Regina Peggy ir Birutė Sultkevičiūtė (visos Aušros).

ŠYPSENOS

Lažybos

Du amerikiečiai finansininkai John ir Peter diskutavo apie Sovietų Sąjungą.

— Aš manau, kad komunistai nėra tokie blogi, — sako John. — Galėčiau nuvykti Sovietų Sąjungon be jokių sunkumų.

— Aš galiu lažintis, kad tikriausiai būtum apkaltintas šnipinėjimu, — atsakė Peter. Lažinkimės iš 100.000 dolerių.

Vyrai susilažino, padėjo pinigus į nedegamą spintą, paliko juos klubo pirmininko globai, ir netrukus John išplaukė Sovietų Sąjungon laivu. Po poros dienų du rusai sargybiniai įsiveržė į turisto kambarį ir nuvedė jį pas laivo kapitoną.

— Ko jūs norit iš manęs? — ėmė šaukti John. — Užsimokėjau kelionę, esu Amerikos pilietis ir nieko nepadariau!

— Jūs gavote telegramą iš savo draugo, — pasakė kapitonas. — Paskaitykite!

Finansininkas paėmė telegramą, kuri buvo siųsta iš 100.000 dol. susilažinusio draugo, ir perskaitė:

— Jeigu negalėsite nugalabyti Kosygino, tai bandykit Brežnevą.

Dėkingumas

Vyras, sutikęs vairavimo instruktorių, šiltai spaudžia jam ranką ir sako:

— Dėkingas esu jums už tai, kad mano žmona neišlaikė vairavimo egzaminų.

Parinko Pr. Al.

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE St., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 670 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036.
Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

DR. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ
DR. D. ANDRIULIONYTĖ
DANTŲ GYDYTOJOS
1796 Bloor St. W. (prie Keele)
Pirm., antr. ir penkt.: 9.30-5 v.p.p.
Antr. ir ketvirt.: 12.00 — 8 v.v.
Pagal susitarimą.
Tel. 766 - 1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
184 ELLIS AVE.
(prie Queensway)
Tel. 762-1009.
Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE 4 - 4451
DR. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR ST. W., Toronto
(Į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOŠICKIS
dantų gydytojas
794 BATHURST ST.
(kampas Bloor & Bathurst)
Tel. 534-3370
Priima pacientus iš anksto susitarus

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektra vaymas. Sutaisau iširusius gaius ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE. 3-4912.

NOTARAS
A. LIŪDŽIUS, B.L.
Bendradarbis V. S. MASTIS, LL. D.
Namų, ūkių ir betkurio verslo pirkimo—pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.
468 Roncesvalles Avenue - Toronto.
Margio vaistinės namų II augštas.
(Įėjimas iš Howard Park Avenue)
Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1
Antradieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v.
v.p.p. išskyrus treciadien. ir sekmadienius.
Įstaigos tel. LE 7-1708;
Namų — CR 9-6166

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2 - 5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.

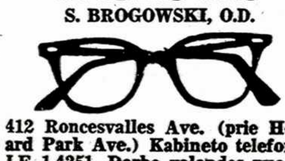

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 College St. Toronto
Tel. 921 - 3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kt. reikalus be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

FRANK BARAUSKAS
INSURANCE AND REAL ESTATE
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONT.
231-2661 231-6226

draudimai
NAMŲ, AUTOMOBILIŲ KOMERCINIŲ IR KITŲ
draudimo įstaiga
AL DUDA
ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIŲ IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS
769 - 4612
769 - 4131

TORONTO

Šv. Jono Kr. par. žinios

— **KLB** krašto tarybos suvažiavimą telydi vieningumo dvasia ir darbo sėkmė. Linkėjimai: veteranams bendruomenininkams nepavargti, o jauniesiems lietuviams įsijungti į bendruomeninį darbą.

— Iškilmingai praėjo "Šatrijos" ir "Rambyno" skautų tuntų bendros pamaldos ryšiumi su skautiškosios veiklos sezono pradžia.

— Jaunimo choras renkasi 10 val. pamaldoms prie vargonų. Kviečiami visi pernai giedoję choristai ir nauji, pradedant nuo 7 m. amžiaus.

— Parapijos choras po vasaros atostogų praėjusį sekmadienį vėl pradėjo giedoti bažnyčioje 11 val. pamaldų metu. Kviečiame naujus choristus įsijungti į giedojimą.

— Gimnazistinio amžiaus mergaičių būrelis, vadovaujamas seselės Ignės, savo pokalbius pradės artimoje ateityje. Tikybos pamokos vaikams, besirengiantiems pirm. Komunijai, prasidės spalio 20.

— Iš par. bažnyčios palaidotas a.a. Pranas Jakimavičius. Velionies laidotuvėmis rūpinosi jo testamento vykdytojas Jonas Gedvila.

— Šią savaitę lankoma: Wright, Fern, Lynd, Roncesvalles ir Westminster.

— Nuo praėjusios sekmadienio pradėtos 12 val. pamaldos.

— Šį šeštadienį 8 v.r. pamaldos už a.a. Joną Paliulį; sekmadienį 11 val. metinės už a.a. Celiną Ščepanavičienę, ir 12 v. už a.a. L. Čiuplinską.

Ligoniai. Šv. Juozapo ligoninėje gydosi: A. Daukša, J. Juodis, p. Butrimienė, p. Liubinskienė, V. Steponaitienė; Women's College — M. Borstienė; General ligoninėje — J. Valatka, p. Marcinėnas, p. Užemeckaitė-Yonge; Mount Sinai ligoninėje — J. Baltakys.

SVEČIAI REDAKCIJOJ. Grįždami iš PLB seimo Niujorke Toronte buvo sustoję iš toli atvykę svečiai — **kun. J. Petrošius** iš Prancūzijos ir **P. Gudelevičius** iš Argentinos. Pirmasis yra Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas ir katalikų misijos direktorius. Antrasis yra dvisavaitraščio "Laiko" administratorius, visuomenės veikėjas ir marijonų vienuolijos narys. — Iš tolimos Kanados šiaurės atostogų proga lankėsi **Jonas Rutkys - Rutkauskas** su žmona **Zuzana** (buvusia Pajaujyte). Jiedu gyvena Matagami, P. Q., miestelyje, kur baigiasi civilizacija ir prasideda žmogaus rankų dar nepaliesti plotai. Paštas ten pristatomas lėktuvais. "TŽ" jie ten gauna daugiausia ketvirtadieniais arba penktadieniais. Anksčiau J. Rutkys dirbo Norandos kasyklose, bet kai gavo geresnį bendrovės pasiūlymą, persikėlė toliau į šiaurę.

Dail. J. Račkaus darbų paroda atidaryta rugsėjo 9 d. Otavos Lofthouse Galleries patalpoje, 223 McLeod St. Ją galima aplankyti iki rugsėjo 29 d. To paties dailininko kūriniai išstatyti Montrealio parodos Belgijos paviljone. Dail. J. Račkus praėjusį pavasarį grįžo iš kelionės po Europą; vasaros metu dėstė Kanados valstybinėje galerijoje Otavoje. Šiuo metu, šalia kitų įsipareigojimų, jis dirba Toronto universiteto architektūros skyriuje kaip "artist in residence".

Prisikėlimo par. žinios

— Mišios: ketvirtad., 8 v. — už a.a. M. Matulionytę-Krivickienę, užpr. Pr. Kupčiūno kaip užuojauta artimiesiems; penktad., 7.30 v. — už a.a. M. Vaserienę, užpr. 42 Lindsey Ave. gyvenančių bičiulių; 8 v. — už a.a. J. Kupčiūną, užpr. V. Micevičiaus iš Los Angeles kaip užuojauta broliui Pranui; šeštad., 7 v. — už a.a. Danielių ir 8 v. — už a.a. Florijoną Vaičiūnus, užpr. p. Vaičiūnienės; šį sekmad., 9 v. — už a.a. Salomėją, užpr. p. Gvaldienės; 10 v. — už a.a. J. Dubininką, užpr. artimųjų; 12.15 v. — tretininkų int.

— Pr. sekmad. pradėtos Mišios bažnyčioje 12.15 v.

— Suaugusių choro repeticija — ketvirtad., 7.30 v.v.; studenčių — trečiad., 7 v.v., studentų mišrus — sekmad., 12 v.; vaikų — penktad., 6.30 v.v.

— Tretininkų mėn. susirinkimas, profesija, jubiliačių palaiminimas ir kongr. kavutė — šį sekmad. po 12.15 v. Mišių parodų salėje.

— Lituanistinis seminaras — šį penktad., 7 v.v. studentų patalpoje. Baigę šeštadieninę mokyklą labai kviečiami dalyvauti.

— Šį trečiadienį Prisikėlimo patalpose vyksta Kanados Kunigų Vienybės suvažiavimas. Sveikinimai ir gražios darbuotės linkėjimai.

— Šeimų lankymas pradedamas po vienuolyno rekolekcijų — spalio vidury.

— Biblioteka ir spaudos kioskas pradėjo darbą. Prašom pakeisti prieš vasaros atostogas paimtas knygas.

— Kviečiame Toronto ir kt. vietovių moteris bei merginas susidomėti spalio 4-5 d.d. ruošiamomis uždaromis savaitgalio rekolekcijomis. Vietų dar yra. Prašom pranešti sk. pirm. A. Kuolienei RO 9-7051 arba par. raštinėn LE 3-0621.

— Pirmosios Komunijos ir katechizacijos pamokos prasidės spalio 20 d. Religijos pamokos gimnazistams — antroje spalio mėn. pusėje. Pamokų dėstyme talkins parapijos tarybos kviesti gimnazistai ir studentai.

— Prisikėlimo par. patalpose kultūriniai parengimai iki N. Metų: Kunigų Vienybės suvažiavimas — rugsėjo 25, KLB krašto tarybos suvažiavimas — rugsėjo 28, jaunųjų dailininkų Astrausko, Gatavecko ir kt. meno paroda — spalio 5; Vekterytės, Stonkaus ir kt — gruodžio 14; akademikų paskaitos — spalio 5, 18, lapkr. 8, lapkr. 16, gruodžio 7; Liet. Enciklopedijos literatūros vakaras — spalio 6; "Šatrijos" tunto suvažiavimas — spalio 26; pasaulinė lietuvių, latvių ir estų filatelistų-numizmatikų paroda — lapkr. 2; Toronto šaulių kuopos paroda — lapkr. 24; Prisik. par. kultūrinė popietė — gruodžio 1; vaidinimas "Mindaugo mirtis" — gruodžio 8. Be to, numatyta visa eilė pasilinksminimų su programomis jaunimui ir suaugusiems, sporto žaidynių, Katal. Moterų ir Katal. Vyrų dr-jų ir kt. organizacijų susirinkimų su paskaitomis-diskusijomis.

Bronė Palilionienė iš Kingstono ir **Lilė Zabulionienė** iš Londono, Ont., išvyksta atostogų Europon. Ta proga aplankys ir Vilnių.

"TĖVYNĖS PRISIMINIMŲ"
radijo programos girdimos du kartus per savaitę —
Šeštadienį: 3.30 — 4.30 v.p.p. banga 1250, stotis CHWO, Oakville, Ont., Kanada;
Sekmadienį: 2 — 2.30 v.p.p. banga 1270, stotis WHLD, Niagara Falls, N.Y., USA.
Programos ved.—J. R. Simanavičius, 175 Parkside Dr., Toronto 3, Ont. LE 4-1274

MOGAMBO KVINTETAS
ORKESTRAS
ĮVAIRIEMS
PARENGIMAMS
Tel. 741-3164

Orkestras mažiems parengimams prieinama kaina. Skambinti A. Zaremba 767-7084.

DUNDAS — RONCESVALLES rajone išnuomojamas vienam asmeniui kambarys. Gali būti ir studentas. Tel. LE 6-0690.

GERIAUSIA MĖSA
ir
SKANUMYNAI
Pirkite moderniausiose, geriausios kokybės, europinio stiliaus, Š. Amerikos mėsos ir skanumynų krautuvėse
AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS KRAUTUVĖSE
tip-top MEATS
delicatessen
1727 Bloor St. West (High Park). Tel. RO 6-4982
Yorkdale Shopping Centre 783-8866

BARONESSA
BEAUTY SALON
2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252
(kampas Bloor-Durie gatvių). Sav. Alytė Kerberienė

KVIEČIAME
VYČIO 20-TIS
į sukaktuvinį balių
š. m. spalio 5 d. SEAWAY TOWERS viešbutyje
(1200 Lake Shore Blvd. W. Toronto, Ont.), Confederation Ballroom.
Bufetas — 6.30 val. vakaro Vakarienė — 7.30 val. vakaro Šokiams groja D'Amico orkestras
Stalai užsakomi iš anksto pas J. Uogintą, tel. 763-3038 L.S.K. "VYTIS"

KETURI DIDIEJI ATVYKSTA Į TORONTĄ
1968 M. SPALIO 6 D., 6.30 VAL. VAK., PRISIKĖLIMO PARAPIJOS SALĖJE ĮVYKS
literatūros vakaras
Dalyvauja žymiausieji mūsų poetai ir rašytojai:
PULGIS ANDRIUŠIS iš Australijos
BERNARDAS BRAZDŽIONIS iš Los An geles
ANTANAS GUSTAITIS ir STASYS SANTVARAS iš Bostono
Programoje — naujausi jų kūriniai, perteikiami klausytojams pačių autorių.
Įėjimas 3 dol., studentams ir moksleiviams — 2 dol.
KVIEČIAME VISUS ŠIOJE NEPAPRASTOJE IR RETAI PASITAIKANČIOJE ŠVENTĖJE DALYVAUTI.
L. E. Leidykla

KRAŠTO VALDYBOS PRANEŠIMAS

Lankėsi BALFo sekretorius

Toronte lankėsi BALFo sekretorius A. Dzirvonas. Ta proga buvo susirinkusios Toronto lietuvių šalpos organizacijų vadovybės ir kartu aptarė šalpos darbo derinimo bei tarpusavio informacijos reikalus. Buvo iškeltas klausimas padidinti šalpą į Lietuvą ir Sibirą. Sutarta spalio-lapkričio mėnesį padaryti JAV-se ir Kanadoje bendrą rinkliavą minėtam tikslui. Jaukiame pasikalbėjime dalyvavo ir KLB pirm. A. Rinkūnas, KLB Šalpos Fondo pirm. O. Indrelienė, Moterų Šalpos Grupės "Daina", Prisikėlimo parapijos, Šv. Jono Kr. parapijos katalikių moterų, evangelikių moterų vadovės bei bendradarbiai-ės.

Krašto tarybos suvažiavimas

Primenama, kad šį savaitgalį Prisikėlimo par. muzikos studijoje įvyksta naujosios KLB krašto tarybos pirmoji sesija, kurioj, tarp kitko, bus renkama ir nauja krašto valdyba. Posėdžiai pradedami šeštadienį, rugsėjo 28 d., 10 val. ryto ir yra atviri — visi kviečiami dalyvauti.

A. Rinkūnas, KLB pirmininkas, pereitą savaitgalį buvo išvykęs į Klevelandą dalyvauti pirmame naujai išrinktosios Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos posėdyje. Jis yra PLB valdybos narys švietimo reikalams ir švietimo valdybos pirmininkas.

Lituanistiniai kursai po vasaros atostogų prasideda šį penktadienį, 7 v.v., Prisikėlimo par. studentų būstinėje. Kursų tikslas: sudaryti sąlygas baigusiems lituanistinės mokyklos 10-jį skyrių daryti tolimesnę pažangą lietuviškoj dainoj, dailiajame žodyje ir paruošti naujų mokytojų lietuvių mokyklom. Mokyklos taryba kviečia visus jaunuolius-les penktadienio vakare gausiai susirinkti į kursus.

Šv. Jono Kr. par katalikių moterų draugija šį sekmadienį, rugsėjo 29 d., tuoj po 11 v. pamaldų, salėje virš "T. Žiburių" šaukia susirinkimą. Šalia įvairių reikalų, numatytas pašnekesys aktualia tema. Jame dalyvaus ir kun. Pr. Gaida. Valdyba kviečia visas nares ir viešnias dalyvauti.

"Dainos" susirinkimas — šį sekmadienį, rugsėjo 29 d., 3 v. p.p., pas valdybos narę J. Kulikauskienę, 32 Statler Ave., tel. BE 3-9692. Visos narės ir suinteresuotas šalpa lietuvaitės maloniai kviečiamos atsilankyti.

M. F. Y-nė

Keturi žymiausieji mūsų poetai ir rašytojai — Pulgis Andriušis iš Australijos, Bernardas Brazdžionis, Antanas Gustaitis ir Stasys Santvaras iš JAV, 1968 m. spalio 6 d., 6.30 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje dalyvaus literatūros vakare. Bilietai gaunami iš anksto Prisikėlimo ir Šv. Jono Kr. parapijų knygynuose, "Paramos" bei Prisikėlimo parapijos bankeliuose. Kaina — $3; studentams ir moksleiviams — $2. Vakarą rengia Lietuvių Enciklopedijos Leidykla.

"Varpas" ir "Verslas" lapkričio 9 d. Prisikėlimo salėje rengia rudens balių. Programa: choras, orkestras su choru ir solistais, pora sutartinių, senosios lietuvių muzikos pavyzdžių. Jaunimas tai mėgsta ir vadina modernia muzika. Po to — šokiai. Bilietai — $2.50, studentams — $1.50; gaunami pas choristus. Prašome įsigyti bilietus iš anksto. Svečiams pageidaujant, rezervuosime staliukus. **Valdyba**

Atitaisymas. "TŽ" 37 nr. svečių tarpe atspausta pavardė Sendžiai iš Sault St. Marie. Turėjo būti Sendžikai.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems, mane lankiusiems ligoninėje. Ypač dėkinga esu dr. M. Baidai už padarytą operaciją bei gerą priežiūrą ligoninėje ir dr. J. Yčui, rekomendavusiam gerą chirurgą. Taip pat dėkoju savo broliui su šeima, U. Žilinskienei, p. Dauniams, gail. seseriai p-lei Zarembaitei už rūpestingą priežiūrą. Dėkinga širdimi prisimenu visus, atnešusius gėlių bei dovanų.

Visiems dėkinga —

M. Jasionytė

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

Tradicinė Kanados Lietuvių Diena, kuri kasmet buvo rengiama Darbo šventės savaitgalyje, šiais metais turėjo būti nukelta į vėlesnę datą dėl PLB seimo, kuris įvyko Niujorke rugsėjo pradžioje: Toronto apylinkės valdybos nutarimu, Kanados Lietuvių Diena įvyks spalio 26 ir 27 dienomis Toronte. Paruošiamieji darbai jau atlikti ir numatyta ši programa: spalio 26, šeštadienį, 2 v.p.p. simpoziumas tema "Kaip sustabdyti Lietuvos rusinimą?"; vakare — didysis balius Club Kingsway salėje. Meninę baliaus dalį atliks garsusis Klevelando ansamblis "Grandinėlė", vadovaujamas L. Sagio. Sekmadienį, spalio 27, pamaldos visose trijose lietuvių bažnyčiose. Apylinkės valdyba kviečia sekti tolimesnius pranešimus spaudoje.

Šeštadieninės mokyklos taryba savo pirmajame posėdyje pasidžiaugė gausiu mokytojų įsijungimu, o taip pat dideliu mokinių skaičiumi, nors, pagal praėjusių metų mokinių sąrašus, mokinių galėtų būti dar žymiai daugiau. Prie mokyklos įsteigtas vadinamas šeštadieninis vaikų darželis, kuris paruoš mokinius pirmajam skyriui. Jei būtų tokio amžiaus vaikų, nelankančių liet. darželio pas lietuvaites seseles, tėvai galėtų atvežti juos šeštadieniais į liet. mokyklą, kur vienas iš mokytojų mokyklos valandas praleistų su 4-6 metų mokinukais. Juos galima užregistruoti artimiausioje ateityje pas mokyklos vedėją J. Andrulį tel. 239-0863. Tėvų komiteto atstovas pranešė apie mokyklos finansinius reikalus, kurie, nors ir gerokai apkarpius išlaidas, praėjusiais metais sunkiai balansavosi. Tėvų komitetas mokyklos tėvų susirinkime tėvams rekomenduos pakelti mokestį bent $5 nuo šeimos. Tėvų susirinkimas numatytas spalio 20, sekmadienį, po pamaldų Prisikėlimo par. salėje. Mokyklos Kalėdų eglutė įvyks gruodžio 15 d. Mokyklos taryba pareiškė pageidavimą, kad visi baigę mokyklos 10 skyrių toliau lankytų lituanistinius kursus.

PADĖKA

Reiškiu nuoširdžią padėką tiems, kurie mane užjautė dėl mano brolio a. a. Jono mirties Amerikoje: gerb. klebonui kun. Placidui Bariui, OFM, užprašiusiems šv. Mišias, pareiškusiems užuojautą per lietuvišką radijo valandėlę, "Tėviškės Žiburiuose" žodžiu ir laiškais.

Visiems tariu didelį nuoširdų ačiū.

Jūsų visų nuoširdumo niekuomet neužmiršiu. —

Pranas Kupčiūnas

REIKALINGA ŠEIMININKĖ. Vincas Kuliešius, statybos rangovas, gyv. 7141 S. California Ave., Chicago Ill. 60629, tel. PR 8-5434, ieško vidutinio amžiaus moters prižiūrėti namui ir sergančiai žmonai. Jokių gyvulių, nei vaikų nėra. Apsilankymo ar persikėlimo išlaidas, dokumentus aš sutvarkysiu. Prašau suinteresuotas Kanados lietuves atsiliepti.

DOVANŲ SIUNTINIUS į Lietuvą su užtikrintu pristatymu galima siųsti per Baltic Stores Ltd. (Z. Juras) 421 Hackney Rd., London, E. 2, England, SHO 8734 (sklb.).

B. NAUJALIS, turintis sveikatos kliniką 460 Roncesvalles Ave., išklausė vienų metų medicinos teorinį ligonių priežiūros kursą ir dabar paskirtas atlikti keturių mėnesių praktiką Toronto General, Sick Children, Toronto Western ir Riverdale ligoninėse po vieną mėnesį kiekvienoje. Dėl tos priežasties jo sveikatos klinika veiks tik nuo ketvirtos valandos po pietų ir šeštadieniais visą dieną. Kreiptis telefonu LE 3-8008.

City Driving School
Pripažinta Ontario Safety lygos. Baigią šią mokyklą gauna pigesnį auto draudimą. Nemokami nurodymai klasėje ar namuose turintiems laikinus leidimus. Mokiname vairuoti standartinėmis ar automatinėmis mašinomis.
1076 BATHURST ST.
Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

YURIS BUSINESS MACHINES CO.
909 Dundas St. W. Tel. 364-9922
Parduodame - taisome - išnuomojame. Rašomosios mašinėlės su liet. šriftu. Skaičiavimo mašinėlės. Kasos mašinėlės, kalkuliatoriai, preciziniai laikrodžiai.

Fleet Electric Co. Ltd.
ELEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros įrengimo darbus
923-7194. Sav. A. Čeponis

Ronald W. Dabor, pirmininkas
(lietuvis)
CHURCH MOTORS LIMITED
1638 BLOOR ST. WEST, TEL. 534-2371
maloniai kviečia jus apsilankyti ir pamatyti naujus
1969 metų FORDO autovežimius
šį penktadienį ir šeštadienį — rugsėjo 27 ir 28 dieną, nuo 7 v.v. iki 11 v.v.
Užsirašykite į Fordo $500.000 loteriją
Nemokami ledo rituliukai (hockey pucks)
Toronto gražuolė Gaivinantys gėrimai

Maloniai kviečiame visus Montrealio lietuvius dalyvauti
Aušros Vartų parapijos klebono
TĖVO K. PEČKIO, S.J.
ATSISVEIKINIMO VAKARIENĖJE
š. m. rugsėjo 28 d., 7 val. 30 min. vakaro,
parapijos salėje, 1465 De Seve St. Montreal 20, P.Q.
Bilietų kaina: suaugusiems $3.00, vaikams ir moksleiviams $1.50
Aušros Vartų Parapijos Komitetas
N. B. Prašome nesivėlinti — programą pradėsime punktualiai!

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Palaidotas iš par. bažnyčios rugsėjo 19 Pranas Buračas, 64 m. amžiaus. Mirė nuo širdies smūgio Jean Talon ligoninėje.

— Rugsėjo 21 d. mirė Antanas Liepinaitis, 78 m. amžiaus; palaidotas iš parapijos bažnyčios rugsėjo 24 d. Cote des Neiges kapinėse.

— Rugsėjo 14 d. pakrikštyta Jono Zienkos ir Albinos Fyleraitės dukrelė Laura-Jonė-Karolina. Kūmais buvo Viktoras ir Rita Lukošiai.

— S. Cabrini ligoninėj gydosi Juozas Jasiūnas, Jean Talon ligoninėj— p. Dailidienė.

— Į Kunigų Vienybės suvažiavimą Toronte rugsėjo 25 buvo nuvykęs kun. F. Jucevičius.

— Montrealio šv. Kazimiero parapiją aplankė kun. J. Petrošius, kuris gyvena ir aptarnauja lietuvius Paryžiuje, Prancūzijoje.

— Nepamirškite atsilankyti į grybų vakarienę, kuri bus spalio 5 d.

— Montrealį ir šv. Kazimiero parapiją aplankė marijonas brolis Pijus Gudelevičius iš Argentinos.

— Bažnyčios dažymui vajus eina gana sunkiai, daugiau kaip 50 dolerių paaukojo tik du asmenys. Tikimasi, kad vėliau prisidės aukomis daugiau parapijiečių.

— Praėjusio sekmadienio rinkliavoje buvo surinkta $118.96. **K.J.G.**

Aušros Vartų par. žinios

— Sveikiname naująjį AV par. kleboną, kuris atvyko iš P. Amerikos ir linkime jo darbams gausios Augščiausiojo palaimos.

— T. J. Venckus dar kurį laiką pasilieka mūsų tarpe. T. S. Kulbis sugrįžo po pastoracinio darbo iš JAV.

— Šį šeštadienį — klebonų sutiktuvės - išleistuvės AV salėje 7.30 v. v. Parapijos komitetas visus kviečia dalyvauti šioje vakarienėje. Įėjimas suaugusiems $3, moksleiviams $1.50.

— O. Bieliūnaitės sesutei Aldonai Rastenienei Lietuvoje mirus, reiškiame gilią užuojautą.

— Rugsėjo 20 palaidotas Aleksandras Nauckūnas. Motinai, giminėms ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą.

— $10 vajui aukojo: J. Genaitis, L. Jurijonienė. Rinkliava — $328.

— Kun. K. Pečkys, išvykdamas iš Montrealio, nuoširdžiai dėkoja už talką: kunigams — S. Kulbiui, Zarembai, J. Vaišniui, G. Kijauskui, J. Venckui, kun. J. Bobinui, kun. F. Jucevičiui, kun. J. Gaudzei; visom seselėm, mokyklų vadovams, organizacijoms "Litui"; "NL" red. J. Kardeliui, "T. Žiburiams"; parapijos komiteto nariams bei parapijiečiams, uoliai rėmusiems parapiją, choro vadovams ir nariams, kurie daugiausia laiko skyrė parapijai.

— Rengiasi tuoktis: J. Monstavičius su Julija Gauryte.

Montrealio jaunimas, pavažinėjęs po kitas šio žemyno stovyklavietes, savo nuomonę apie "Baltiją" labai pakeitė į gerąją pusę. Tuo tarpu mūsų investacija į "Baltiją" tesiekia vos dalelę to, ką kitos lietuvių kolonijos jau yra investavusios į savo jaunimo stovyklavietes. Jeigu viena šeima į savo vasarvietę gali investuoti iki $10.000 ir daugiau, nejaugi 5,000 Montrealio lietuvių negali sukurti vienos žmoniškos stovyklavietės savo jaunimui? **P. Rudinskas,**
komiteto pirmininkas

Pavarčius "Baltijos" rėmėjų kartoteką susidaro gana nemalonus įspūdis apie žymią dalį tėvų, kurie turi stovyklinio amžiaus vaikų. Atrodo, kad jie tariasi "Baltijos" atžvilgiu savo pareigą jau atlikę, jeigu leidžia arba leido savo vaikus joje stovyklauti. Dar nemaloniau girdėti jų gerus patarimus apie stovyklavietės trūkumus, kaip ir ką joje pagerinti, ką reiktų įsigyti ir t.t. Atrodo, jų nuomone, lėšas visiems tiems reikalams turi sudėti kiti arba stovyklavietės komitetas privalo jas "iškasti iš žemės". Pravartu prisiminti lietuvišką patarlę: "Jūsų vaikai — jūsų vargai". Lietuviškas mokyklas, stovyklas, ekskursijas ir t.t. remia visa lietuviškoji visuomenė ir organizacijos, tačiau pirmoji pareiga priklauso tų vaikų tėvams. Nemanykime, kad kas nors pasidarys savaime iš nieko arba ateis Kalėdų Senis ir viską pabers iš savo stebuklingo maišo be mūsų pačių pastangų ir paramos.

Lietuvis žuvo Prahoje. Montrealy gauta žinia, kad Prahos mieste viename čekų padegtame rusų tanke žuvo 20 m. amžiaus lietuvis S. X. Geležiniame karste lėktuvu jis buvo nugabentas Vilniun ir iš ten — į tėviškę, kur buvo palaidotas.

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
3907 ROSEMONT BLVD.
Tel. OFF.: 722-3545 RES. 256-5355
S-tos "Lite" nr. 752D

A. NORKELIŪNAS
Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ ROSIŲ DRAUDIMAS
6695 - 35-ta Ave., Rosemount (kampas St. Zotique)
Montreal, 36 Que. Tel. RAymond 7-3120

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 20, QUE., TEL. 766-5827
DUODA PASKOLAS IŠ 9% įskaitant gyvybės draudimą iki $10.000
JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%)
MOKA UŽ:
DEPOZITUS 4.4%
ŠERUS 5¼%
TERMIN. INDĖLIUS IKI 7%
Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 bendros šėrų ir depozitų sumos.
PARDUODAMI "ŽMOGUS IR JO PASAULIS" BILIETAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS
Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., Darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius. Vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.